

Medlemmer i Bodø kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Torsdag 19. april 2018, kl 09.00

Møtested: Blåsalen, Moloveien 16

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
09/18	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. januar 2018
10/18	Årsregnskap 2017 Bodø Spektrum KF – uttalelse fra kontrollutvalget
11/18	Årsregnskap 2017 Stormen konserthus Bodø KF – uttalelse fra kontrollutvalget
12/18	Årsregnskap Bodø kommune 2017 – uttalelse fra kontrollutvalget
13/18	Ettersendes: Årsregnskap 2017 Bodø Havn KF – uttalelse fra kontrollutvalget
14/18	Redegjørelse fra administrasjonen: Kommunens arbeid med beredskap og samfunnssikkerhet
15/18	Ettersendes: Redegjørelse fra administrasjonen: Status for gjennomføring av rammeavtale om kjøp av IKT-driftstjenester og tilhørende utstyr.
16/18	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
17/18	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Bodø, 12. april 2018

Espen Rokkan (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, rådmann, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget til orientering (eventuell innkalling skjer særskilt).

SAK 01/18

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. januar 2018

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
19.04.2018

Vedlegg:

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. januar 2018

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18. januar 2018 godkjennes.

Inndyr, 9. april 2018

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – BODØ KONTROLLUTVALG

Møtedato: Torsdag 18. januar 2018 kl. 09.00 – 12.10

Møtested: Blåsalen, Moloveien 16

Saksnr.: 01/18 - 08/18

Til stede:

Espen Rokkan, leder
Thor Arne Angelsen, nestleder
Åshild Opøyen (fra og med sak 03/18)

Forfall:

Lars Vestnes
Charlotte Ringkjøb

Varamedlemmer:

Lars Røed Hansen møtte for Lars Vestnes
Odd Paulsen møtte for Charlotte Ringkjøb

Øvrige:

Kommunaldirektør Odd Henriksen møtte i tilknytning til sak 02/18
Rådmann Rolf Kåre Jenssen møtte i tilknytning til sak 03/18
Assisterende rådmann Anna Welle, og leder politisk sekretariat Berit Skaug møtte i tilknytning til sak 04/18
Avdelingsleder Liv Anne Kildal, og
Ansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst, Salten kommunerevisjon IKS
Sekretariatsleder Lars Hansen, Salten kontrollutvalgsservice

**Godkjenning av innkalling
sakliste**

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader:

Ingen

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
01/18	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 17. november 2017
02/18	Redegjørelse til kontrollutvalget: Status for fremdrift i kommunens arbeid med eierstrategier
03/18	Redegjørelse fra administrasjonen: Oppfølging av bystyrets vedtak sak 17/137 Etablering av nytt interkommunalt revisjonselskap
04/18	Redegjørelse fra administrasjonen: Demokratiprojektet
05/18	Bestilling av forvaltningsrevisjon: Oppfølging av bystyrets vedtak vedrørende fjernvarmeanlegg
06/18	Bestilling selskapskontroll IRIS Salten IKS – selvkost og offentlig anskaffelse
07/18	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
08/18	Eventuelt

01/18 **Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 17. november 2017**

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 17. november 2017 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 17. november 2017 godkjennes.

02/18 **Redegjørelse til kontrollutvalget: Status for fremdrift i kommunens arbeid med eierstrategier**

Kommunaldirektør Odd Henriksen møtte fra administrasjonen møtte for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

03/18 Redegjørelse fra administrasjonen: Oppfølging av bystyrets vedtak sak 17/137 Etablering av nytt interkommunalt revisjonsselskap

Rådmann Rolf Kåre Jenssen møtte for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

04/18 Redegjørelse fra administrasjonen: Demokratiprojektet

Assisterende rådmann Anna Welle og leder politisk sekretariat Berit Skaug for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Redegjørelsen fra administrasjonen tas til etterretning.

05/18 Bestilling av forvaltningsrevisjon: Oppfølging av bystyrets vedtak vedrørende fjernvarmeanlegg

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet Oppfølging av bystyrets vedtak vedrørende fjernvarmeanlegg, slik det er beskrevet i prosjektplan datert 07.12.2017.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjektet Oppfølging av bystyrets vedtak vedrørende fjernvarmeanlegg, slik det er beskrevet i prosjektplan datert 07.12.2017.

06/18 Bestilling selskapskontroll IRIS Salten IKS – selvkost og offentlig anskaffelse

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon selvkost og offentlig anskaffelse, slik det er beskrevet i prosjektplan datert 18.12.2017.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon selvkost og offentlig anskaffelse, slik det er beskrevet i prosjektplan datert 18.12.2017.

07/18 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisjonen orienterte:

- Ingenting særskilt å rapportere om.

Sekretariatet orienterte:

- Om Salten kontrollutvalgsservice sin deltagelse i utredning av felles selskap for sekretariat for kontrollutvalg.
- Om at Salten kontrollutvalgsservice har vunnet anbud for å levere sekretariatstjenester til Rødøy kommune 2+1+1 år fremover.

Protokoll fra ekstraordinært styremøte 3. januar 2018 i Salten Brann IKS er tidligere sendt ut til utvalgets medlemmer, og ble delt ut i møtet vedlagt to notater fra selskapets advokat.

08/18 Eventuelt

Åshild Opøyen tok opp spørsmål om informasjon status for klagebehandling av eiendomsskatt i kommunen.

Ingen ytterligere saker til behandling.

Bodø den 18. januar 2018

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:
Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Bodø kommune v/ ordfører og rådmann,
Salten kommunerevisjon IKS

SAK 10/18

Årsregnskap 2017 Bodø Spektrum KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
19.04.2018

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 21. mars 2018: Uavhengig revisors beretning (Bodø Spektrum KF – 2017)
- Bodø Spektrum KF 20. mars 2018, Årsregnskap og årsmelding 2017

Bakgrunn for saken

Jfr Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak § 16, skal regnskap og årsberetning vedtas av kommunestyret selv, senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt. Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til regnskapet.

Foretakets årsberetning skal utarbeides i tråd med kommuneloven § 48 nr. 5, og i tråd med god kommunal regnskapsskikk. Kommunelovens § 48 nr 5 gir følgende krav til årsberetning:

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen.

Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre

forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Bodø Spektrum KF har som sin virksomhet å drifte og vedlikeholde Nordlandshallen, Bodøhallen, Nordlandsbadet og Spektrum Velvære.

Foretaket legger frem driftsregnskap for 2017 med et positivt netto driftsresultat med kr 469 248

(2016: negativt netto driftsresultat kr 863 177, 2015: pluss kr 542 605, 2014 pluss: kr 1 138 230, 2013: pluss 2 136 342).

Det legges frem et regnskapsmessig merforbruk på kr 130 234

(2016: merforbruk kr 599 572, 2015 mindreforbruk kr 263 605, 2014: kr 0, 2013: kr 96 342).

Andre salgs- og leieinntekter, viser en inntekt på kr 22,4 mill, hvilket er kr 1,2 mill lavere enn budsjettert. Dette forklarer foretaket i hovedsak med at *«inntekter fra kunder med gratis årskort av regnskapstekniske årsaker ble budsjettert til bto. pris per budsjettert besøk (Bto. prinsippet) (Ordinær pris x budsjettert antall besøk). Gjennom året kom man til at dette regnskapsmessige prinsipp ikke skulle følges, men budsjettet ble ikke regulert iht. denne endringen.»*

Overføringer, viser en inntekt på kr 13,1 mill, hvilket er kr 4,1 mill mer enn budsjettert (budsjett 2017 kr 8,9 mill, regnskap 2016 kr 10,6 mill). Avviket på kr 4,1 mill er ikke nærmere kommentert i årsberetningen.

Foretakets driftsutgifter var på kr 35, 0 mill i 2017, noe som er kr 2,6 mill over budsjett. Årsberetningen nevner økte energipriser og merforbruk kostnader til vedlikehold og reparasjoner som årsaker.

Ikke-økonomisk lovpålagt rapportering:

Foretaket har en kortfattet rapportering om etisk standard og likestilling. Som tiltak nevnes at det er utarbeidet etiske retningslinjer, og at ved utlysning velges det underrepresenterte kjønn ved ellers like kvalifikasjoner. Omtalen av intern kontroll (jfr forskriftens «betryggende kontroll») er noe mer omfattende og med mer konkrete tiltak for å sikre god kontroll.

Foretakets regnskap for 2016 ble behandlet av bystyret i sak PS 17/52. Vedtaket inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapet:

Vi har revidert særregnskapet for Bodø Spektrum KF som viser et positivt netto driftsresultat på kr 469 248, og et regnskapsmessig merforbruk på kr 130 324,-. Særregnskapet består av

balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bodø Spektrum KF per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

I tillegg har revisor uttalt seg om budsjett, årsberetningen og registrering / dokumentasjon.

I forbindelse med at utvalget skal behandle regnskapet, er foretaket bedt om å komme til møtet kl 09.00 for å gi en redegjørelse om hovedtrekkene i fjorårets regnskap, samt om eventuelle særskilte forhold ved foretakets regnskap. I tillegg til dette er foretaket bedt om å gi en kort redegjørelse til kontrollutvalget om hvordan foretaket bruker egne økonomiske data til sammenligninger og vurderinger av produktivitet, herunder om det fra foretakets side foretas noen form for benchmarking i forhold til tilsvarende virksomhet.

Vurderinger:

Generelt sett bør kontrollutvalget i sin uttalelse si noe om regnskapsresultatet, og hvordan utvalget stiller seg til styrets forslag til disponering av et eventuelt overskudd/dekning av et eventuelt underskudd, såfremt dette foreligger. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Videre bør utvalget vurdere om det skal uttale seg om budsjett disiplinen, den interne kontrollen, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger m.m. Dersom kommunen har vedtatt handlingsregler for økonomien, kan disse være et utgangspunkt når kontrollutvalget skal uttale seg.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype/omtale forhold som fremkommer i revisjonsberetningen.

I henhold til kommunelovens § 48 nr. 5 skal det i årsberetningen «redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.». Det kan være aktuelt å kommentere dette i utvalgets uttalelse.

Omfanget av omtalen av etikk og likestilling er kortfattet. Bodø Spektrum KF er en forholdsvis liten virksomhet, og man kan derfor forsvare at redegjørelsen om disse forholdene er av et mindre omfang.

Fra og med regnskapsåret 2013 krever kommuneloven at det i årsberetningen skal redegjøres for «tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll (...) i virksomheten». Styrets årsberetning nevner innarbeidede interkontrollsystemer, og noen konkrete tiltak på dette området.

Kontrollutvalgets sekretariat har ut over dette ikke funnet grunn til å kommentere forhold vedrørende regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsmeldingen og revisjonsberetningen.

Oppsett og innhold i forslag til kontrollutvalgets uttalelse er noe endret fra tidligere i år. Endringene er knyttet til ny veiledende uttalelse i Norsk kommunerevisorforbunds Informasjonsskriv 01/2018.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2017.

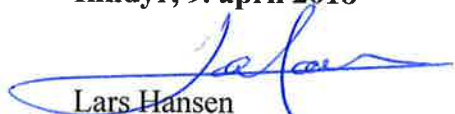
Kontrollutvalget har i møte 19. april 2018 behandlet Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2017.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 21.03.2018, og foretakets årsberetning for 2017. I tillegg har ansvarlig revisor og foretakets daglige leder supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et regnskapsmessig merforbruk med kr 130 234. Det er ikke foretatt investeringer i 2017. Utvalget registrerer at foretakets styre foreslår inndekning av merforbruket ved bruk av frie fond. Kontrollutvalget har ingen kommentar til forslag til inndekning.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 21. mars 2018, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2017.

Inndyr, 9. april 2018

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Salten kontrollutvalgservice
Dato 04.04.2018
Jnr. 18/270
Arkiv nr. 412 8-3
Hjemmel u off.

Bystyret i Bodø kommune

Deres ref.:

Vår ref.: 1.E5.1

Dato: 21. mars 2018

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av særregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert særregnskapet for Bodø Spektrum KF som viser et netto positivt driftsresultat på kr 469 248 og et regnskapsmessig merforbruk på kr 130 324,-. Særregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bodø Spektrum KF per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av særregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i styrets beretning, men inkluderer ikke særregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for særregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et særregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av særregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at særregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på særregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for særregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i særregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om særregnskapet er konsistente med særregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bodø den 21. mars 2018

Liv Anne Kildal

Oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Kontrollutvalget i Bodø kommune
Foretakets styre

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 04.04.18
Jnr. 18/267
Arkiv nr. 157 412 80
Hjemmel u off:

Bodø 21.mars 2018

Bystyre i Bodø kommune

Bodø Spektrum KF – årsregnskap og årsmelding for 2017

Styret i Bodø Spektrum KF har i styremøte 20.mars 2018 behandlet Sak 09-18 Årsregnskap og årsmelding 2017 Bodø Spektrum KF.

Vedtak:

*Styret i Bodø Spektrum KF anmoder bystyret om å fatte følgende vedtak:
Bodø bystyre godkjenner det fremlagte regnskap med et merforbruk stort kr 130 324 som foretakets regnskap for 2017. Merforbruket dekkes av frie fonds. Resterende del av frie fonds frigjøres til vesentlige vedlikeholds- og utviklingsoppgaver i 2018.*

Med vennlig hilsen
Bodø Spektrum KF

Steinar Bang Hansen/s/
daglig leder

Kopi:
Rolf-Kåre Jensen, rådmann
Kornelija Rasic, Økonomidirektør

INNHold

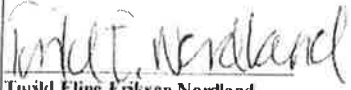
Sak 09-18 Årsregnskap og årsmelding 2017 Bodø Spektrum KF.....	2
· Årsregnskap.....	2
Årsmelding 2017.....	7
Styrets sammensetning i 2017.....	7
Virksomhetens art.....	7
Nordlandsbadet.....	7
Nordlandshallen.....	8
Bodøhallen.....	8
Bankgatahallen.....	9
Aspmyra Stadion.....	9
Personale.....	9
Etisk standard og likestilling.....	9
Arbeidsmiljø.....	9
Ytre miljø.....	10
Inntekter.....	10
Nordlandsbadet.....	10
Billettinntekter.....	10
Skolesvømming.....	10
Andre driftsinntekter.....	10
Hallene.....	10
Subsidiering av barne- og ungdomsidrett.....	11
Andre driftsinntekter.....	11
Kostnader.....	11
Resultat.....	12
Forslag til vedtak.....	14

SAK 09-18 ÅRSREGNSKAP OG ÅRSMELDING 2017 BODØ SPEKTRUM KF

Årsregnskap

Bodø Spektrum KF			
Balanseregnskap 2017			
	Note	Balanse 2017	Balanse 2016
EIENDELER			
1			
2	3	18 085 940	16 736 694
3		18 085 940	16 736 694
Omløpsmidler			
4		2 753 910	3 222 450
5	3	439 237	409 858
6		3 602 182	3 096 079
7		6 795 329	6 728 387
8		24 881 269	23 465 081
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
9	4	1 624 645	1 624 645
10	4	600 000	600 000
11	4	76 482	76 482
12		0	0
13		-130 324	-599 572
14		443 624	443 624
15			
16	5	-1 182 699	-1 590 570
17		1 431 728	554 609
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
18	3	19 268 639	18 327 264
Kortsiktig gjeld			
19		1 732 645	1 374 304
20		1 173 064	1 271 093
21		1 275 193	1 937 810
22		23 449 541	22 910 471
23		24 881 269	23 465 081

31. desember 2017
 Bodø den 30. mars 2018

 Tonild Eline Eriksen Nordland
 styreleder

 Synnøve Pettersen
 nestleder

 Kristian Amundsen
 styremedlem

 Brita Bjørnbakk
 styremedlem

 Øystein Mathisen
 styremedlem

 Trine Karlsen
 styremedlem

 Steinar Bang Hansen
 daglig leder

Bodø Spektrum KF

Driftsregnskap 2017

	Note	Regnskap 2017	Rev.budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
1 Andre salgs- og leieinntekter		22 385 487	23 598 000	24 050 123
2 Overføringer	6	13 082 562	8 940 000	10 646 843
3 Sum driftsinntekter		35 468 049	32 538 000	34 696 966
Driftsutgifter				
4 Lønnsutgifter		13 059 046	12 933 000	11 829 635
5 Sosiale utgifter		2 420 820	2 816 000	2 319 174
6 Kjøp av varer og tjenester som inngår i tj.prod.		16 578 775	14 702 000	16 186 546
7 Kjøp av tjenester som erstatter tj.prod		449 104	347 000	498 287
8 Overføringer	6	2 531 713	1 623 000	4 746 977
9 Avsetning til dekning av fremtidig mv.a.krav				0
10 Fordekte utgifter		-11 360		0
11 Sum driftsutgifter		35 028 099	32 421 000	35 580 619
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		439 950	117 000	-883 654
Finansposter				
12 Renteinntekter		29 969		21 410
13 Rentekostnader		671	1 000	933
14 Sum finansposter		29 298	1 000	20 476
NETTO DRIFTSRESULTAT		469 248	116 000	-863 177
Intern finansiering				
15 Bruk av tidl års regnskapsmessige mindreforbruk		0	0	263 605
16 Bruk av disposisjonsfond		0	0	0
17 Bruk av bundne fond		0	0	0
18 Sum bruk av avsetninger		0	0	263 605
19 Overført til investeringsregnskapet		0	0	0
20 Dekning av tidl års regnskapsmessige merforbruk		599 572	0	0
21 Avsetninger til disposisjonsfond		0	116 000	0
22 Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0
23 Sum avsetninger		599 572	116 000	0
24 MINDREFORBRUK(+)/ MERFORBRUK(-)		-130 324	0	-599 572

Bodø Spektrum KF

Noter 2017, side 1 av 3.

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapskikk. All tilgang av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet fremgår av driftsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres normalt ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke.

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for foretaket. Andre eiendeler er omløpsmidler, dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet.

Note 1 - Endring i arbeidskapitalen

DRIFTSREGNSKAP:	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Anskaffelse av midler		
Inntekter driftsdel	35 468 049	34 696 966
Inntekter investeringsdel	0	0
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	29 969	21 410
Sum anskaffelse av midler	35 498 018	34 718 375
Anvendelse av midler		
Utgifter driftsdel	35 028 099	35 580 619
Utgifter investeringsdel	0	0
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	671	933
Sum anvendelse av midler	35 028 770	35 581 552
Avsetninger og bruk av avsetninger		
Avsetninger	599 572	0
Bruk av avsetninger	0	263 605
Til avsetning senere år	130 324	599 572
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	469 248	-863 177

BALANSE:	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Omløpsmidler		
Endring betalingsmidler	506 104	586 244
Endring kortsiktige fordringer	-468 540	-1 456 718
Endring premieavvik	29 379	42 001
Endring omløpsmidler	66 943	-828 473
Kortsiktig gjeld		
Endring annen kortsiktig gjeld	402 306	-34 704
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	469 248	-863 177

En negativ endring av arbeidskapitalen viser at betalingsevnen/likviditeten er svekket.

Note 2 - Godtgjørelse og revisjonshonorar

Ytelser til ledende personer og revisor	Lønn og annen godtgjørelse
Daglig leder	791 293
Daglig leder pensjonskostnader	87 446
Styrets medlemmer	95 249
Revisor - honorar for revisjon	82 775

Det er ikke gitt lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, styremedlemmer medlemmer av representantskapet.

Bodø Spektrum KF

Noter 2017, side 2 av 3.

Note 3 - Pensjonsforpliktelse

(Linnje 2, 5 og 18 i balanseregnskap)

Bodø Kommunale Pensjonskasse - Bodø Spektrum KF

Noteopplysninger:

Årets netto pensjonskostnad spesifisert

Årets pensjonskostnad spesifisert

	2016	2017
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 367 866	1 471 204
Rentekostnad av pålagt pensjonsforpliktelse	704 610	747 228
Brutto pensjonskostnad	2 072 475	2 218 432
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	708 872	755 966
Netto pensjonskostnad	1 363 603	1 462 466
Sum amortisert premieavvik	50 585	63 393
Administrasjonskostnader	118 437	122 615
Samlet pensjonskostnad inkl adm.kostn	1 532 625	1 648 474

Årets premieavvik

	2016	2017
Innbetalt premie	1 453 261	1 553 234
- Netto pensjonskostnad	1 363 603	1 462 466
= Årets premieavvik	89 658	90 768
Arb.giveravg. av premieavvik	7 083	7 171

Akkumulert premieavvik

	2017
Akkumulert premie pr 31.12. forrige år	379 343
Årets premieavvik	90 768
- amortisert premieavvik	-63 393
Akkumulert premieavvik pr 31.12.	406 718

Pensjonsmidler, Pensjonsforpl og beregnet akkumulert premieavvik og beregn.forutsett	Aktuarbereggn. pensj.poster	Bokførte pensj.poster	Arbeids-giveravg.	Estimat-avvik
Pensjonsmidler 31.12.	18 085 940	18 085 940		-468 187
Pensjonsforpliktelse 31.12.	-19 182 047	-19 182 047		-755 427
Netto bokført pensjonsforpl. 31.12. med aga		-1 096 107	-86 592	
Akkumulert premieavvik 31.12. med aga		406 718	32 519	63 393
Netto ikke bokført estimatavvik				-1 160 221

Økonomiske forutsetninger og annet

	2017
Avkastning på pensjonsmidler	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %
Årlig G-regulering	2,97 %

Estimatavvik 2017	Fra tidl. år	Årets	Amortisert	Pr 31.12.
Estimatavvik pensjonsmidler		-468 187	63 393	-404 794
Estimatavvik pensjonsforpliktelse		-755 427		-755 427
Netto ikke bokført estimatavvik	0	-1 223 614	63 393	-1 160 221

Akkumulerte tall fra tidligere år fremkommer i aktuarberegningen for 2017.

Medlemsstatus	2016	2017
Antall aktive	42	48
Antall oppsatte	76	91
Antall pensjoner	4	4
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag, aktive	246 899	235 581
Gjennomsnittlig alder, aktive	34,57	33,79
Gjennomsnittlig tjenestetid, aktive	6,46	5,91

Foring av premieavvik og amortisering av premieavviket har hatt en positiv effekt på netto driftsresultat på kr 29 378.

Premiefond pr 31.12.2016 er på kr 1 981 358.

Årsresultat 2017 for Bodø Kommunale Pensjonskasse er ikke kjent pr d.d., og dermed heller ikke saldo på premiefondet pr 31.12.2017

Bodø Spektrum KF

Noter 2017, side 3 av 3.

Note 4 - Spesifikasjon av samlede avsetninger og bruk av avsetninger i regnskapsåret:

(Linje 22 og 23 i driftsregnskap, linje 9-13 i balanseregnskap)

Oversikt avsetninger:	Saldo pr. 01.01.17	Avsetninger	Bruk av fond	Saldo pr. 31.12.17
Disposisjonsfond, vedlikehold	1 624 645	0	0	1 624 645
Bundet driftsfond Enøktiltak	600 000	0	0	600 000
Ubundet investeringsfond	76 482	0	0	76 482
Totalt	2 301 127	0	0	2 301 127

IB 31.12 viser saldo på disposisjonsfond. Dette er til styrets frie disposisjon til vedlikehold.

Note 5 - Kapitalkonto

(Linje 16 i balanseregnskap)

Debetposter i året		Kreditposter i året:	
IB 01 01 (underskudd i kapital)	1 590 570		
Nettoendringer pensjonsforpliktelser	941 375	Aktivering pensjonsmidler	1 349 246
		balanse 31.12 (underskudd)	1 182 699
Sum debet	2 531 945	Sum kredit	2 531 945

Note 6 - Spesifikasjon av overføringer mellom foretak og kommune

(Linje 2 og 8 i driftsregnskapet)

Av bokført beløp utgjør følgende overføringer mellom foretak og kommune:

Overføring fra kommune:	2017	2016	2015
Tilskudd fra Bodø kommune	8 005 294	6 063 000	5 004 000
Utdeling fra salg til Bodø kommune	1 265 820	1 241 000	2 532 700
Overføring vedørende bankgatahallen	1 132 431	1 432 152	0
Overføring vedørende Stordalshallen	4 560	0	0
Totalt	10 408 105	8 736 152	7 536 700

Tilskudd fra Bodø kommune består av kr 5 078 900 (ordinær tilskudd), kr 75 000 (tilskudd Aspmyra Stadion), kr 1 668 541 (gratis årskort Badeland 2016 og 2017) og kr 1 182 850 (subsidiert barne- og ungdomsleirett).

Overføring til kommune:	2017	2016	2015
Overføring til Bodø kommune	0	0	0
Totalt	0	0	0

Note 7 - Mellomværende Bodø Kommune, fordring, gjeld

Fordring Bodø Kommune	161 476
Gjeld Bodø Kommune	0

Note 8 - Investeringer

Investeringene er aktivert i regnskapet til Bodø Kommune og budsjettbehandlet i forhold til Bodø Kommune.

Investeringene er ikke sluttført.

Note 9 - Udisponert i Investeringsregnskapet

(Linje 14 i balanseregnskapet)

Prosjekt	Saldo pr 01.01.2017	Bevegelse	Saldo pr 31.12.2017
910 Oppgradering Metra Badeland	-59 542	0	-59 542
920 Høytaleranlegg Bodøhallen	41 908	0	41 908
990 Garantiarbeid/uferdig arbeid i anlegget	202 728	0	202 728
991 Legionella, tiltak mot smitte	1 476	0	1 476
992 Korrosjon	-38 015	0	-38 015
993 Enøk-prosjekt	295 068	0	295 068
Sum	443 624	0	443 624

Midler mottatt fra Bodø Kommune i 2009 vedrørende investeringer i Nordlandsbadet og Bodøhallen. Saldo er ubrukte midler vedrørende dette. Bruk av midlene fra 2009 til 2012, rest ikke disponert.

Årsmelding 2017

Bodø Spektrum KF ble stiftet i Bodø bystyre 11. desember 2003. Foretakets formål er å forestå drift av anleggene Nordlandshallen, Bodøhallen og Nordlandsbadet. Foretaket kan også delta i driften av andre selskaper.

Styrets sammensetning i 2017

Torild Eriksen Nordland, styreleder	Varamedlemmer:
Synnøve Pettersen, nestleder	Jonny Gulbrandsen
Kristian Amundsen, styremedlem	Bente Haukås
Brita Bjørnbakk, styremedlem	Halldis Andersen
Øystein Mathisen, styremedlem	Sigurd Myrvoll
Trine Karlsen, styremedlem, ansatte valgt	Terje Cruickshank

Virksomhetens art

Bodø Spektrum KF omfatter drift av idrettsanleggene Nordlandshallen, Bodøhallen samt Nordlandsbadet og Spektrum Velvære som er kommunens bade- og svømmeanlegg.

I 2017 har foretaket også administrert driften av Aspmyra Stadion og Bankgatahallen for eierne.

Bodø Spektrum er et av landets mest innholdsrike idretts-, kultur- og opplevelsessenter med et samlet besøk i alle anlegg på 800 000 personer i året.

Nordlandsbadet

Er et tilbud til befolkningen i form av skolesvømming, opplæring, mosjonssvømming, rekreasjon, velvære og opplevelse. Foretaket er ansvarlig for utvikling, badevaktjenester, teknisk drift og vedlikehold, renhold i badet og svømmeopplæring i form av kurs på ettermiddagstid. Det gis også tilbud om babysvømming og vann-gymnastikk. Badet benyttes av spesielle grupper til rehabilitering og opptrening. Foretakets svømmekurs er fullbestilt hvert år, 354 elever deltar på kursene som gjennomføres vår, høst og vinter. Vi har også i 2017 tilrettelagt for Svømmeforbundets mosjonskampanje «Svøm langt» hvor målet i 2017 var Kroatia. Deltakere som i løpet av perioden 01.01.2017 – 31.03.2017 svømte 10 000m el. mer fikk da være med i trekningen om en gratis tur til Kroatia.

Nordlandsbadet leies ut 5 formiddager i uken til grunnskolekontoret i kommunen som benytter det til skolesvømming. **I 2017 var det 29 197 elevbesøk i Nordlandsbadet.** Dette representerte en økning på ca. 2 900 elevbesøk sammenlignet med 2016. Skolene avvikler to undervisningstimer ved hvert elevbesøk.

131 678 kunder besøkte oss 2017. Dette er en økning på ca. 8 500 besøkende i forhold til 2016, men bare 1 721 i forhold til 2015. Aldri har så mange besøkt Nordlandsbadet!

Hvert år tiltrekker Nordlandsbadet og velværeavdelingen seg flere turister og individuelle besøkende i fylkeshovedstaden. **I statistikkene til NHO Reiseliv er Nordlandsbadet en av de best besøkte innendørs turistattraksjoner i Nordland.**

I tillegg generer Bodø Spektrum flere tusen hotellovernattinger og aktivitet til reiselivsnæringen i forbindelse med de mange store arrangementer i anlegget hvert år.

Nordlandshallen

Er en flerbrukshall med kunstgressbane som primært leies ut til fotballtrening og avvikling av turneringer og treningskamper. Hallen har løpebane for friidrett, rom for styrketrening og kantine som leies ut i forbindelse med arrangementer. IK Grand Bodø og Bodø Håndballklubb har begge sine klubblokaler i Nordlandshallen. Nordlandshallen er etterspurt og har, unntatt på formiddagen da det ennå finnes noen få ledige timer, en meget høy kapasitetsutnyttelse. På det meste er det treningspartier med til sammen 120 utøvere som trener i hallen løpet av en hektisk treningsstime. Arealene leies ut på timesbasis og hver ny klokke time ankommer det 120 nye utøvere til Nordlandshallen. I sommermånedene er også hallen utleid, her med en noe lavere etterspørsel. IK Grand Damer har Nordlandshallen som hjemmebane. Nordlandshallen benyttes på formiddager av barnehager, SFO, videregående skoler, barne- og ungdomsskoler i forbindelse med idrettslinjene, idrettsdager, aktiviteter og prosjekter.

Foretaket ønsker også å kunne tilby anlegget overfor barn og unge som vil organisere aktiviteten selv, gjennomføre egne treninger og ha et sosialt møtested. Derfor har vi i skoleferiene og i flere helger holdt Nordlandshallen åpen for denne gruppen utøvere, her i et vellykket samarbeidsprosjekt med IK Grand Bodø (Grand Extra Aktiv Fritid) som står for tilsyn og administrering av tilbudet. I kjernetiden (1600 - 2200) er 62 % av kundene barn og unge (u/19år). Anlegget har således en høy barne- og ungdomsprofil.

I 2017 ble det registret **75** dager hvor Nordlandshallen ble brukt til idrettsarrangementer og 13 dager hvor den ble brukt til messer og utstillinger og da blir det totalt ca.**300.000** brukere og besøkende som besøkte Nordlandshallen i 2017.

Bodøhallen

Denne brukes mest til trening, kampavvikling, turneringer og andre arrangementer. Håndball er den store idrettsgruppen, BHK Elite herrer spiller sine hjemmekamper i Bodøhallen. Andre idretter som turn, bryting, boksing og volleyball er også brukere av hallen. Hallen er fullt utleid etter skoletid og i helgene. På dagtid brukes den noe mindre, men Populære treningsparti for voksne i regi av LHL og Villa Vekst har hatt faste treningstimer i salene på dagtid. Dette er kunder i voksen alder som får tilfredsstilt behovet for trening og sosialt samvær.

Bodøhallen benyttes på formiddager også av barnehager, SFO, videregående skoler, barne- og ungdomsskoler i forbindelse med idrettslinjene, idrettsdager, aktiviteter og prosjekter.

I 2017 var hallen utleid i 83 dager til idrettsarrangementer, de fleste på region-nivå men også nasjonale mesterskap som Norgescup bordtennis, Eliteserie håndball, Nasjonalserie Futsal, Barents Summer games,

Foretaket har som målsetning å tilrettelegge arenaen overfor alle nivåer i Bodø-idretten. Lisenskravene fra håndballforbundet og fasilitetskrav generelt fra forbund/arrangører i forbindelse med nasjonale-/internasjonale idrettsarrangementer har blitt tydeligere og mer krevende. Hvis foretaket fortsatt skal tilrettelegge og oppfylle kravene som kommer, har det en

økonomisk konsekvens. Investering som må gjøres bør således har en varig verdi samt komme til nytte overfor flere brukere.

Bodøhallen var også utleid til ikke-idrettslige arrangementer 21 dager som f.eks. By-natt, Valg 2017, droner i spektrum, messer, firma-events, Salten Filmfest.

Samdriften mellom idrett og ikke-idrettslige arrangementer er utfordrende i en flerbrukshall. Det kan være upopulært å miste treningstimer når foretaket leier ut anlegget til eks. messeavvikling og events. Vi opplever imidlertid forståelse fra idrettsmiljøet for at dette er viktige arrangementer for byen, for næringen og **ikke minst som et positivt bidrag til økonomien i Bodø Spektrum KF.**

Det var **65 000** brukere og besøkende i Bodøhallen i 2017. I kjernetiden (1600 - 2200) er 75 % av kundene i Bodøhallen barn og unge (u/19år). Anlegget har også her en høy barne- og ungdomsprofil.

Bankgatahallen

Bodø Spektrum KF har administrert driften av anlegget og hatt dialog og kontakt med leietakere samt bistått i øvrig og administrasjon av anlegget. Foretaket har også bidratt i forhold til oppfølging av avvik og reklamasjonsaker med entreprenører etter ferdigstillelse. Her ledet av eiendomskontoret i Bodø kommune.

Aspmyra Stadion

Foretaket har i 2017 også administrert driften av idrettsanlegget Aspmyra Stadion. Aspmyra Stadion er Bodø kommunes stadion for toppfotball og hjemmebanen for eliteserielaget Bodø/Glimt. Her avvikles det også kamper og treninger til breddefotballen. Brukere av Aspmyra stadion er i et bredt aldersspekter og klubber fra elitenivå til bredde- og ungdomsfotball.

Personale

Det var utgangen av 2017 45 ansatte i foretaket. Dette tilsvarer i alt 23 årsverk.

Etisk standard og likestilling

For å sikre høy etisk standard i foretaket har vi utarbeidet etiske retningslinjer som gjelder alle ansatte inkludert styret. Retningslinjene ble vedtatt i styret den 17.2.2006. For å fremme likestilling har foretaket fokus på å gi kvinner og menn samme muligheter for karriereutvikling.. Arbeide med stillingsutlysningstekster som fokuserer på at ved ellers like kvalifikasjoner prioriteres det underrepresenterte kjønn. Fordelingen er 38 % kvinner og 62 % menn. **Hensynet til likestilling ansees å være ivaretatt.**

Arbeidsmiljø

Bodø Spektrum har et godt arbeidsmiljø som ivaretas gjennom målrettet arbeid. Det er ikke registrert alvorlige arbeidsulykker ved bedriften. Sykefraværet (legemeldte) i 2017 var på 7,0%, korttidsfraværet (egenmeldte) utgjorde 0,8%. 2,3 % av sykefraværet skyldes helseproblemer som er forårsaket helt eller delvis av arbeidsforholdet. Medarbeiderne ble tett fulgt opp og disse er nå tilbake i full jobb.

Ytre miljø

Bodø Spektrum KF forurenses ikke det ytre miljø. Alt avfall blir forsvarlig sortert og levert godkjent mottak.

Inntekter

Nordlandsbadet

Billettinntekter

Inntektene fra billettsalg i 2017 i Nordlandsbadet utgjorde kr 9,3 mill. noe som er en økning på 0,8 mill. i forhold til 2016. Noe av dette skyldes gode besøkstall i Nordlandsbadet i 2017, men denne økningen kom spesielt innenfor høyt rabatterte kundekategorier som skoleelever, speidere og kunder med gratis årskort. Vi registrerer med andre ord en nedgang i antallet fullt betalende kunder og kunder med standard rabatterte billetter. Årsakene til dette kan være flere, men vi har gjennom flere år måttet skru opp prisen til våre ordinært betalende kunder for bl.a. å finansiere vår subsidiering av kommunens tilbud om skolesvømming. I 2017 beløp denne seg til **ca. 2,9 mill. kr el. ca. 31,- kr. per billett for hver betalende badegjest.**

Avviket i andre salgs- og leieinntekter forhold til budsjett på kr 1,2 mill. fremkommer i hovedsak av at inntekter fra kunder med gratis årskort av regnskapstekniske årsaker ble budsjettert til bto. pris per budsjettert besøk (Bto. prinsippet) (Ordinær pris x budsjettert antall besøk). Gjennom året kom man til at dette regnskapsmessige prinsipp ikke skulle følges, men budsjettet ble ikke regulert iht. denne endringen.

Skolesvømming

Inntektene fra kommunens skolesvømming utgjorde i 2017 kr. 1 266 000,-. Beløpet har kun vært deflator regulert siden oppstarten selv om antallet elever har økt betydelig mer enn det. Inntektene pr elevbesøk utgjorde i 2017 kr 43,- (kr 21,50 i timen) mens den tilsvarende kostnaden var kr. 144,- per besøk – noe som også er Nordlandsbadets kostpris per badegjest. Differansen finansieres således gjennom merpris fra andre badegjester og andre inntektsbringende tiltak.

Andre driftsinntekter

Herunder parkeringsavgiften som inntektsføres i foretakets regnskap og som foretaket drifter og administrerer overfor parkeringsselskapet og andre kunder. Inntektene av parkeringsavgift utgjorde i 2017 kr **954 000**. Avtalen med Q-Park er imidlertid gjort med eier av parkingsplassen som er Bodø Spektrum AS. I tillegg kommer bl.a. også inntektene fra svømmekursene våre som fortsatt er populære og stort sett fullbestilt hele året. Inntektene herfra utgjorde i 2017 kr. 744 000. Det er samme nivå som i 2016 og som budsjettert. Kursene ledes av instruktører blant våre egne ansatte. Uten disse inntektene ville foretaket hatt et betydelig høyere merforbruk i 2017.

Hallene

Inntektene fra idretten (3,3 mill.) baserer seg i hovedsak på avtalte treningstimer og inntekter ifm. idrettsarrangementer i begge haller. **Her er det små endringer både ift. Budsjett og tidligere år.**

I 2017 utgjorde inntektene fra «**ikke-idrett**» kr. 1.2 mill. som er noe lavere enn i 2016 (1,4), men betydelig høyere enn budsjett (0,6).

Det har i 2017 vært noe økning i arrangementer som konserter, messer, events i forhold til 2016. Spesielt i denne sammenheng kan nevnes konserten med Sting som også var generalprøven for Nordlandshallen som konsertarena for store konserter (inntil 10 000 publikummere). En generalprøve som Nordlandshallen for øvrig bestod med glans. Etterspørselen etter arealer til slike arrangementer vil variere fra år til år.

Subsidiering av barne- og ungdomsidrett.

I 2016 beregnet foretaket i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2017 at timekostnaden per sal utgjorde kr 370,-/time i Nordlandshallen og Bodøhallen sett under ett.

I 2017 hadde Bodø kommune som målsetning å subsidiere **7 800** treningstimer for barn og ungdom i Bodø Spektrums idrettshaller. Leiepris som Bodø Spektrum KF kan fakturere leietaker, bestemmes av kommunen og ikke av foretaket som har drifts- og budsjettansvaret. Timepris til brukerne for 2017 ble satt til **kr 115,-** av Bodø kommune. I tillegg ble det gitt et tilskudd på kr 1 183 000,- for å subsidiere prisen på disse treningstimene. Samlet sett utgjør dette da 100,- kr for lite til å dekke de reelle kostnadene til utleie av en idrettssal i en time. Konsekvensene for foretaket blir m.a.o. at ordningen øker merforbruket med 100,- kr. for hver time en sal leies ut til barne- og ungdomsidrett. Det er flere forhold rundt denne subsidieordningen som vi mener bør gjennomgås sammen med eier.

Prinsipielt mener vi at det ikke er en riktig rutine og god forvaltning at administrative avdelinger i kommunen fastsetter prisen på tjenester som et kommunalt foretak tilbyr, uansett hvilken tjeneste og foretak det dreier seg om og hvilke kostnader som kreves for å produsere tjenesten.

Dette ansvaret er av eier gitt til foretakets administrasjon og styre. I budsjettbehandlingene gjør administrasjon og styre vurderinger av hvilke inntekter foretaket må ha for å kunne dekke kjente driftskostnader. Her med målsetning om et forpliktende og balansert budsjett.

Foretaket ønsker at vi i felleskap med kommunens administrasjon går igjennom denne rutinen og utarbeider et forslag til hvordan dette bør løses.

Andre driftsinntekter

Inntektene fra ikke idrettslige arrangementer (kr.1,2 mill.) samt et betydelig eksternt tjenestesalg (kr. 1,4 mill.) ville derfor økonomien i halldriften vært svært bekyringsfull.

Kostnader

Lønnsutgiftene i 2017 ble kr 13,1mill som er 0,2 mill. kr over budsjett og 1,3 mill. mer enn i 2016. Økningen fra 2016 skyldes i hovedsak nyansettelser og øking av markeds og salgsfunksjonen.

Behovet for energi er stort i hele anlegget. Prisene har imidlertid i tidligere år vært gunstige og åpnet for en tilsynelatende balansert drift, men etter innføringen av effektbaserte tariffier, timesmåling og belastning av energiledet har **disse kostnadene økt betydelig og utgjorde i 2017 kr 3,8 mill. som er 0,1 mill. mer enn i 2016, men 0,9 mill. mer enn i 2015. Hvilket prinsipp nettselskapene vil legge seg på i fremtiden er fortsatt til vurdering. Det er derfor usikkert hvordan dette vil slå ut for foretaket, men noen kostnadsreduksjon kan neppe forventes.**

Vi ser i tillegg en tydelig økning i slitasje på bygninger, inventar og utstyr. Således ble det et merforbruk i kostnadene til vedlikehold og reparasjoner i Nordlandsbadet og Nordlandshallen spesielt. Andre utgiftsposter ble i driftsåret redusert for å dekke noe av dette merforbruket. Det

reelle behovet for reparasjoner og vedlikehold var betydelig høyere enn det vi har kunnet prioritere å utføre i regnskapsåret. Noe reparasjonsarbeid og påkostninger er derfor utsatt til 2018 og 2019.

På bakgrunn av det ovenfor stående mener vi at:

- kostnadsnivået ved besøk i badet, i kombinasjon med bl.a. bompeng- og parkeringsavgift nå har blitt så høyt at vi har passert en terskel for hva barnefamilier og personer med gjennomsnittlig økonomi kan tåle.
- Når økonomien i foretaket i tillegg er så presset at det ikke er rom for fornyelser og videreutvikling av opplevelsestilbudet blir det stadig vanskeligere både å holde på eksisterende og å tiltrekke seg nye ordinært betalende kunder.
- Nordlandsbadet er i en situasjon hvor økningen i vederlaget for det kommunale tjenestekjøpet ikke samsvarer med leveransen.

Resultat

- Resultatet for 2017 ble et merforbruk på kr 130 324.-
- **Foretaket har opptjent et vedlikeholdsfond på til sammen kr 1,6 mill. pr 31.12.2017. Styret anbefaler derfor at årets merforbruk dekkes fra fondet og at resten benyttes til å dekke vedlikeholds- og reparasjonsarbeider i 2018 og 2019.**

Fortsatt drift

Årsregnskapet for 2017 er avlagt under forutsetning om fortsatt drift.

Fremtidig utvikling

Generelt i ansvarsområdene

Foretaket forventer fortsatt god etterspørsel i idrettshallene for leie av arealer til trening og idrettsarrangementer. Barn og unges behov for treningstimer vil fortatt være tilstede i årene fremover. Denne gruppen utgjør hele 68 % av brukerne i kjernetiden i begge idrettshaller. Naturlig nok kommer mye av slitasjen fra denne gruppen av brukere siden den er så stor, derfor vil det være viktig i fremtiden at inntektene fra samme gruppe dekker reelle kostnader som følger aktiviteten.

Det skal jobbes kontinuerlig med å øke inntektene i Nordlandsbadet og velværeavdelingen. Dette tilbudet brukes i stor grad av individuelle besøkende og er ellers i konkurranse med Bodøs mange fritidstilbud generelt.

Foretaket har klart å redusere personalkostandene og andre driftskostnader i badelandet. På personalsiden er vi nådd en smertegrense hvor mye som kan bespares. Behovet for personell har en sammenheng med hvilken åpningstid som vi ønsker å tilby i hele anlegget samt nivået på godt tilsyn, renhold og sikkerhet i Nordlandsbadet.

Skolesvømming.

Som beskrevet betalte skolekontoret i 2017 kr 1 266 000 for leie av bassenger til skolesvømmingen. Foretaket har satt av antall bassenger etter skolekontorets behov ifm undervisningen. Inntektene pr elevbesøk tilsvare kr 43.- og kan anses som meget lav. Inntektene dekker ikke de reelle kostander for drift av bassengene. Til sammenligning var kostprisen kr 144.-. Vi ønsker først å få en dialog og forståelse for disse utfordringene i foretaket. Hvis foretaket skal ha mulighet til en sunn fremtidig utvikling, må leien dekke minst hva det koster å drifte bassengene. I dag påvirker denne ordningen resultatet negativt.

Aspmyra Stadion og Bankgatahallen

Bodø Spektrum KF administrerer driften i disse to anleggene på vegne av eierne. Driftskostnadene dekkes av eierne og Bodø Spektrum KF mottar et administrasjonsvederlag for å administrere driften. Ordningen videreføres i 2018.

Utvidet driftsansvar for foretaket

Bodø Spektrum KF er positiv til å bidra til administrering og drift også av andre idrettsanlegg, noe vi også har oppfattet at Bodø kommune ønsker at foretaket skal gjøre. Foretaket startet med Bodø kommune angående administrering og drift av Stordalshallen i 2016.

ENØK

Vi vil fortsatt ha fokus på ENØK tiltak og andre innsparinger i driften. Her er det fortsatt et potensial for forbruksbesparelser, foretaket vil imidlertid være helt avhengig av investeringstilskudd eller tilgjengelig oppspart eget disposisjonsfond for å kunne gjennomføre disse tiltakene. Styret anbefaler derfor at det i 2018 åpnes for at foretakets ENØK-fond kan benyttes til hensiktsmessige ENØK-tiltak.

Intern kontroll

Bodø Spektrum KF har et godt innarbeidet system for intern kontroll system som også inkluderer HMS avvik, håndbok og forbedringssystem samt integrert tilgang til oppslagsverk i lover og forskrifter. Ansatte i leder- og brann-/verneombudsroller gis HMS kurs og foretaket mener å ha motiverte ansatte som bidrar positivt til et ansvarsfullt HMS arbeid.

Alle innkjøp reguleres iht. Bodø kommunes innkjøpsreglement og skal også gjennomgås i ledergruppa før de effektueres. Vi følger Bodø kommunes innkjøps avtaler. Dette skal også muliggjøre et ytterligere potensial for besparelse ved at innhenting av tilbud fra ulike leverandører gjennomføres.

Fakturaene blir ved poståpning gjennomgått på ledernivå før de sendes til skanning. Deretter blir de kontert og videresendt til saksbehandler for attestasjon/godkjenning før de anvises til utbetaling. Etter dette blir utbetaling foretatt av regnskapskontoret.

Forslag til vedtak

Styret i Bodø Spektrum KF anmoder bystyret om å fatte følgende

vedtak:

Bodø bystyre godkjenner det fremlagte regnskap med et merforbruk stort kr 130 324 som foretakets regnskap for 2017. Merforbruket dekkes av frie fonds. Resterende del av frie fonds frigjøres til vesentlige vedlikeholds- og utviklingsoppgaver i 2018.

Styret vil takke alle ansatte i Bodø Spektrum KF for en meget god innsats i 2017

31. desember 2017

Bodø, den 20.3.2018

Toril Erikstad Nordland

styreleder

Synnøve Pettersen

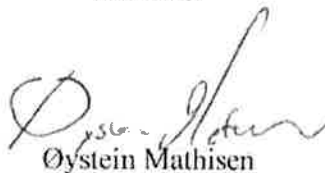
nestleder

Kristian Amundsen

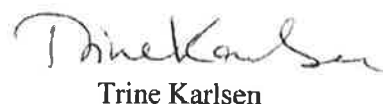
styremedlem

Brita Bjørnbakk

Styremedlem

Øystein Mathisen

styremedlem

Trine Karlsen

styremedlem

Steinar Bang Hansen

daglig leder

SAK 11/18

Årsregnskap 2017 Stormen konserthus Bodø KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
19.04.2018

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 20. mars 2018: Uavhengig revisors beretning (Stormen konserthus Bodø KF – 2017)
- Stormen konserthus Bodø KF 19. mars 2018 Styrets årsberetning for driftsåret 2017
- Stormen konserthus Bodø KF, drifts-, investerings-, og balanseregnskap 2017

Bakgrunn:

Jfr Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak § 16, skal regnskap og årsberetning vedtas av kommunestyret selv, senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt. Årsberetning skal være oversendt kontrollutvalget før det avgir uttalelse til særregnskapet.

Foretakets årsberetning skal utarbeides i tråd med kommuneloven § 48 nr. 5, og i tråd med god kommunal regnskapsskikk. Kommunelovens § 48 nr 5 gir følgende krav til årsberetning:

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen.

Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Foretaket ble opprettet i 2004, som Bodø Kulturhus KF. Bystyret vedtok i 2016 endring av navn til Stormen Konserthus Bodø KF. Foretaket har følgende formål:

- fremme interessen for musikk og scenekunst i regionen, med utgangspunkt i å være en drivkraft for å videreutvikle det lokale kulturlivet.
- forestå forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av byggene i Stormen Konserthus og Stormen Bibliotek i Bodø
- forestå utleie av Konserthusets lokaler, herunder også salg av varer og tjenester som har naturlig tilknytning til kulturbyggets fasiliteter.

Foretaket legger frem et årsregnskap for 2017 med et positivt netto driftsresultat på kr 10 846 908

(2016: kr 10 455 486, 2015: kr 8 078 007, 2014: kr 4 432 436, 2013: kr 7 231),

samt et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 2 704 421

(2016: mindreforbruk kr 2 605 016, 2015 mindreforbruk kr 311 549, 2014: mindreforbruk kr 3 298 069, 2013: merforbruk kr 622 725).

Årsberetningen (side 2) gjør rede for årsaker til svikt i inntekt på kr 2,44 mill sammenholdt med budsjett (kr 59,24 mill), bl.a billettinntekter kr 4,1 mill lavere enn budsjettet og merverdiavgift kr 1,1 mill høyere enn budsjett. Foretakets kostnader viser et mindreforbruk på kr 5,31 mill, sammenholdt med budsjett (kr 51,61 mill). Lønn/sosiale utgifter er kr 1,88 mill under budsjett, mens driftsutgifter bygg er kr 1,37 mill lavere enn budsjett. Merverdiavgift er 1,17 mill høyere enn budsjett.

Investeringsregnskap:

Foretaket har investert for cirka kr 5,3 mill i 2017, og dette er finansiert fullt ut. Investering i 2016 og 2015 var kr 0. Vedlagte investeringsregnskap for 2017 viser et budsjett på kr 6 385 000. I årsberetningen side 3 er det et oppsett som viser et budsjett samme år på kr 5 765 000. Foretaket er bedt om å forklare differansen, og skriver følgende i epost 10.04.2018:

Grunnen til avviket mellom årsberetning og Investeringsregnskap er at merverdiavgift (punkt 6 i investeringsregnskapet) ikke er med i årsberetningen. Denne utgjør 1.020.000. Denne går i motsatt regning under finansiering med 1.020.000 og er således et nullforhold.

OBS: under årsberetningen står det sum budsjett med 5.765.000, men det er merket med at kr 400.000 er post som gjelder år 2018. Investering for 2017 er da 5.365.000. Dersom en legger til mva med 1.020.000 blir dette 6.385.000 som tilsvarer budsjettet i investeringsregnskapet. (...)

Vi skal endre i år 2018 slik at vi tar både med merverdiavgiften inn og ut også i årsberetningen.

Avsetninger:

Driftsregnskapet viser Sum bruk av avsetninger kr 2 605 016, og Sum avsetninger med kr 10 747 503 (herav kr 10 522 503 avsetning til disposisjonsfond). Disposisjonsfond utgjør cirka kr 25,7 mill ved utgangen av regnskapsåret, en økning fra kr 19,2 mill fra året før.

Foretakets regnskap for 2016 ble behandlet av bystyret i sak PS 17/54. Vedtaket inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Ikke-økonomisk lovpålagt rapportering:

Foretaket opplyser at det i 2017 ikke har iverksatt tiltak for å fremme formålet i diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Ut over kjønnsfordeling i styret, og at daglig leder er mann, redegjør foretaket ikke om den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling. Det er f.eks ingen oversikt over fordeling av ansatte etter kjønn, eller antall ansatte fordelt på stillingsprosent og kjønn.

I forhold til internkontroll og etikk opplyser foretaket at det arbeides kontinuerlig med å etablere og innarbeide gode rutiner og kontroller, og at kommunens etiske retningslinjer er implementert.

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapet:

Vi har revidert særregnskapet for Stormen konserthus Bodø KF som viser et netto driftsresultat på kr 10 846 908,- og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 2 704 421. Særregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til regnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Stormen konserthus Bodø KF per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

I tillegg har revisor uttalt seg om budsjett, årsberetningen og registrering / dokumentasjon.

Vurderinger:

Generelt sett bør kontrollutvalget i sin uttalelse si noe om regnskapsresultatet, og hvordan utvalget stiller seg til styrets forslag til disponering av et eventuelt overskudd/dekning av et eventuelt underskudd, såfremt dette foreligger. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Videre bør utvalget vurdere om det skal uttale seg om budsjett disiplinen, den interne kontrollen, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger m.m. Dersom kommunen har vedtatt handlingsregler for økonomien, kan disse være et utgangspunkt når kontrollutvalget skal uttale seg.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype/omtale forhold som fremkommer i revisjonsberetningen.

I henhold til kommunelovens § 48 nr. 5 skal det i årsberetningen «redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.». Det kan være aktuelt å kommentere dette i utvalgets uttalelse.

Årsberetningen for 2017 inneholder noen generelle kommentarer knyttet til spørsmålet om intern kontroll og etisk standard, uten at det nevnes konkrete tiltak. Omfanget av omtalen av de nevnte forhold må vurderes ut fra virksomhetens størrelse. Stormen Konserthus Bodø er en forholdsvis liten virksomhet, og man kan derfor forsvare at redegjørelsen om disse forholdene er av et mindre omfang. Årsberetningen omtaler ikke konkrete tiltak.

Videre redegjør beretningen i liten grad om status for likestilling, ut over å nevne kjønnsfordeling i styret og at daglig leder er mann. Årsberetning for 2016 hadde samme korte omtale av dette. Omfanget av omtalen må vurderes ut fra virksomhetens størrelse. Stormen Konserthus Bodø er en forholdsvis liten virksomhet, og man kan derfor forsvare at redegjørelsen om disse forholdene er av et mindre omfang. Likevel: Når de årlige utgifter til lønn og sosiale utgifter er cirka kr 23,4 mill, tyder dette på at foretaket har en del ansatte. Sett i forhold til lovkrav om at det skal redegjøres om den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling, må det kunne forventes mer enn rapportering av kjønnsfordeling for en eneste stilling: daglig leder.

Kontrollutvalgets sekretariat har ut over dette ikke funnet grunn til å kommentere forhold vedrørende regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsmeldingen og revisjonsberetningen.

Oppsett og innhold i forslag til kontrollutvalgets uttalelse er noe endret fra tidligere i år. Endringene er knyttet til ny veiledende uttalelse i Norsk kommunerevisorforbunds Informasjonsskriv 01/2018.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Stormen Konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2017.

Kontrollutvalget har i møte 19. april 2018 behandlet Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2017.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 20.03.2018, og foretakets årsberetning for 2017. I tillegg har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

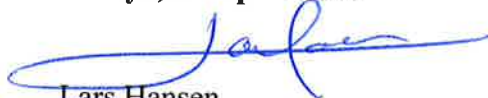
Kontrollutvalget gjør oppmerksom på at både regnskapsdokumentet og årsberetningen inneholder hvert sitt feile tall når det gjelder hva som var vedtatt investeringsbudsjett for 2017. Vedtatt budsjett for 2017 er kr 5 365 000.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et regnskapsmessig mindreforbruk med kr 2 704 421. Utvalget registrerer at foretakets styre foreslår at mindreforbruket settes av til fond for å fremme regionens kulturliv ved egenproduksjoner og til kjøp av produksjoner med høyere økonomisk risiko. Kontrollutvalget har ingen kommentar til forslag til disponering.

Kontrollutvalget minner om kommunelovens § 48 nr 5 som bl.a setter krav om at det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 20. mars 2018, har kontrollutvalget ingen merknader til Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2017.

Inndyr, 11. april 2018

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 04.04.2018
Jnr. 18/269
Arkiv nr. 412 8.3
Hjemmel u off:

Bystyret i Bodø kommune

Deres ref.:

Vår ref. 5530/LAK

Dato: 20. mars 2018

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av særregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert særregnskapet for Stormen Konserthus Bodø KF som viser et netto driftsresultat på kr 10 846 908,- og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 2 704 421,-. Særregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Stormen Konserthus Bodø KF per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av særregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket slik det kreves i lov og forskrift, og har oppfylt våre øvrige etiske plikter i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i styrets beretning, men inkluderer ikke særregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for særregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et særregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av særregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at særregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på særregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foretakets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for særregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i særregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

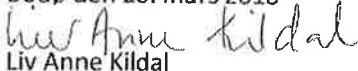
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om særregnskapet er konsistente med særregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av særregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Bodø den 20. mars 2018

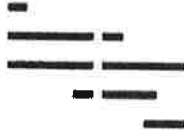

Liv Anne Kildal

Oppdragsansvarlig revisor

*KOPI: Kontrollutvalget i Bodø kommune
Foretakets styre*

STORMEN

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 04.04.2018
Jnr. 18/268
Arkiv nr. 412 80
Hjemmel u off:

STORMEN KONSERTHUS BODØ KF

2017

STYRETS ÅRSBERETNING

Foretakets art og lokalisering

Stormen Konserthus Bodø KF omfatter to primære virksomhetsområder - *utleie og gjennomføring av kulturarrangement, samt forvaltning og drift av kulturbyggene konserthuset og biblioteket på vegne av Bodø kommune.*

Foretaket har hatt fokus på kjerneverdiene – «Tilgjengelighet, Mangfold og Mot». Gjennom den positive kombinasjonen av tilgjengelighet, mangfold og mot bygges konserthusets verdigrunnlag.

Stormen Konserthus Bodø KF er lokalisert i Bodø Kommune. Bystyret er foretakets øverste myndighet.

Drift og utvikling

Utleie og gjennomføring av kulturarrangement:

Stormens egne arrangement kjennetegnes i hovedsak av kulturproduksjoner som bidrar til bredde i programmet, slik som klassisk musikk, dans, folkemusikk med videre. Stormen har i tidligere år i stor grad kjørt kommersielle arrangement i egen regi. I år 2017 har markedet for de kommersielle aktørene dreid seg over til utleie av lokale i stedet for drift i egen regi. Dette da arrangørene ønsker å ta risiko selv ved å leie sal og motta billettinntektene selv. I tillegg ønsker Stormen å leie ut i stedet for å ta risiko til kommersielle aktører grunnet endring i fortolkningen av merverdiavgiftsregelverket.

I år 2017 har også den generelle aktiviteten på utleiesiden har også gått noe ned. Det er forventet en nedgang i aktivitetsnivå og salgstill etter hvert som nyhetens interesse ville legges seg. År 2015 var et oppstartsår og år 2016 var by-jubileumsår. Det er likevel svært stor aktivitet i Stormen med mange og varierte arrangementer også i år 2017.

I år 2017 har det vært gjennomført 522 arrangementer (år 2016: 550), med totalt 57.438 solgte billetter (år 2016: 76.828). Totalt besøk har vært 95.095 (år 2016: 117.548).

Stormen bestreber å avholde alle konserter med høy kvalitet. Konserthuset er et komplisert bygg fordelt over flere plan og innehar teknisk meget avansert utsyr. Dette krever høy kompetanse hos ansatte. Logistikken i bygget er fordelt over flere plan og dette krever også flere ansatte enn det ville gjort i et mindre og enklere bygg, men dette gir rom for flere arrangementer samtidig.

Forvaltning av kulturbyggene:

Stormen konserthus forvalter, drifter, vedlikeholder og utvikler kulturbyggene Stormen konserthus og Stormen bibliotek. I år 2017 er det brukt egne midler for å ferdigstille en liste av feil og mangler som har vært siden overlevering av bygget. Det er også utført ombygginger for å optimalisere arbeidsplassene. Fremdeles gjenstår det å lukke noen større reklamasjoner, men mye er ferdigstilt. Byggene har vært nominert til flere priser og utmerkelse.

Økonomi og regnskap

Regnskapet gjøres opp med et regnskapsmessig mindreforbruk med 2.704.420.

Avvik mot budsjett på inntekts- og kostnadssiden består i hovedsak av:

Inntektssiden er 56,80 mill mot budsjett 59,24 mill – avvik på 2,44 mill. Lavere inntekter skyldes hovedsakelig:

- Utleie av saler har vært 0,77 mill lavere enn budsjett. Dette skyldes færre arrangementer enn budsjettet.
- Billettinntektene har vært 4,09 mill lavere enn budsjett. Dette skyldes en dreining mot utleie av saler i stedet for egen risiko. Dette ut fra ønske både fra arrangørene og Stormen. Det vil si at Stormen har tatt mindre økonomisk risiko enn året før og det har vært få egenproduksjoner med stor risiko. Lavere inntekt her må sees i direkte sammenheng med
- Inntekter mat-/drikke her vært 0,12 mill mindre enn budsjett og 0,77 mill mindre enn fjorår grunnet færre arrangement og færre besøkende enn budsjettet og fjorår.
- Husleieinntekter har vært 0,18 mill høyere enn budsjett. Dette skyldes utleie av større lokale til NOSO.
- Ref sykepenger er 0,56 høyere enn budsjett.
- Merverdiavgift er 1,1 mill høyere enn budsjettet og må sees direkte mot kostnaden på mva som har samme beløp. Denne har ingen netto betydning på resultatet.

Kostnadssiden: er 46,30 mill mot budsjett 51,61 mill, - mindreforbruk på 5,31 mill. Lavere kostnader skyldes hovedsakelig:

- Varekostnad på mat og drikke er 0,34 mill under budsjett som en direkte følge av mindre omsetning.
- Lønn og sosiale utgifter er 1,88 mill lavere enn budsjett. Mye av dette henger sammen med færre arrangement enn budsjettet og dermed mindre bruk av tilkallingsvakter og overtid. Det er også kommet inn mer i refusjon sykepenger enn budsjettet. I tillegg er det inntektsført 620.000 som følge av premieavvik ved aktuarberegningen.
- Driftsutgifter bygg er 1,37 mill lavere enn budsjett. Dette skyldes hovedsakelig budsjettet forsikringsskade med 0,4 mill som ikke er kommet til kostnad, reduksjon av innleie av renhold med 0,46 mill hvor en gjør mer av renholdet selv i stedet for innleie. I tillegg var forsikring for år 2017 ført i år 2016 med 0,27 mill.
- Driftsutgifter arrangementer er 3,25 mill lavere enn budsjett grunnet færre arrangement, samt en dreining av at det er flere arrangement som leies ut og færre «egne».
- Mva er 1,17 mill høyere enn budsjett. Sees opp mot inntekter på samme beløp.
- Øvrige kostnader er i samsvar med budsjett/noe under budsjett.

Avsetning av mindreforbruk:

Styret foreslår at årets mindreforbruk med kr 2.704.420 i sin helhet avsettes til fond for å fremme regionens kulturliv ved egenproduksjoner og til kjøp av produksjoner med høyere økonomisk risiko, i tråd med Stormens strategi for perioden 2017-2020.

- Avsetning til kunstnerisk fond 2.704.420

Investeringer

Oversikt over investering og finansiering pr 31.12.17:

Investeringer	Regnskap	Budsjett	Bud	Gjenstående	
	pr 31.12.17	pr 31.12.17	år	Bud - Regn	Tekst
Flygel	303 360,00	400 000,00	2017	96 640,00	Avsluttet
Komplettering scenetrekk	2 402 193,72	2 812 500,00	2017	410 306,28	Videreføres fra år 2017 til år 2018
Infoskjermer	467 986,27	602 500,00	2017	134 513,73	Videreføres fra år 2017 til år 2018
Lyssetting og skilting	59 629,16	500 000,00	2017	440 370,84	Videreføres fra år 2017 til år 2018
Innglassing	1 198 371,41	1 050 000,00	2017	-148 371,41	Avsluttet
Kontor bibliotek - ombygging	9 578,00	400 000,00	2018	390 422,00	Gjelder år 2018
Merverdiavgift	847 952,00				
Sum investering	5 289 070,56	5 765 000,00		1 323 881,44	
Finansiering:					
Bruk av FDVU-fond i investering	-4 006 118,56				
Tilskudd fra BK til skjermer ute	-60 000,00				
Ref fra NOSO ombygging kontor	-150 000,00				
Overført fra avs opprett bibliotek	-225 000,00				
Merverdiavgift tilbakebetalt	-847 952,00				
Sum finansiering	-5 289 070,56				

En del investeringer var ikke mulig å ferdigstille i år 2017 og det er ønskelig å videreføre disse til år 2018 for ferdigstilling.

Styret mener årsregnskapet gir en rettvise oversikt over utvikling og resultat av foretakets virksomhet og av dets stilling. Styret mener det er riktig å legge forutsetningen for fortsatt drift av foretaket til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

Budsjettoppstilling

Budsjettet til Stormen konserthus har hatt noen konti med andre styringskoder en det som Bodø kommune har i sin kostra oppstilling. Noen kostnadsposter har gått til reduksjon av inntektsposter. Ved innrapportering av årsregnskapet vil derfor ikke sum inntekter og kostnader i budsjettet stemme overens med vedtatt budsjett. Netto driftsresultat er uansett det samme. Det er et ønske om å få rapporteringen mer konsistent og budsjettet vil derfor omarbeides til at sumlinjer er i overensstemmelse med oppstillingen til årsregnskapet.

Internkontroll, arbeidsmiljø og etiske retningslinjer

Stormen Konserthus Bodø KF har fokus på i sikre betryggende internkontroll-systemer. Det arbeides kontinuerlig med å etablere og innarbeide gode rutiner og kontroller. Dette har høy prioritet hos ledelsen. Stormen har implementert Bodø kommunes etiske retningslinjer, hvor de grunnleggende verdier er: Kvalitet, omsorg og respekt. Verdier som gjelder både for foretakets egne ansatte, så vel som foretakets samhandlinger med eksterne aktører.

I år 2017 var det 45 medarbeidere fordelt på 34,0 stillingshjemler. I dette inngår 4 ansatte i Bodø Rythm Group (1,8 stillingshjemler). Disse ansatte går over til ansettelse i Bodø

kommune (biblioteket) fom 1.1.18. Stormen bruker også tilkallingsvakter ved større arrangementer og i tider med tette arrangementstilbud.

Samlet sykefravær i år 2017 utgjorde 7,4% (år 2016: 8,2%). Langtidssykefraværet utgjorde 6,7%, mens korttidsfraværet 0,7%. Målet for år 2018 er å ha under 5% langtidssykefravær og under 2% korttidsfravær.

Stormen har en rekke av tiltak for å ivareta de ansatte. Stormen underskrev IA-avtale med NAV i år 2015 og har arbeidet aktivt med denne. Stormen har også avtale med bedriftshelsetjenesten. Det er satt ned et arbeidsmiljøutvalg som arbeider aktivt med miljøsaker og handlingsplaner, samt jevnlig oppfølging både av IA-arbeid og av HMS-arbeid og løpende kontroll av sykefravær. Stormen har en ansattrepresentant i styret og et aktivt verneombud. Stormen har også innført et skybasert Personal-/HMS-/HR-system som alle ansatte har tilgang på. Dette gjelder også ekstravakter. Dette sikrer at alle ansatte har tilgang på felles informasjon samt at systemet forenkler rapportering av sykefravær, ferie og permisjoner. Ansatte har gitt gode tilbakemeldinger på dette, da alle kan finne den informasjon de trenger om Stormen sine personalsystemer og aktuelle møtereferater på nettet. Det har videre blant annet vært jobbet med nær oppfølging av langtidssykemeldte, medarbeidersamtaler, fellesmøter for alle ansatte inkludert ekstravakter, kursplaner tilpasset hver enkelt ansatt, mv.

Likestilling og diskriminering

Kjønnsfordelingen i foretaket er fordelt med omtrent like mange kvinner som menn. Styret består av tre menn og to kvinner. Daglig leder er mann. Vi mener det råder full likestilling mellom kvinner og menn i foretaket. Diskriminering skal ikke forekomme.

Styret tilstreber likestilling mellom kjønn. Styret har ikke iverksatt tiltak i 2017 for å fremme formålet i diskrimineringsloven og tilgjengelighetsloven.

Ytre miljø

Stormen Konserthus Bodø KF bestreber seg på å forurense det ytre miljø minst mulig. Foretakets virksomhet medfører ikke miljøforurensning av betydning. Miljøhensynet har vært en prioritert faktor i tilknytning til utforming og tilretteleggingen av fasilitetene i Stormen. Av energibesparende tiltak nevnes: fjernvarme, vinduer med en U-verdi på 0.9, bevegelses-sensorer på lys, behovsstyrt ventilasjon, dagslyskompensert belysning, LED-lys m.m. Tiltak som alle bidrar positivt til å redusere det totale strømforbruket.

Avfall som produseres i forbindelse med driften av foretaket sorteres og leveres til godkjent mottak.

Stormen Konserthus Bodø KF, 19.03.18

Odd-Tore Fygle

Alice Sivertsen

Petter Snekkestad

Ida Haugnes Gaustad

Endre Njøs

Rolf-Cato Raade

Stormen Konserthus Bodø KF

Driftsregnskap 2017

	Note	Regnskap 2017	Rev.budsjett 2017	Regnskap 2016
Driftsinntekter				
1 Andre salgs- og leieinntekter		22 446 167	26 829 798	28 109 724
2 Overføringer med krav til motytelse	9,10	10 739 550	8 799 000	7 254 989
3 Overføringer uten krav til motytelse	9	23 621 000	23 621 000	23 240 000
4 Sum driftsinntekter	1	56 806 717	59 249 798	58 604 713
Driftsutgifter				
5 Lønnsutgifter	2,3	19 326 952	20 736 805	19 704 623
6 Sosiale utgifter	2,3	4 091 693	4 565 645	3 927 977
7 Kjøp av varer og tjenester som inngår i tj.prod.		19 348 656	23 810 721	22 483 824
8 Kjøp av tjenester som erstatter tj.prod.	2	100 485	70 000	105 750
9 Overføringer		3 177 089	2 000 000	2 213 882
10 Avskrivninger	1,4,7	258 103	250 000	280 294
11 Fordelte utgifter		0	186 000	-259 811
12 Sum driftsutgifter		46 302 978	51 619 171	48 456 540
13 BRUTTO DRIFTSRESULTAT		10 503 739	7 630 627	10 148 173
Finansposter				
14 Renteinntekter	1	88 190	-30 000	26 728
15 Renteutgifter og andre fin. utg.	1,5	3 125	0	-291
16 Avdragsutgifter	1,5,7	0	0	0
17 Sum finansposter		85 065	-30 000	27 019
18 Motpost avskrivninger	4,7	258 103	250 000	280 294
19 NETTO DRIFTSRESULTAT		10 846 908	7 850 627	10 455 486
Intern finansiering				
20 Bruk av tidl. års regnskapsmessige mindreforbruk	6	2 605 016	2 605 016	311 549
21 Bruk av disposisjonsfond	6	0	291 860	0
22 Bruk av bundne fond		0	0	0
23 Sum bruk av avsetninger		2 605 016	2 896 876	311 549
24 Overført til investeringsregnskapet		225 000	225 000	0
25 Dekning av tidl. års regnskapsmessige merforbruk	6	0	0	0
26 Avsetninger til disposisjonsfond	6	10 522 503	10 522 503	8 162 019
27 Avsetninger til bundne driftsfond		0	0	0
28 Avsetninger til likviditetsreserve		0	0	0
29 Sum avsetninger		10 747 503	10 747 503	8 162 019
30 REGNSKAPSM. MER/MINDREFORBRUK		2 704 421	0	2 605 016

Stormen Konserthus Bodø KF

Investeringsregnskap 2017

	Note	Investering 2017	Budsjett 2017	Investering 2016
INNETEKTER				
1		210 000		
2				
3		210 000	0	0
UTGIFTER				
4	4	303 360	400 000	0
5		4 137 759	4 965 000	
6		847 952	1 020 000	
7	1	5 289 070	6 385 000	0
FINANSTRANSAKSJONER				
8				
9				
10				
11				
12		0	0	0
13		-5 079 070	-6 385 000	0
Dekket slik:				
14				
15				
16	1	847 952	1 020 000	
17				
18		225 000	225 000	
19	6	4 006 119	5 140 000	
20				
21				
22		5 079 070	6 385 000	0
23		0	0	0

Stormen Konserthus Bods KF

Balanseregnskap 2017

	Note	Balanse 2017	Balanse 2016
EIENDELER			
Anleggsmidler			
1	Faste eiendommer og anlegg	4	0
2	Utstyr, maskiner og transportmidler	4	7 623 812
3	Pensjonsmidler	3,7	28 862 635
4	Sum anleggsmidler	36 486 447	25 109 203
Omløpsmidler			
5	Kortsiktige fordringer	1	4 163 436
6	Premieavvik	1,3	-1 355 661
7	Kasse, postgiro, bankinnskudd	1	3 090 417
8	Sum omløpsmidler	38 010 685	2 469 768
9	SUM EIENDELER	81 750 985	65 260 083
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
10	Disposisjonsfond	6	25 742 932
11	Bundne fond	6	19 226 547
12	Bundet investeringsfond	6	1 423 000
13	Regnskapsmessig mindreforbruk		43 871
14	Regnskapsmessig merforbruk (Drift)		2 704 421
15	Udekket i investering		2 605 016
16	Kapitalkonto	7	0
17	Sum egenkapital	8 660 628	3 503 956
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
18	Pensjonsforpliktelse	3,7	28 864 360
19	Lån	5	25 236 633
Kortsiktig gjeld			
20	Leverandørgjeld	1	0
21	Skyldig offentlige avgifter	1	2 980 734
22	Gavekort	1	1 636 162
23	Annen kortsiktig gjeld	1	1 638 802
24	Sum gjeld	8 056 075	8 766 498
Memoriakonti			
25	Memoriakonto for ubrukte lånemidler		56 117
26	Motkonto for memoriakontiene		56 117
27	Sum memoriakonti	1	0
28	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	81 750 985	65 260 083

31. desember 2017

Bods den 19.03.2018

Odd Tore Fygle
styreleder

Petter Snekkestad
styremedlem

Ida Haugnes Gaustad
nestleder

Endre Njøs
styremedlem

Alice Sivertsen
styremedlem

Rolf-Gato Raade
Daglig leder

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2017, s. 1 av 5

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. All tilgang av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet fremgår av driftsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres normalt ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke.

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for foretaket. Andre eiendeler er omløpsmidler, dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet.

Note 1 - Endring i arbeidskapital

DRIFTSREGNSKAP:		Regnskap	Regnskap
		2017	2016
Anskaffelse av midler			
Inntekter driftsdel	Linje 4 Drift	56 806 717	58 604 713
Inntekter investeringsdel	Linje 1 og 16 Investering	1 057 952	0
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	Linje 14 Drift	88 190	26 728
Sum anskaffelse av midler		57 952 860	58 631 441
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel	Linje 12 - Linje 10 Drift	46 044 875	48 176 245
Utgifter investeringsdel	Linje 7 Investering	5 289 070	0
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	Sum linje 15 og 16 Drift	3 125	-291
Sum anvendelse av midler		51 337 070	48 175 955
Anskaffelse - anvendelse av midler		6 615 789	10 455 486
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner		0	0
ENDRING ARBEIDSKAPITAL		6 615 789	10 455 486
BALANSE:		Regnskap	Regnskap
		2017	2016
Omløpsmidler			
Endring betalingsmidler	Linje 7 Balanse	1 566 757	18 318 404
Endring kortsiktige fordringer	Linje 5 Balanse	5 519 097	-8 743 092
Endring premieavvik	Linje 6 Balanse	620 649	383 511
Endring omløpsmidler		7 706 503	9 958 823
Kortsiktig gjeld			
Endring annen kortsiktig gjeld	Linje 20-23 Balanse	-1 090 713	496 663
		-1 090 713	496 663
Netto interne overføringer		0	0
Endring memoria i ubrukte lånemidler	Linje 27 Balanse	0	0
ENDRING ARBEIDSKAPITAL		6 615 789	10 455 486

En negativ endring av arbeidskapitalen viser at betalingsvnen/likviditeten er svekket.

Note 2 - Godtgjørelse og revisjonshonorar

Linje 5, 6 og 7 i driftsregnskapet

Ytelser til ledende personer og revisor	Lønn og annen godtgjørelse
Daglig leder	965 691
Daglig leder pensjonskostnader	109 396
Styrets medlemmer	125 783
Revisor - honorar for revisjon	100 485

Det er ikke gitt lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, styremedlemmer eller medlemmer av representantskapet.

Stormen Konserthus Bode KF

Noter 2017, s. 2 av 5

Note 3 - Pensjonsforpliktelse

(Linje 3, 6 og 18 i Balanseregnskap)

	2016	2017
Årets pensjonskostnad spesifisert		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 067 008	2 281 420
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	980 474	1 131 715
Brutto pensjonskostnad	3 047 482	3 413 135
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	1 059 189	1 198 847
Netto pensjonskostnad	1 988 293	2 214 288
Sum amortisert premieavvik	284 896	376 408
Administrasjonskostnader	184 798	183 927
Samlet pensjonskostnad inkl adm.kostnader	2 457 987	2 774 623
Årets premieavvik	2016	2017
Innbetalt premie	2 628 877	3 350 087
- Netto pensjonskostnad	1 988 293	2 398 215
= Årets premieavvik	640 584	951 872
Arb.giveravg. av premieavvik	50 606	75 198
Akkumulert premieavvik	2016	2017
Akkumulert premie pr 31.12. forrige år	1 932 248	2 287 935
Årets premieavvik	640 584	951 872
- amortisert premieavvik	-284 897	-376 409
Korrigert amortisert avvik tidl. år	0	0
Akkumulert premieavvik pr 31.12.	2 287 935	2 863 398

Pensjonsmidl. , Pensjonsforpl. og beregn. Aktuarberegn. akk. premieavvik og beregn.foretsetn. pensj.poster	Bokførte pensj.poster	Arbeids-giveravg.
Pensjonsmidler 31.12.	28 862 635	28 862 635
Pensjonsforpliktelse 31.12.	28 864 234	28 864 234
Netto bokført pensjonsforpliktelse 31.12. med AGA	3 662 184	7 209
Akkumulert premieavvik 31.12. med AGA	2 863 398	45 186
Netto ikke bokført estimatavvik		

Økonomiske forutsetninger og annet	2017
Avkastning på pensjonsmidler	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Årlig lønnsvekst	2,97 %
Årlig G-regulering	2,97 %
Pensjonsregulering	2,20 %

Medlemsstatus	2017
Antall aktive	87
Antall oppsatte	79
Antall pensjonister	7
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktive	201 555
Gj.snittlig alder, aktive	36,91
Gj.snittlig tjenestetid, aktive	3,59

Føring av premieavvik og amortisering av premieavviket har hatt en positiv effekt på netto driftsresultat på kr 620 649

Premiefond pr. 31.12.2016

3 598 882

Årsresultat 2017 for Bode kommunale pensjonskasse er ikke kjent pr. d.d., og dermed heller ikke saldo på premiefondet pr 31.12.2017

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2017, s. 3 av 5

Note 4 - Anleggsmidler

(Linje 10 og 18 i Driftsregnskap samt linje 1 og 2 i Balanseregnskap)

Stormen konserthus Bodø KF følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan i hhtil regnskapsforskriftens § 8.

De har følgende anleggsmiddelgrupper med tilhørende avskrivningsplan:

AM gruppe	Avskrivn. plan	Etendeler
1	5 år:	EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.
2	10 år:	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler
3	25 år	Flygel samt bygningsmessige tilpasninger

Data	Anleggsmiddelgruppe			
	*0 + **1	2	3	Totalt
IB Inng saldo	530 762	904 200	1 157 884	2 592 846
Tilgang	570 110	3 246 524	1 472 437	5 289 071
Avskrivning	45 630	164 228	48 245	258 103
Opp-/nedskrivning				0
Avgang				0
UB Utg. saldo	1 055 242	3 986 496	2 582 076	7 623 814
Gevinst v/avgang	0		0	0
Resterende år	**10 år	2-10 år	10-20 år	

*

Anleggsmiddelgruppe 0 vedr. kunstnerisk utsmykking.

Oversikt over aktiverte anleggsmidler:	Ansk.år	Restverdi	Avskrivningstid
Lydmixer Kulturhus	2009	122 700	10
Trådløst utstyr	2013	617 271	10
Flygel (starter avskrivning i 2016)	2012	1 109 639	25
Kunstnerisk utsmykning		393 873	
Kassaapparat, betalingsterminaler	2014	91 259	5
Flygel	2017	379 200	10
Komplettering scenetrek	2017	2 794 058	10
Lyssetting	2017	73 266	10
Infoskjermer	2017	570 110	5
Innglassing	2017	1 460 464	25
Kontor bibliotek	2017	11 973	25
		7 623 813	

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2017, s. 4 av 5

Note 5 - Langsiktig gjeld, renter og avdrag på lån

Selskapet har tatt opp gjeld i 2009 hvor noen forfaller til betaling mer enn fem år etter regnskapsårets slutt. Selskapet har ikke garantiforpliktelser.

Langsiktig gjeld: (Linje 19 i Balanseregnskap)

	2016	2017
Gjeldsbrevlån	-	-

Herav gjeld med forfall mer enn 5 år etter regnskapsavleggelse :

Renter: (Linje 15 i Driftsregnskap)

	2016	2017
Utgiftsførte renter	0	0
Rentebetingelser: P.t. rente		

Avdrag: (Linje 16 i Driftsregnskap)

	2016	2017
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	0	0
Beregnet minimumsavdrag	0	0

Note 6 - Spesifikasjon av samlede avsetninger og bruk av avsetninger i regnskapsåret

(Linje 21 og 27 i Driftsregnskap. Linje 10, 11 og 12 i Balanseregnskap)

Fond: avsetninger og bruk av avsetninger

	Saldo pr. 01.01.	Avsetning	Bruk	Saldo pr. 31.12.
Disposisjonsfond - drift/vedlikehold	17 740 852	7 917 487	4 006 119	21 652 221
Kunstnerisk fond PS 17/54	0	2 605 016	0	2 605 016
Fond - kunstnerisk utvikling PS 15/40	1 000 000	0	0	1 000 000
Premieavviksfond PS 15/40	485 694	0	0	485 694
Avsatt bundet fond	1 423 000	0	0	1 423 000
Avsatt til bundet investeringsfond	43 871	0	0	43 871
Totalt	20 693 417	10 522 503	4 006 119	27 209 802

UB 31.12. viser saldo på disposisjonsfond, bundet driftsfond og bundet investeringsfond.

Avsetning til disposisjonsfond:

Avsetningen som er foretatt er følgende:

Årsoverskudd 2016, jfr PS 17/54 Bystyret	2 605 016
Budsjett 2017, jfr PS 16/191 Bystyret	7 917 487
	10 522 503

Bundet fond gjelder Åpningslauget Stormen - hvor det er mottatt inntekter i 2013 og 2014 som er øremerket åpningsåret av Stormen. Av dette er det ikke ført bruk i 2017.

Note 7 - Kapitalkonto

(Linje 10, 16 og 18 i Driftsregnskap. Linje 3, 16 og 18 i Balanseregnskap)

Debetposter i året	Kreditposter i året:
IB 01.01. (underskudd i kapital)	IB 01.01. (kapital) 3 503 956
Netto endringer pensjonsforpliktelser 3 627 727	Aktivering pensjonsmidler 3 753 432
Avskr. av fast eiendom og anlegg	Aktiv. av fast eiendom og anle 1 472 437
Avskrivning av inventar og utstyr 258 103	Aktivering av inventar og utst 3 816 634
Nedskrivning - overf. Bodø kommune	Lån of. Bodø kommune
Bruk av lånemidler	
Balanse (kapital) 8 660 628	
Sum debet 12 546 459	Sum kredit 12 546 459

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2017 s. 5 av 5

Note 8 Mellomværende med Bodø Kommune, fordring, gjeld

	Regnskap Stormen pr 31/12
Bodø Kommune - fordring	144 000
Bodø Kommune - gjeld til	3 500

Note 9 - Spesifikasjon av overføringer mellom foretak og kommunekasse

Av bokført beløp utgjør følgende føringer mellom foretak og kommunekasse:

Overføringer fra kommunekassen:

Overføring fra Bodø Kommune PS 15/132

Salg til egen kommune (FDVU Stormen bibliotek)

	2017	2016	2015
Overføring fra Bodø Kommune PS 15/132	23 621 000	23 000 000	17 354 000
Salg til egen kommune (FDVU Stormen bibliotek)	6 447 999	4 511 856	4 418 796

Overføringer til kommunekassen:

Overføring til Bodø kommune

	2017	2016	2015
Overføring til Bodø kommune	0	0	0

Note 10 - Spesifikasjon av overføringer med krav til motytelser

Sykelønsrefusjon

Momskompensasjon drift

Refusjon fra NAV

Kulturrådet

Bodø kommune - leie Stormen bibliotek

	2017	2016
Sykelønsrefusjon	916 462	823 597
Momskompensasjon drift	3 177 089	1 845 136
Refusjon fra NAV	0	74 400
Kulturrådet	198 000	0
Bodø kommune - leie Stormen bibliotek	6 447 999	4 511 856
	10 739 550	7 254 989

SAK 12/18

Årsregnskap Bodø kommune 2017 – uttalelse fra kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
19.04.2018

Vedlegg:

- Bodø kommune Regnskap 2017, ikke signert, datert 5. mars 2018
- Bodø kommune Årsberetning 2017, ikke signert, datert 15.3.2018
- Salten kommunerevisjon IKS 12. april 2018 – Brev til bystyret: Uavhengig revisors beretning for 2017
- Salten kommunerevisjon IKS 12. april 2018 – Brev til kontrollutvalget: Revisjon av Bodø kommunes regnskap pr 31.12.2017
- Salten kommunerevisjon IKS 06.04.2018: Vurdering av finansforvaltningen i Bodø kommune for 2017

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget skal avgi sin uttalelse om årsregnskap 2017 til bystyret.

Det fremgår av Forskrift om kontrollutvalg § 7 at kontrollutvalget skal avgi *"uttalelse om årsregnskapet"*. Kontrollutvalget avgir sin uttalelse til bystyret, men kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende *"tidsnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret/fylkestinget"*.

Innholdet i kontrollutvalgets uttalelse er ikke regulert i retningslinjer, lover eller forskrifter. Bestemmelsen gir kontrollutvalget rett til å knytte kommentarer til årsregnskapet med revisjonsberetning før årsregnskapet skal behandles i bystyret. Som grunnlag for kontrollutvalgets uttalelse om regnskapet ligger:

- Årsregnskapet for 2017, avlagt 5. mars 2018 av rådmann, kommunaldirektør og regnskapssjef
- Årsberetningen 2017, datert 15.03.2018
- Revisjonsberetningen for 2017, avlagt av Salten kommunerevisjon IKS 12. april 2018

I tillegg til ovennevnte dokumenter oversendes til orientering revisors brev datert 12. april 2018: «Revisjon av Bodø kommunes regnskap pr 31.12.2017». Rådmannens årsrapport for finansforvaltningen i 2017 ettersendes så snart denne foreligger. Vedlagt er imidlertid revisors vurdering av finansforvaltningen for samme år.

Årsberetningen inneholder økonomiske tilbakemeldinger tilknyttet regnskapet, og skal jfr forskrift om årsregnskap og årsberetning (§10) redegjøre for vesentlige avvik mellom utgifter hhv. inntekter i årsregnskapet og den bevilgning til formålet som er gitt i regulert budsjett.

Årsberetningen skal i henhold til kommuneloven § 48 nr 5 i tillegg inneholde følgende informasjon:

- Det skal redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten
- redegjørelse for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i kommunen.
- redegjørelse for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Regnskapet er fremlagt med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 121 220 000 (2016: mindreforbruk kr 89 388 000, 2015: mindreforbruk kr 60,6 mill, 2014 mindreforbruk kr 4,671 mill, 2013: kr 0).

Netto driftsresultat 2017 er kr 79 191 000 (2016: kr 81 802 000).

Nevnte mindreforbruk kr 121 220 000 er vesentlig bedre enn den rapporteringen som lå til grunn for tertial 2 (kr 7,8 mill), noe som bl.a forklares med at inntekt på skatt og rammetilskudd ble vesentlig høyere enn hva som ble lagt til grunn i tertialrapport 2.

Årsberetningen opplyser om at akkumulert premieavvik er kr 229 mill ved utgangen av 2017 (2016: 232 mill 2015: kr 217 mill), og at premieavviksfondet er på kr 59,1 mill (2016: kr 29,5 mill).

Budsjettavvik er forklart punkt for punkt i årsberetningens kapitel 3. Dette gjelder bl.a

Pkt 1 Brukerbetalinger kr 7,4 mill under budsjett, i hovedsak mindreinntekt foreldrebetaling barnehage /SFO og pasientbetaling Helse og omsorg.

Pkt 2 Merinntekter kr 14,7 mill for Andre salgs- og leieinntekter (2016: kr 18 mill), bl.a ikke budsjettert inntekt skolesektor og utbyggings-/eiendomsavdeling.

Pkt 4 / 7 Merinntekt skatt / rammetilskudd kr 40,4 mill

Pkt 5 Merinntekt Andre statlige overføringer kr 13,3 mill (2016: kr 7,6 mill), i hovedsak tilknyttet integreringstilskudd

Pkt 8 Merinntekt eiendomsskatt kr 0,8 mill. I årsberetningen rapporteres at det ved regnskapets avslutning var usikkerhet knyttet til hvordan klagebehandling vil påvirke inntektens størrelse.

Pkt 10 Mindreforbruk lønn kr 38,9 mill (2016: mindreforbruk kr 54,0 mill 2015: mindreforbruk kr 39,0 mill, 2014: merforbruk kr 5,6 mill). Mindreforbruk oppvekst/kultur 20,0 mill, R8 12,6 mill, helse/omsorg 11,0 mill.

Pkt 11 Sosiale utgifter har et mindreforbruk på kr 4,0 mill (2016: mindreforbruk kr 33,1 i mill, 2015: mindreforbruk kr 35,5 mill, 2014: mindreforbruk kr 76,1 mill). Årsberetningen kommenterer at bokføring av pensjonsutgifter inkludert premieavvik, isolert sett medfører en mindrekostnad på kr 23,9 mill..

Pkt 12 Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon hadde et merforbruk med kr 12 mill (2016: merforbruk kr 56,7 mill, 2015: merforbruk kr 66,6 mill, 2014: merforbruk kr 46,5 mill). HO og Økonomi/Finans har mindreforbruk – øvrige avdelinger bidrar negativt på dette området.

Pkt 20 Rentekostnader er kr 4,1 mill høyere enn budsjett (2016: kr 3,8 mill lavere enn budsjettet). Kr 7,8 mill i avvik skyldes korrigerende avføring på husleieutgifter (OPS-prosjektet).

Avvik for de ulike avdelingene er som følger:

Tjenesteområde	Avvik i mill kr
Administrasjonsavdelingen	mindreforbruk 4,4
Økonomi- og finansavdelingen	mindreforbruk 2,8
Nærings- og utviklingsavdelingen	mindreforbruk 2,6
OK-avdelingen	merforbruk 4,4
HO-avdelingen	mindreforbruk 18,5
Utbygging og Eiendom	mindreforbruk 5,4
Teknisk avdeling	mindreforbruk 2,6
Rammeområde 8	mindreforbruk 89,3

I årsberetningens kap 4 Budsjettgjennomføring er det redegjort for årsaker til avvikene på de ulike avdelingene.

Innen OK-avdeling er det merforbruk med kr 4,4 mill (2016: merforbruk kr 11,3 mill). Årsberetningen viser bl.a til merforbruk Grunnskole kr 3,9 mill, merforbruk Barne- og familieenheten merforbruk kr 16,2 mill. Det rapporteres om mindreforbruk ved Flyktningkontoret (kr 15,1 mill).

For HO-avdelingen er mindreforbruket kr 18,5 mill (2016: mindreforbruk kr 29,0 mill). Merforbruk institusjoner er kr 5,9 mill, mens HO Felles, Hjemmetjenesten, Miljøtjenesten og

Tildelingskontoret hver har mindreforbruk i størrelsesorden kr 4-5 mill. Mindreforbruk NAV utgjør kr 8,0 mill.

Det opplyses i beretningen at hovedårsaken til samlet mindreforbruk er «ubrukte overskuddsmidler fra 2016, fordi avdelingen ønsker å disponere disse midlene i forbindelse med rekrutteringskampanje»

Teknisk avdelings regnskap har et samlet mindreforbruk med kr 2,6 mill (2016: mindreforbruk kr 10,2 mill, 2015 mindreforbruk: kr 12,8 mill).

Investeringsregnskap

Årsberetningen redegjør videre for investeringsregnskapet i kapittel 5. Finansieringsbehov på kr 993,8 mill (2016: kr 926,3 mill, 2015: kr 888,4 mill, 2014: kr 1 147 mill, 2013 kr 696,4 mill) er fullt ut finansiert. Avvik i investeringsregnskapet er kommentert, herunder at Bruk av lånemidler viser et mindreforbruk med kr 226 mill grunnet forsinket fremdriftsplan.

Likestilling og etikk og betryggende kontroll:

I årsberetningens kapittel 6 er det redegjort for den faktiske tilstand når det gjelder likestilling, samt om tiltak for å fremme likestilling og hindre forskjellsbehandling, herunder tiltak i forbindelse med Heltidskultur. I kapittel 7, Etisk standard, gir en generell beskrivelse av at det arbeides med bevisstgjøring av etiske problemstillinger, mens kapittel 8 redegjør om internkontroll, uten at det nevnes noen konkrete tiltak.

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapet:

Vi har revidert Bodø kommunes årsregnskap som viser kr 2 810 995 000 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 121 220 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til regnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende særregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bodø kommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

I tillegg har revisor uttalt seg om budsjett, årsberetningen og registrering / dokumentasjon. Revisors beretning er avgitt uten forbehold eller merknader.

Regnskap for foretakene Bodø Spektrum KF, Bodø Havn KF og Stormen Kulturhus Bodø KF blir lagt frem i separate saker.

Kommunens regnskap for 2016 ble behandlet av bystyret i sak PS 17/50. Vedtaket inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Vurderinger:

Generelt sett kan det være aktuelt for kontrollutvalget i sin uttalelse å mene noe om regnskapsresultat og forslag til disponeringen av overskudd, eventuelt inndekking av underskudd. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Andre forhold det kan være aktuelt å uttale seg om er budsjettdisiplinen, informasjonsverdien i regnskap og årsberetning og den interne kontrollen.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype / omtale forhold som fremkommer i revisjonsberetningen eller andre forhold kontrollutvalget anser for viktige i forhold til det avlagte regnskapet.

Årsberetningen redegjør i noen grad om tiltak vedrørende etisk standard, om faktisk tilstand for likestilling i kommunen tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling. Når det gjelder betryggende kontroll nevnes ikke konkrete tiltak.

Kontrollutvalgets sekretariat har ikke funnet grunn til å kommentere forhold vedrørende regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen.

I tilknytning til saken er administrasjonen kalt inn til møtet kl 09.45 for å redegjøre om hovedtrekkene i regnskapet, samt svare på spørsmål fra kontrollutvalget.

Oppsett og innhold i forslag til kontrollutvalgets uttalelse er noe endret fra tidligere i år. Endringene er knyttet til ny veiledende uttalelse i Norsk kommunerevisorforbunds Informasjonsskriv 01/2018.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø kommunes årsregnskap for 2017.

Kontrollutvalget har i møte 19. april 2018 behandlet Bodø kommunes årsregnskap for 2017.

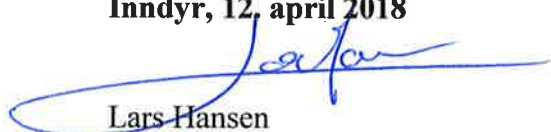
Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 12.04.2018, og rådmannens årsberetning for 2017. I tillegg har ansvarlig revisor og rådmannen supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger

Kontrollutvalget mener at presentasjon av årsregnskapet med tilhørende spesifikasjoner og noter samt rådmannens årsberetning, tilfredsstillende brukernes informasjonsbehov og gir et riktig inntrykk av Bodø kommunes aktivitet i 2017.

Kontrollutvalget har merket seg at årsregnskapet for 2017 viser et mindreforbruk med kr 121 220 000. Utvalget er ikke kjent med forslag til disponering av dette.

Ut over ovennevnte, og det som fremgår av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken og revisjonsberetningen av 12.04.2018, har kontrollutvalget ikke merknader til Bodø kommunes årsregnskap for 2017.

Inndyr, 12. april 2018

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 12.04.2018
Jnr. 18 / 324
Arkiv nr. 412 7.3
Hjemmel u off:

Kommunestyret i Bodø kommune

Deres ref.: *

Vår ref.: 5010.E5.

Dato: 12. april 2018

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Bodø kommunes årsregnskap som viser kr 2 810 995 000 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 121 220 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bodø kommune per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Rådmannen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i kommunens årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Rådmannens ansvar for årsregnskapet

Rådmannen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Rådmannen er også ansvarlig for slik intern kontroll han finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av administrasjonssjefen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med kontrollutvalget og rådmannen blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Bodø 12.04.18

Liv Anne Kildal

oppdragsansvarlig revisor

*KOPI: Kontrollutvalget i Bodø kommune
Formannskapet i Bodø kommune
Rådmannen i Bodø kommune*

Bodø kommune
v/Kontrollutvalget

Deres ref.:

Vår ref.: lak

Dato: 12. april 2018

REVISJON AV BODØ KOMMUNES REGNSKAP PR. 31.12.2017

Vi har revidert årsregnskapet og årsberetningen pr. 31.12.2017. Fra denne gjennomgangen vil vi gi følgende oppsummering og kommentarer:

1. GENERELT

1.1 Løpende regnskapsførsel

For 2017 har det vært noe sykefravær ved regnskapskontoret og man har ikke hatt kapasitet til å ta tak i forhold fra tidligere år som vi har påpekt at det har vært behov for å rydde opp i. Dokumentasjonen av løpende avstemming av balanseposter er noe mangelfulle og skulle vært utført oftere, dette for å unngå merarbeid i årsoppgjøret og større kontroll gjennom året. Vi mener likevel at de involverte innenfor regnskap og økonomi har stått på gjennom hele året. Det generelle inntrykket fra vår revisjon er at det fra regnskaps- og økonomiavdeling er et sterkt ønske om at regnskapet skal være å jour og at den interne kontrollen skal være så god at eventuelle feil blir oppdaget fortløpende. Vår vurdering er at dette i stor grad er tilfelle, regnskapet er stort sett å jour og den interne kontrollen fungerer i det alt vesentlige godt.

1.2 Årsoppgjøret for 2017 inklusiv årsberetning og noter

Årsoppgjøret er i all hovedsak gjennomført på en god måte. Det er da heller ikke avdekket feil i driftsregnskap som er vesentlige for kommunen i den forstand at bystyret neppe vil foreta andre beslutninger om disse hadde vært rettet. Det blir derfor avgitt en normalberetning fra revisjonen for 2017. Det er imidlertid funnet enkelte forhold som er kommentert nedenfor.

ÅRSREGNSKAP

2.1 Økonomisk situasjon

Driftsregnskapet er for 2017 gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på kr 121 220 000,-. Det reelle underliggende driftsresultat for 2017 er på kr 79 191 000, jf. årsregnskapet. Dette er da noe under driftsresultatet for 2016 som var på kr 81 802 000 men viser likevel at kommunen styrer i riktig retning. Man står fremdeles foran utfordringer, spesielt innenfor Oppvekst og kultur der budsjettavvikene er størst.

Kommunen har foretatt store investeringer de senere år og på investeringssiden vil det antageligvis ikke være spesielt stor handlefrihet fremover, da gjeldsbelastningen til Bodø kommune fremdeles er svært høy. Dette har også en likviditetsmessig side som det bør legges langsiktige planer for, slik at en kommer i forkant av dette. Bodø kommune kan få store likviditetsmessige utfordringer i årene som kommer dersom en ikke tar tak i den underliggende økonomiske situasjonen nå. Kostnadsnivået må fremdeles tilpasses inntektene, og investeringsnivået må dempes. For året 2017 alene har langsiktig gjeld eksl pensjonsforpliktelser økt netto med kr 547,3 mill mot en økning på kr 463,4 mill for 2016.

2.2 Balansen

Avsetning til tap på debitorposter mener vi er for lav, dette gjelder alle typer debitorposter herunder startlån, sosiale lån og kundefordringer. Det bør foretas en gjennomgang av eldre krav og vurdere tapsføring da vi ser at vesentlige beløp er eldre enn 1 år.

Ved vår gjennomgang av selvkostregnskapet har vi avdekket at flere av fondene tilknyttet VAR-området er eldre enn fem år, ifølge retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester skal overskudd eldre enn fire år gå til reduksjon av gebyr påfølgende år.

Det gjenstår fremdeles en del jobb med gjennomgang av Startlån, dette er ikke tilstrekkelig avstemt og her er risikoen for tapsføring stor. Det bør også foretas en opprydning vedrørende gamle fond som står under egenkapitalen i balansen.

Gjennomførte og pågående investeringsprosjekt har vært diskutert med økonomiavdelingen da vi mener at kommunen på noen prosjekt beveger seg i gråsonen av hva man kan aktivere. Her bør administrasjonen være i forkant ved budsjettbehandlingen og konkretisere prosjektene nærmere og ikke benytte 'sekkeposter', dette for å unngå at kostnader som skulle vært i driftsregnskapet havner i investeringsregnskapet.

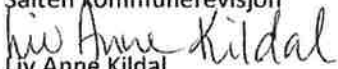
2.3 Budsjett

Avvik mellom avlagt regnskap og regulert budsjett på bruttonivå er betydelig mindre enn tidligere år og som nevnt er det nå oppvekst og kultur som har vesentlige avvik her. Forholdene er kommentert i årsberetningen under pkt 4.

3. ANDRE FORHOLD

Andre, mindre vesentlige forhold er tatt opp direkte med regnskapskontoret.

Med vennlig hilsen

Salten kommunerevisjon

Liv Anne Kildal

Oppdragsansvarlig revisor

Gjenpart: Rådmann Rolf Kåre Jensen
Kommunaldirektør for Økonomi og Finans Kornelija Rasic
Regnskapssjef Linda Johnsen

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 12.04.2018
Jnr. 18/332
Arkiv nr. 412 6-3
Hjemmel u off:

Til bystyret i Bodø kommune

Deres ref.:

Vår ref.: lak

Dato: 6. april 2017

VURDERING AV FINANSFORVALTNINGEN I BODØ KOMMUNE FOR 2017

I henhold til forvaltningsreglementet pkt 12.4 skal kommunerevisjonen som uavhengig instans rapportere til kommunestyret om forvaltningen skjer i henhold til fastlagt reglement. Videre har kommunerevisjonen fått i oppgave, som uavhengig instans, i henhold til vedtak i bystyret, jf også finansforvaltningsforskriftens § 5, å uttale oss om de rutiner som er etablert for å vurdere finansiell risiko og å handtere slik risiko.

Vi har utført de kontrollhandlingene som er nødvendige for å gi uttalelse om forholdene nevnt ovenfor. Vårt oppdrag er utført i samsvar med ISRS 4400 "Avtalte kontrollhandlinger". Handlingene er utført kun for å bekrefte om finansforvaltningen er i samsvar med det fastlagte reglementet.

Fra vår kontroll vil vi gi følgende oppsummering og kommentarer:

1. Plasseringene i de enkelte risikoklasser er gjennomført etter "opptreksprinsippet". Det er derfor plassert mer i risikoklasse 2 enn det reglementet tilsier fordi det alternativt kunne vært plassert i risikoklasser med høyere risiko. Dette er kommentert i "Årsrapport finansforvaltning". Årsrapporten viser til en samlet avkastning på kr 1 419 000 som samsvarer med godkjent årsregnskap for 2017.

Finansforvaltningen skjer for øvrig innenfor de rammer og i henhold til de bestemmelser som er trukket opp i finansreglementet og i hht. fastsatte rutiner.

Siden de ovenstående kontrollhandlingene verken utgjør revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, gir vi ikke uttrykk for noen sikkerhet utover det vi bekrefter. Dersom vi hadde utført tilleggshandlinger eller hadde gjennomført revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, kunne andre forhold ha kommet til vår kunnskap og blitt rapportert til dere.

Vi presiserer at dette arbeidet er en særskilt oppgave utover det som følger den ordinære revisjonsoppgave.

Vår uttalelse er utelukkende utarbeidet for det formålet som er beskrevet ovenfor, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Bodø, 6. april 2018
Salten kommunerevisjon

Liv Anne Kildal
Oppdragsansvarlig revisor
Salten kommunerevisjon

Salten kontrollutvalgsservice	
Dato	12.04.2018
Jnr.	18/331
Arkiv nr.	412 7.0
Hjemmel u off:	

Årsberetning 2017 Bodø kommune

1. Kommunens økonomiske stilling

Årsregnskapet 2017 for Bodø kommune er gjort opp i henhold til kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk, og viser et mindreforbruk på 121,2 mill kr. Netto driftsresultat er på 79,2 mill kr og utgjør 1,98 % av brutto driftsinntekter. Statens anbefaling og kommunens vedtatte handlingsregel er et netto driftsresultat på 1,75 %.

Driftsregnskap – utvikling og sammenhenger

Kommunen har sterkt fokus på økonomistyring. Helse- og omsorgsavdelingen har for tredje år på rad et mindreforbruk. Det har dessverre ikke lyktes å få drift av barnevernet innenfor tildelte ramme. Budsjettavviket er på hele 16,8 mill kr og utgjør 18,6% av budsjettet for barnevernet. I løpet av 2017 er det gjort forsøk for å redusere avviket, men uten å lykkes. Skole går også med underskudd, men det er håndterbart i forhold til det totale budsjettet. Det forventes at strammere økonomistyring på disse områdene vil gi positiv effekt i 2018.

Andre tertialrapport 2017 viste positivt avvik for kommunen totalt sett på 7,8 mill kr. Rett etter levering av tertialrapport 2 ble skatteanslaget på landsbasis oppjustert. Rådmannen anslo da at regnskapsresultat for kommunen kunne forventes forbedret med ytterligere 20 mill kr.

Tabellen under viser hvordan regnskapsresultatet fordeler seg mellom kommunens avdelinger, og avvik i forhold til prognose fra tertialrapport 2. Tabellen viser at det er kommunens fellesområde som bidrar mest til det positive resultatet. For kommentarer til avvik vises det til kapittel 4 - Budsjettgjennomføring og avdelingenes redegjørelse for årets resultat.

(alle tall i millioner kroner)	Tertial 2	Årsresultat	Avvik
Administrasjon	0,0	4,4	4,4
Økonomi og finans	0,7	3,0	2,3
Rådmann og politikk	0,5	-0,2	-0,7
Næring og utvikling	2,3	2,6	0,3
Grunnskole	-2,0	-3,9	-1,9
Barnehage	1,5	-0,4	-1,9
Ok-øvrig	-13,0	-0,1	12,9
Helse og Omsorg	10,2	18,5	8,3
Utbygging og Eiendom	0,6	5,4	4,8
Teknisk	0,0	2,6	2,6
Sum tjenesteproduksjon	0,8	31,9	31,1
Felles (R8)	7,0	89,3	82,3
Til sammen	7,8	121,2	113,4

I tabellen nedenfor vises overgangen fra andre tertialrapport (T2) til faktisk regnskapsmessig resultat for 2017:

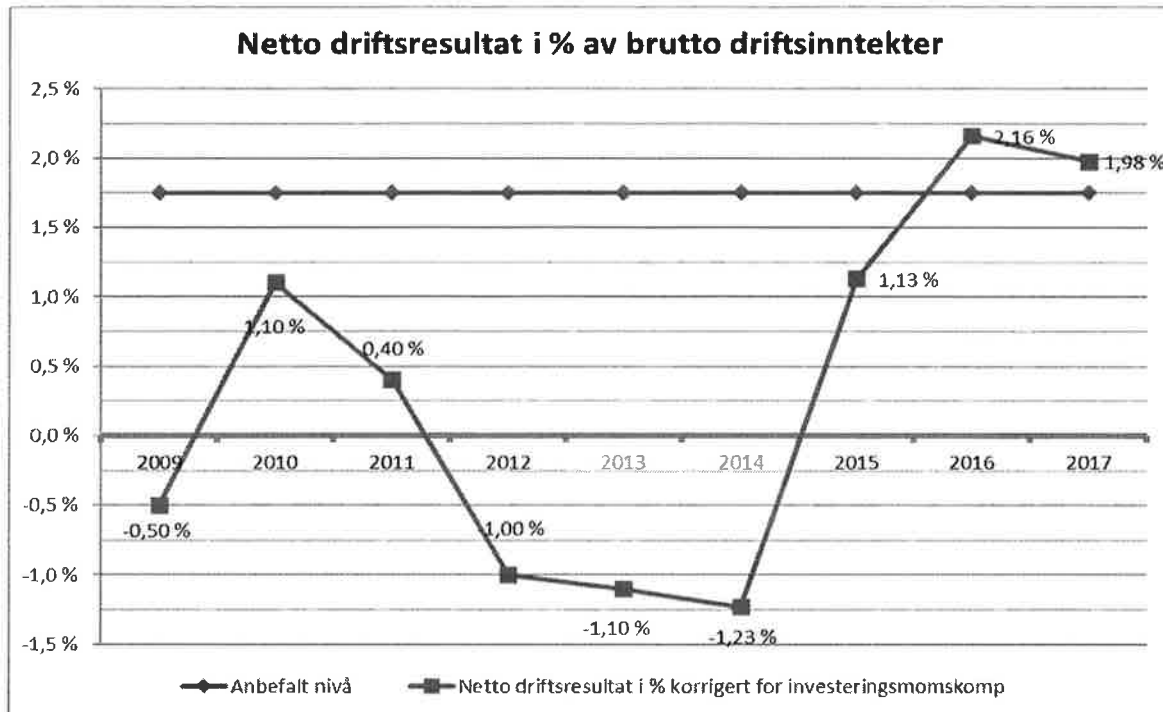
Resultat 2017 vs. T2 rapport		
T2 rapport	7,8	Iht prognose fra T2 rapportering
Regnskapsmessig mindreforbruk	121,2	differanse mellom T2 of endelig resultat
Til forklaring	-113,4	avvik prognose T2/endelig resultat
Tjenesteproduksjon	31,1	AA 4,4, ØF 2,3, NUA 0,3, HO 8,3, UE 4,8, TA 2,6, OK -9,1, Pol+råd -0,
Skatt/rammetilskudd	40,4	Bedre skatteinntekter og rammetilskudd enn rapportert
Pensjonskostnader	26,4	Lavere reguleringspremie BKP, premiefond KLP
Finans	15,5	Rente, avdrag, avkastning
Forklart	113,4	

Endelig regnskapsresultat er 113,4 mill kr bedre enn meldt i tertialrapport 2. Avdelingene har levert 31,1 mill kr bedre resultat. Skatt og rammetilskudd ble hele 40,4 mill kr høyere. Vekst i skatteinntekter ble anslått til 1,5 % i forslaget til statsbudsjett, men endte opp på 4,5%.

Pensjonskostnader ble betydelig lavere som følge av lavere G-regulering og reguleringspremie. For første gang etter at regelverket om bokføring av pensjonskostnader ble endret, ble amortisering av tidligere års premieavvik høyere enn årets premieavvik. Differansen er på 3,2 mill kr og er absorbert av kommunens gode resultat. For merinformasjon om pensjon og begrepsavklaring vises det til note 8 i regnskapsdokumentet. Rente, avdrag og avkastning fra finansforvaltning bidro med 15,5 mill kr til regnskapsresultatet.

Regnskapsskjema «Økonomisk oversikt – Drift» viser både kommunens mer- og mindreforbruk (offisielt årsresultat) og «Netto driftsresultat». Staten anbefaler et forhold mellom netto driftsresultat og bruttodriftsinntekter på 1,75 % for å sikre økonomisk handlefrihet på sikt. Regnskapsresultatet for 2017 utgjør 1,98 %.

Bodø kommune har et meget ekspansivt investeringsprogram i neste 4 årsperiode. Byen er i vekst og dette vil naturlig nok kreve store investeringer fremover. Dette krever at Bodø kommune over tid klarer å levere et regnskapsresultat tilsvarende eller bedre enn statens anbefaling på 1,75 % for å sikre økonomisk handlefrihet fremover. Diagrammet under viser nettodriftsresultat oppnådd i perioden 2009-2017.

Framtidsutsikter

Bodø kommune har i 2017 levert betydelig bedre resultat enn forventet og tidligere rapportert. De fleste avdelinger har levert et positivt resultat. Det er spesielt gledelig at HO-avdelingen igjen klarer å levere positivt resultat. Deler av mindreforbruket skyldes at tildelt ramme ikke er benyttet fullt ut som følge av forsinkelse på prosjekter som er satt i drift sent i 2017. Rådmannen mener at skjerpet fokus på økonomistyring i denne avdelingen også er et betydningsfullt bidrag til det gode resultatet.

Det jobbes med å få barnevernet innenfor tildelte budsjettramme. Rådmannen er ikke fornøyd med økonomistyringen i enheten. I 2018 er det satt i verk ekstra økonomioppfølging og innført styringsdata som forventes å gi positivt bidrag til bedring av det økonomiske resultatet.

Kommunen har fortsatt en lang vei å gå mot en mer bærekraftig økonomi på sikt. Vedtatte handlingsregler peker i feil retning og viser at kommunen ikke kan håndtere den økonomiske belastning i kommende år, med mindre driften stabiliseres og det ikke bygges reserver for uforutsette forhold og utviklingsoppgaver. Det er svært viktig at fokuset på økonomistyring fortsetter for å unngå behov for mer drastiske inngrep i driften

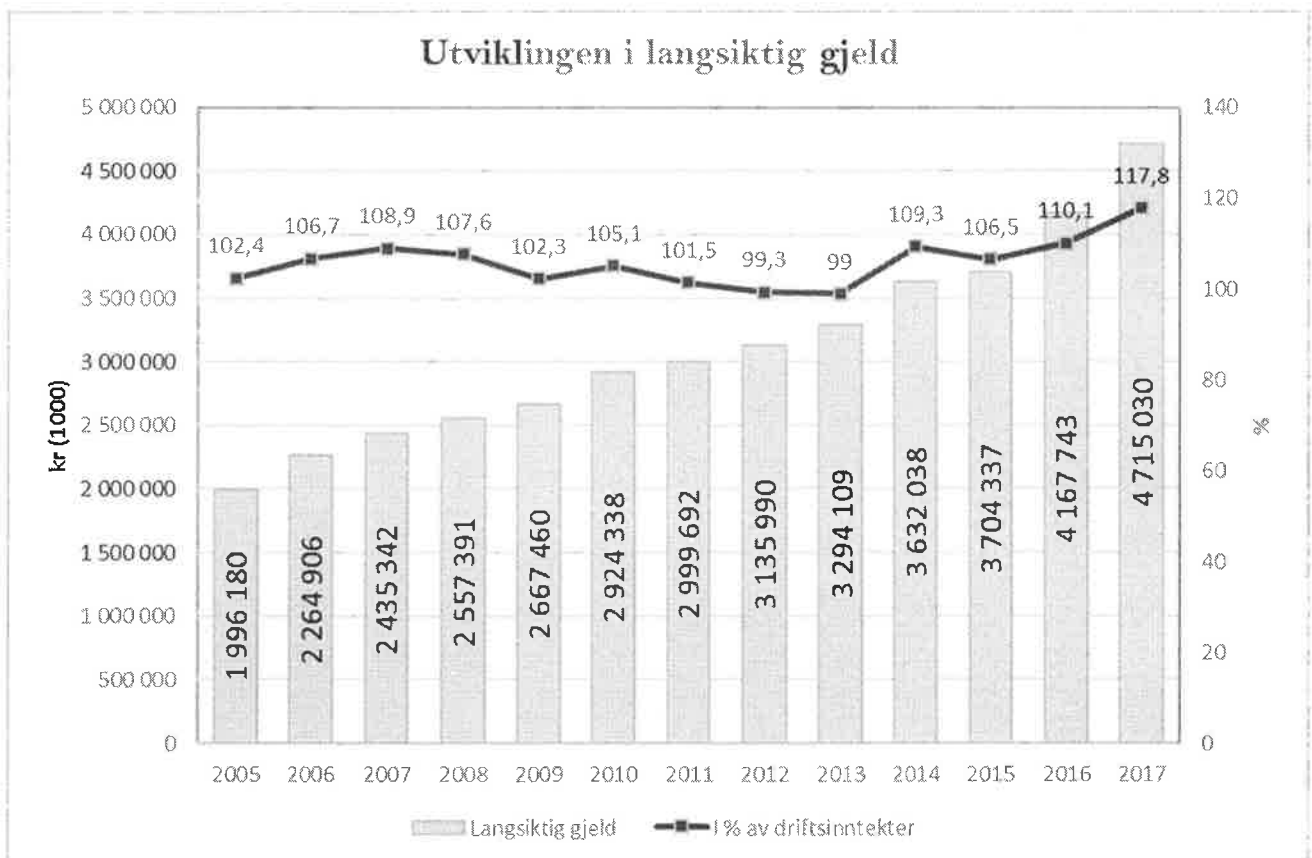
Bodø kommune har gjort seg avhengig av inntektene fra aksjeutbytte fra Bodø Energi og SKS og inntekter fra strømproduksjon (SKS). Inntektene er en del av finansieringsgrunnlaget i den årlige budsjetteringen. Dette betyr at endring i disse inntektene direkte påvirker kommunens handlefrihet. I de siste fire årene har inntekter fra strømproduksjon falt betraktelig, og har skapt utfordringer i forbindelse med saldering av budsjettet. Det er derfor svært viktig at kommunen gjennom aktiv utøving av eierskap i ovennevnte bedrifter sikrer aksjeutbytte i tiden fremover.

Akkumulert premieavvik (pensjon) er per 31.12.17 på 229 mill kr med en årlig amortisering på 44,6 mill kr, mens premieavviksfond (finansiering) er på 59,1 mill kr. Manglende fondsmidler kan skape utfordringer ved nedbetaling av akkumulert pensjonsgjeld og forsterker ytterligere behovet for skjerpet økonomistyring og bedring av netto driftsresultat.

Bodø kommune har fortsatt liten evne til å reagere på budsjettavvik og uforutsette utgifter for kommende år.

2. Utvikling i langsiktig gjeld og likviditet

Langsiktig gjeld, foruten pensjonsforpliktelser, har økt med 557,7 mill kr fra 2016 til 2017. Dette skyldes i all hovedsak økning i lån i 2017 på 790,5 mill kr, mens betalte avdrag for 2017 utgjør 232,8 mill kr. Så lenge betalte avdrag er lavere enn låneopptaket vil kommunens gjeld øke. Staten anbefaler at kommunens samlede gjeld ikke overstiger 50 % av brutto driftsinntekter. Ved avslutning av 2017 er dette nøkkeltallet for Bodø på 117,8 % jf. diagrammet under. Hvis kommunen ønsker å bedre den økonomiske handlefriheten kan det ikke tas opp mer langsiktig lån, eventuelt må den langsiktige gjelden øke mindre enn frie inntekter slik at det oppnås positivt bidrag.

Kommunens totale likviditet er forbedret i forhold til 2016. Dette skyldes i all hovedsak ubrukte lånemidler fra kommunens investeringsprosjekter. Det er veldig viktig at kommunen jobber mer målbevisst for å styrke likviditeten.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sum likvider	1 108	919	742	693	417	957	1 256
Bundne fond	101	123	128	109	109	118	113
Skattetrekksmidler	53	61	59	65	64	66	73
Ubrukte lånemidler	337	216	157	124	97	241	401
Disp likviditet	617	520	398	394	147	532	669

3. Budsjettavvik

Den økonomiske oversikten under viser avvik mellom vedtatt og regulert budsjett for drift, samt regnskapet i 2017 og 2016. Forskrift for årsberetning krever at det redegjøres for avvik mellom regulert budsjett (budsjettfullmakt) og faktisk årsregnskap.

Økonomisk oversikt - drift. Tall i 1000 kr.	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016	Avvik i kr	Avvik i %
Driftsinntekter						
1 Brukerbetalinger	133 433	140 861	141 708	135 512	-7 428	-5,3
2 Andre salgs- og leieinntekter	365 104	350 414	325 413	331 540	14 691	4,2
3 Overføringer med krav til motytelse	478 439	441 150	432 219	467 914	37 289	8,5
4 Rammetilskudd	1 213 175	1 206 766	1 207 016	1 192 619	6 409	0,5
5 Andre statlige overføringer	139 182	125 853	103 933	114 177	13 329	10,6
6 Andre overføringer	5 533	3 933	3 883	10 398	1 600	40,7
7 Skatt på inntekt og formue	1 418 063	1 384 084	1 384 084	1 345 278	33 980	2,5
8 Eiendomsskatt	248 822	249 600	263 600	186 416	-778	-0,3
9 Andre direkte og indirekte skatter	204	204	150	200	-0	-
Sum driftsinntekter	4 001 955	3 902 864	3 862 005	3 784 055	99 091	2,5
Driftsutgifter						
10 Lønnsutgifter	1 967 174	2 006 053	1 955 435	1 778 808	-38 880	-1,9
11 Sosiale utgifter	390 841	394 823	424 836	357 046	-3 981	-1,0
12 Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	744 026	732 040	565 538	651 537	11 986	1,6
13 Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	450 635	450 150	451 827	573 080	485	0,1
14 Overføringer	327 584	317 719	298 582	297 067	9 865	3,1
15 Avskrivninger	219 234	188 891	188 891	201 215	30 343	16,1
16 Fordelte utgifter	-208 369	-213 789	-99 801	-211 291	5 420	-2,5
Sum driftsutgifter	3 891 125	3 875 887	3 785 307	3 647 461	15 238	0,4
Brutto driftsresultat	110 830	26 977	76 697	136 594	83 852	310,8
Finansinntekter						
17 Renteinntekter, utbytte og eieruttak	55 222	56 675	56 675	58 924	-1 453	-2,6
18 Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidl)	1 470	-	-	1 805	1 470	-
19 Mottatte avdrag på utlån	527	331	331	647	196	59,1
Sum eksterne finansinntekter	57 219	57 006	57 006	61 376	213	0,4
Finansutgifter						
20 Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.	101 016	96 881	96 881	114 167	4 135	4,3
21 Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	52	-	-	-	52	-
22 Avdragsutgifter	206 104	214 418	214 418	202 381	-8 314	-3,9
23 Utlån	919	902	902	835	17	1,9
Sum eksterne finansutgifter	308 091	312 201	312 201	317 383	-4 110	-1,3
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-250 872	-255 195	-255 195	-256 007	4 323	-1,7
24 Motpost avskrivninger	219 234	188 891	188 891	201 215	30 343	16,1
Netto driftsresultat	79 191	-39 327	10 393	81 802	118 519	-301,4

Interne finanstransaksjoner						
25 Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	96 509	96 509	-	60 598	-0	-
26 Bruk av disposisjonsfond	4 645	4 645	3 300	300	0	0,0
27 Bruk av bundne fond	24 056	20 995	4 762	11 857	3 061	14,6
Sum bruk av avsetninger	125 210	122 148	8 062	72 755	3 062	2,5
28 Overført til investeringsregnskapet	11 513	13 911	3 000	552	-2 398	-17,2
29 Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-	-	-
30 Avsetninger til disposisjonsfond	52 238	52 238	14 947	43 696	-0	-0,0
31 Avsetninger til bundne fond	19 430	16 672	508	20 922	2 758	16,5
Sum avsetninger	83 181	82 821	18 454	65 169	360	0,4
Regnskapsmessig mer/mindre forbruk	121 220	0	0	89 388	121 220	0,0

Alle tall i 1 000 kr.

1. Brukerbetalingene ligger 7,4 mill kr under budsjett, dette skyldes i hovedsak mindreinntekt på foreldrebetalingen innenfor barnehage og SFO (-3,4 mill kr), samt pasientinnbetalinger i helse- og omsorg (-2,5 mill kr).
2. Andre salgs- og leieinntekter viser en merinntekt på 14,7 mill kr. Dette skyldes i all hovedsak ikke-budsjetterte inntekter i skolesektoren, samt i utbyggings- og eiendomsavdelingen (UE). I skolesektoren gjelder dette særlig utleie av skolene på kveldstid, mens det i UE i hovedsak er merinntekter på utleie av grunn, samt inntekter fra kinodriver. Det er også merinntekter på kulturområdet, da spesielt tilknyttet Bankgatahallen.
3. Overføringer med krav til motytelse viser en merinntekt på 37,3 mill kr. Rundt 16,5 mill kr av disse er tilknyttet utbygging på Langstranda, der kommunen kun er mellomledd mellom DA-midler og entreprenør. Av de resterende 20,8 mill kr gjelder rundt 6 mill kr refusjoner fra staten, 7 mill kr sykepengerefusjoner og fødselspermisjon, 8 mill kr er tilknyttet refusjoner fra andre, mens 2 mill kr er tilknyttet bonusinntekter (Innkjøp i Nordland). Mindreinntekter har kommet på områder som MVA-kompensasjon på 6,6 mill kr.
- 4.og 7. Skatteanslag for 2017 ble justert flere ganger i løpet av året. I forslaget til statsbudsjett 2017 ble skatteveksten anslått til 1,5% i forhold til 2016, mens den i revidert nasjonalbudsjett ble nedjustert til 1%. I forslaget til statsbudsjett 2018 ble veksten i skatteinntekter for 2017 oppjustert til 3,3%. Det endelige resultatet ble en vekst på 4,5% i forhold til 2016. For Bodø betyr dette en merinntekt på skatt på 34 mill kr og i rammetilskuddet på 6,4 mill kr.
5. Andre statlige overføringer er i hovedsak knyttet til integreringstilskudd til flyktningkontoret. Samlet ga dette en merinntekt på 13,3 mill kr.
6. Andre overføringer viser en merinntekt på 1,6 mill kr. Dette gjelder i all hovedsak refusjoner til andre kommuner. 0,8 mill kr er tilknyttet refusjon på foreldrebetaling i barnehager fra andre kommuner (barnet går i barnehage i Bodø, men har ikke folkeregistrert adresse i Bodø). Resterende er refusjon fra andre kommuner der flyktninger flytter fra andre kommuner til Bodø før integreringsperioden på 5 år er over.
8. Eiendomsskatten viser en liten mindreinntekt på 0,8 mill kr i forhold til regulert budsjett. Inntektene ble redusert med 14 mill kr i tertialrapport 1. Ved regnskapets avslutning var det usikkert hvordan klagebehandlingen vil påvirke inntektens størrelse.
9. Andre direkte og indirekte skatter gjelder konsesjonsavgift som krafteiende kommuner får. Disse

er ikke kjent før regnskapsåret er avsluttet. For 2017 er konsesjonsgebyret på 0,2 mill kr fra SKS, mens budsjettet var på 0,15 mill kr.

10. Lønnsutgiftene har et samlet mindreforbruk på 38,9 mill kr. Hovedårsakene er lavere lønnskostnader i oppvekst- og kulturavdelingen (OK) og helse- og omsorgsavdelingen (HO) på henholdsvis 10,4 og 22,6 mill kr. I tillegg var årets lønnsoppgjør rundt 7,3 mill kr lavere enn budsjett, noe som medfører mindretgifter på fellesområdet til kommunen. Resterende avdelinger har mindre avvik. Poster i regnskapet som skiller seg ut negativt er utgifter til ekstrahjelp, overtid og søndags-/kvelds- og nattillegg.

11. Sosiale utgifter har et mindreforbruk på 4,0 mill kr. Bokføring av pensjonsutgifter inkludert premieavvikene ved årets slutt (BKP, STP og KLP) medfører isolert sett en mindrekostnad på 23,9 mill kr. Årsaken til at mindreforbruket ikke blir lavere totalt sett, er at det ved sykefravær eller permisjoner fortsatt betales ut lønn inkl sosiale utgifter til den faste stillingen. Når det da innhentes vikarer så belastes sosiale utgifter både på vikar og på den faste stillingen.

12. Kjøp av varer som inngår i tjenesteproduksjon har i 2017 bidratt med et merforbruk på 12,0 mill kr. Fem avdelinger har merforbruk på området; utbyggings- og eiendomsavdelingen (UE), administrasjonsavdelingen (ADM), næring- og utviklingsavdelingen (NU) 8 mill kr, OK med 27,6 mill kr og teknisk avdeling (TA) med 7,6 mill kr. HO gikk med et mindreforbruk på 7,3 mill kr, mens økonomi- og finansavdelingen (ØF) gikk med et mindreforbruk på 1,8 mill kr. Arter som vikartjenester fra private, kjøp av pcer, vedlikehold vinter, lisenser og reiseutgifter er betydelig underbudsjettet.

13. Kjøp av varer som erstatter egen tjenesteproduksjon hadde i 2017 et merforbruk på 0,5 mill kr. OK hadde et merforbruk på denne posten på 13,9 mill kr, som i all hovedsak skyldes utbetalinger til private barnehager (spesialpedagogisk støtte) og kjøp av institusjonsplasser. ADM, NU samt fellesområdet gikk i betydelige overskudd på denne posten.

14. Overføringer hadde i 2017 et merforbruk på 9,9 mill kr. Avdelingene gikk i all hovedsak med et mindreforbruk på disse postene, men fellesområdet fikk et merforbruk. Dette skyldes årsak nevnt i punkt 3: Ikke-budsjetterte DA-midler tilknyttet næringsareal Langstranda der kommunen er «mellomstasjon». Videre var det rundt 4,8 mill kr i merutgifter tilknyttet kvotekraft i forhold til budsjettet.

15. Avskrivninger: Avviket er på 30,3 mill kr. Avviket får ingen resultateffekt siden avskrivningene bokføres inn og ut, jfr punkt 24.

16. Fordelte utgifter består av tilfeldig internsalg, samt fordelte inntekter. De interne overføringene skal gå i 0, slik at differansen her skyldes i hovedsak art 16900, samt et mindre avvik på art 16910. Avviket skyldes i all hovedsak aktivitetsbasert finansiering (ABF) innenfor HO, der det er rundt 5,1 mill kr i merutgifter/mindreinntekter pga tekniske korrigeringer.

17. Renteinntekter og utbytte: Renteinntekter ble noe lavere i forhold til budsjett. Aksjeutbyttet var i henhold til budsjett. Det vises til note 12 i regnskapsdokumentet for mer informasjon om utbytte.

18. Gevinst finansielle instrumenter: Posten viser avkastning på plasseringene, noe som ikke er mulig å vite når budsjettet utarbeides, men i regnskapet skal en eventuell gevinst spesifiseres. I 2017 ble avkastningen på 1,5 mill kr, dette kommer fra avkastning fra plasseringene i Alfred Berg likviditet, Storebrand likviditet, DnB likviditet og Odinfondene.

19. Her bokføres tilbakebetaling av tidligere innvilgende sosiale lån.
20. Kommunen hadde 4,1 mill kr høyere rentekostnader enn budsjettet. 7,8 mill kr i avvik skyldes en korrigering av føring på husleieutgifter tilknyttet OPS-prosjektet. Andre renteutgifter var rundt 3,5 mill kr lavere enn budsjettet pga lavere rente enn forutsatt, korrigert for OPS-prosjektet.
21. Det er i regnskapet ført tap på 0,05 mill kr på finansielle instrumenter i 2017.
22. Avdragene på kommunens innlån ble 10,2 mill kr lavere enn budsjettet. I tillegg er det bokført på samme art bidrag fra flyktningkontoret til finansiering av flyktningeboliger (reduert utgift), slik at netto avdragskostnad er 8,3 mill kr lavere enn budsjettet. Dette påvirker imidlertid ikke det totale resultatet for kommunen da avdragene fra flyktningkontoret har sin motpost på flyktningeområde. Avdragene er lavere pga manglende betaling av avdrag på et sertifikatlån. I forbindelse med rullering av lån ble tilbudet om lang rente (1 års binding) bedre enn kort rente, og lang rente ble derfor valgt. Dette gjør at neste rullering kommer først i 2018 slik at avdrag ikke kan belastes i 2018.
23. Utlån: Her bokføres sosiale lån, denne posten var i tilnærmet balanse.
24. Motpost avskrivninger. Denne posten ses opp mot kommentar under post 15.
25. I henhold til budsjett. Fjorårets resultat for både kommunen og tidligere Bodø kommunale eiendommer KF er bokført her.
26. Bruk av disposisjonsfond er i henhold til budsjett. 1,35 mill kr er tilknyttet PS 50/17 Bodø Spektrum KF, mens resterende 3,3 mill kr er tilknyttet bruk av disposisjonsfond etter Bodø kommunale eiendommer KF jf. budsjett 2017.
27. Bruk av bundne fond er 3,1 mill kr høyere enn budsjettet. Det er øremerkede midler som kun kan brukes til det formålet de er bevilget. Det totale forbruket av disse er ikke kjent før regnskapsavslutningen, og dermed ikke mulig å budsjettere helt nøyaktig.
28. Overføring til investeringsregnskapet er 2,4 mill kr lavere enn budsjettet. I tertialrapport 2 ble det satt av 4,8 mill kr til innkjøp av brakker og kjøp av biler til UE-avdelingen. Her ble ikke hele beløpet brukt opp i 2017, og går således inn i drift. I tillegg skyldes avviket posterings ifm regnskapsavslutningen av beregning av renter til bundne fond (tapsfond) og er i tråd med regelverket.
29. Ikke ført noe på denne posten i 2017.
30. I henhold til budsjett 2017. 4,5 mill kr er tilknyttet PS 17/76 Bodø Kommunale Eiendommer KF årsregnskap, 1,8 mill kr er avsetning til flyktningefond jf. PS 17/70 tertialrapport 1/2017, mens resterende 31 mill kr gjelder avsetning til premieavviksfond jf PS 50/17 Årsregnskap Bodø kommune. Det ble også gjennomført en avsetning til disposisjonsfond i henhold til opprinnelig budsjettvedtak 2017.
31. Avsetning til bundne fond er 2,8 mill kr høyere enn budsjett. Disse er øremerkede midler hvor ubrukt bevilgning må settes av på fond for bruk i neste regnskapsår. Størrelsen på disse ubrukte

beløpene er det ikke mulig å forutsi med 100 % sikkerhet og vil alltid gi avvik i forhold til budsjett. Her nevnes blant annet konsesjonsavgift, kompetansemidler, selvkostfond mfl.

4. Budsjettgjennomføring

Bystyrets bevilgning til tjenesteyting skal være førende for budsjettgjennomføringen. De fleste av avdelingene har avsluttet 2017 med et mindreforbruk. Det er brutto budsjettavvik spesielt innenfor tjenesteområdene TA og OK, det vil si at man har merforbruk på utgiftssiden og merinntekt på inntektssiden. Rådmannen ønsker fortsatt fokus på brutto driftsutgifter i årets (2018) månedlige økonomirapportering. Alle virksomhetsledere skal vurdere innkomne inntekter hver måned, og foreslå budsjettjusteringer for å få korrekte brutto driftsutgifter der kommunaldirektør har fullmakter. I tilfelle nye inntekter vil budsjettjusteringer bli fremlagt bystyret for godkjenning. Budsjettgjennomføringen er kommentert ut fra nettoresultat som vist i tabellen under, det vil si brutto utgifter minus brutto inntekter. Skjemaet må ikke forveksles med regnskapsskjema 1B.

	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjonsavdelingen						
Sum utgifter	133 605	136 703	132 658	134 208	3 098	2,27
Sum inntekter	-26 938	-25 643	-21 876	-29 611	1 294	5,05
Sum fordelt	106 668	111 060	110 782	104 597	4 392	3,95
Økonomi- og finansavdelingen*						
Sum utgifter	66 557	68 794	63 386	62 696	2 237	3,25
Sum inntekter	-19 570	-18 977	-14 873	-16 336	593	3,13
Sum fordelt	46 987	49 817	48 513	46 360	2 830	5,68
Nærings- og utviklingsavdelingen						
Sum utgifter	42 149	44 276	42 159	39 736	2 128	4,81
Sum inntekter	-19 253	-18 800	-16 998	-14 509	454	2,41
Sum fordelt	22 895	25 477	25 162	25 228	2 581	10,13
OK-avdelingen						
Sum utgifter	1 548 675	1 517 528	1 467 242	1 473 979	-31 147	-2,05
Sum inntekter	-402 838	-376 093	-320 529	-370 724	26 746	7,11
Sum fordelt	1 145 837	1 141 435	1 146 713	1 103 255	-4 402	-0,39
HO avdelingen						
Sum utgifter	1 464 282	1 482 827	1 359 455	1 405 992	18 545	1,25
Sum inntekter	-449 639	-449 680	-355 344	-466 057	-41	-0,01
Sum fordelt	1 014 644	1 033 148	1 004 112	939 934	18 504	1,79
Utbygging og Eiendom						
Sum utgifter	153 197	156 401	150 457	14	3 204	2,05
Sum inntekter	-36 567	-34 374	-30 522	-45	2 193	-6,38
Sum fordelt	116 630	122 028	119 934	-31	5 398	4,42
Teknisk avdeling						
Sum utgifter	390 080	375 653	368 031	387 484	-14 427	-3,84
Sum inntekter	-315 523	-298 489	-298 564	-315 342	17 034	5,71
Sum fordelt	74 557	77 163	69 466	72 142	2 607	3,38
Rammeområde 8						
Sum utgifter	692 221	702 516	632 376	737 195	10 294	1,47
Sum inntekter	-3 341 658	-3 262 643	-3 157 058	-3 118 068	79 015	2,42
Sum fordelt	-2 649 437	-2 560 127	-2 524 682	-2 380 873	89 310	3,49
Totalt						
Sum utgifter	4 490 766	4 484 698	4 215 765	4 241 304	-6 069	-0,14
Sum inntekter	-4 611 987	-4 484 698	-4 215 764	-4 330 692	127 289	2,84
Mer/Mindre forbruk	-121 220	0	1	-89 389	121 220	-

Alle tall i 1 000 kr.

*Inkluderer også Rådmann, politikk og politisk sekretariat

Administrasjonsavdelingen (AA)

Totalt sett gikk avdelingen med et mindreforbruk på 4,4 mill kr:

- Felles AA merforbruk 0,2 mill kr
- Kommuneadvokat balanse
- Digitalisering og IKT mindreforbruk på 0,4 mill kr
- HR mindreforbruk 3,6 mill kr
- Læringer mindreforbruk 1,1 mill kr
- Kommunikasjonsheten merforbruk 0,5 mill kr

Felles AA hadde med seg et underskudd fra 2016, samt noen ekstrautgifter tilknyttet lederutvikling i 2017.

Kommuneadvokaten leverte tilnærmet balanse.

Hovedårsaken til mindreforbruket på IKT-kontoret er vakanser.

HR-kontoret har hatt lavere utgifter tilknyttet utføring og felles personalkostnader, samt høyere refusjoner tilknyttet tillitsvalgte enn budsjettert. I tillegg hadde kontoret frikjøpt 1 årsverk til å arbeide direkte inn i rådhusprosjektet. KS tildelte også rundt 0,3 mill kr i OU-midler som ikke var i opprinnelig budsjett.

Lærlingområdet har hatt høyt sykefravær og det kom inn ikke-budsjetterte sykepengerefusjoner. I tillegg hadde lærlingtilskuddet fra fylket økt mer enn budsjettert prisstigning, noe som ga merinntekter.

Kommunikasjonsenheten består av servicekontor, turistinformasjon, administrasjonsbygg og arkivet. Kontoret har levert et merforbruk på 0,5 mill kr. Merforbruket kan i sin helhet tilskrives administrasjonsbygg, der midlertidig flytting til Vollen, samt dyrere budtjenester har medført et merforbruk. Resterende kontorer leverer i tilnærmet balanse.

Økonomi- og finansavdelingen (ØF)

ØF består av fem kontor: Økonomi, regnskap, kemner, innkjøp og analyse. Avdelingen har avsluttet regnskapsåret 2017 med et mindreforbruk på til sammen 3,0 mill kr. Mindreforbruket fordeler seg på følgende måte mellom kontorene:

- Økonomikontoret mindreforbruk 0,9 mill kr
- Regnskapskontoret mindreforbruk 0,7 mill kr
- Innkjøp/felles innkjøp i Nordland mindreforbruk 0,9 mill kr
- Kemnerkontoret mindreforbruk 0,8 mill kr
- Analysekontoret merforbruk 0,2 mill kr

Mindreforbruket ved økonomikontoret skyldes vakanser, sykepengerefusjon og permisjoner der det ikke var tatt inn vikar. Kontoret tok i tillegg med seg et overskudd fra 2016 som ikke er brukt opp i 2017.

Regnskapskontorets mindreforbruk skyldes en kombinasjon av merinntekter ved salg av regnskapstjenester uten at lønnskostnader er tilsvarende økt, samt utsatte innkjøp (og lavere aktivitet enn opprinnelig planlagt). Kontoret tok i tillegg med seg et overskudd fra 2016 som ikke er brukt opp i 2017.

Kommunene i felles innkjøp i Nordland (SIIN) har avtale om en viss prosent refusjon ved bruk av innkjøpsavtalene. I 2017 har innkjøpsavtalene blitt brukt mer enn tidligere, og dermed har felles innkjøp i Nordland mindreforbruk på grunn av høyere bonusinntekter enn budsjettert. Bonusinntektene er fordelt mellom kommunene i samarbeidet.

Kemnerkontoret har overtatt innkrevingsarbeidet for flere kommuner i løpet av 2017. Samtidig har kontoret redusert antall ansatte midt i året. Budsjettene er tilsvarende justert.

Analysekontoret har hatt en del utgifter tilknyttet heltidskultur og utviklingen av styringssystemet til Bodø kommune (Styrhuset). Kontoret ble også feilaktig belastet for en lisenskostnad som var budsjettert på fellesområdet. Dette medfører et lite merforbruk i 2017.

Rådmann, politikk og politisk sekretariat

Rådmann, politikk og politisk sekretariat er organisatorisk ikke lagt inn under avdelingsbegrep i Bodø kommune. For å få mer brukervennlige tabeller er regnskaps- og budsjettall for ovennevnte område slått sammen med tallene til ØF, men kommenteres særskilt. Område har levert et merforbruk på til sammen 0,2 mill kr.

Rådmann (ansvar 1200) har levert et merforbruk på 0,08 mill kr. Merforbruket skyldes i stor grad underskudd tatt med fra 2016 som ikke er blitt dekket inn, i tillegg har det vært noe mer reiseutgifter enn budsjettert.

Politikk (inkludert lokale utvalg) har avsluttet regnskapsår med et merforbruk på 0,12 mill kr. Nærmiljøutvalgene og arrangementsbudsjettet går med mindreforbruk (0,6 mill kr), mens det største merforbruket er tilknyttet avviklingen av valg (0,4 mill kr). I tillegg er felleskostnadene tilknyttet lokalene i Moloveien budsjettert med rundt 0,2 mill kr for lite. Det er noe merforbruk på politisk styring (-0,1 mill kr), og dette skyldes overskridelser på reisebudsjettet.

Nærings og utviklingsavdelingen (NU)

NU gikk samlet med et mindreforbruk på rundt 2,6 mill kr, mot prognostisert 2,3 mill kr i tertialrapport 2. Avdelingen mottok tilsammen 2,3 mill kr i sluttutbetaling av DA-midler og midler fra Salten Regionråd knyttet til et tidligere utviklingsprogram for petrostrategi. Inntektene var ikke budsjettert – avdelingen har tidligere forskuttert disse midlene. Avdelingen mottok også 0,45 mill kr fra Havbruksfondet til Fiskeridirektoratet.

Vakanser i seksjon for plan- og samfunn ga et mindreforbruk på 0,62 mill kr, mens prosjektet Smart Bodø hadde et merforbruk på 0,8 mill kr. Sistnevnte skyldes betydelig høyere aktivitet enn forutsatt. Øvrige budsjettområder hadde små avvik i forhold til budsjett. Avdelingen avsluttet regnskapet for byjubileet og har dekt opp et ikke-budsjettert forbruk på 0,25 mill kr.

Oppvekst- og kulturavdelingen (OK)

OK har avsluttet 2017 med netto merforbruk i forhold til budsjett på rundt 4,4 mill kr. Dette er rundt 9,1 mill kr bedre enn prognosen i tertialrapport 2, som viste et forventet merforbruk på 13,5 mill kr. Årsaken til denne forbedringen i forhold til prognosen skyldes primært økte inntekter på flyktningeområdet.

Avvikene i forhold til budsjett fordeler seg slik på de forskjellige områdene:

- Grunnskolesektoren merforbruk 3,9 mill kr
- Barnehagesektoren merforbruk 0,4 mill kr
- Barne- og familieenheten merforbruk 16,2 mill kr
- Kultur mindreforbruk 0,4 mill kr
- Flyktningkontoret mindreforbruk 15,1 mill kr
- OK felles mindreforbruk 0,4 mill kr

Grunnskole går med et underskudd på 3,9 mill kr. Det er feilaktig bokført til sammen 0,7 mill kr inntekter som bedrer resultatet. Korrigert for dette er resultatet et merforbruk på 4,6 mill kr. Underskuddet er dermed på cirka 0,65% av grunnskolens bruttobudsjett, mot prognose på merforbruk på 2-3 mill i tertial 2. I 2016 var det et overskudd på 0,065% av bruttobudsjettet. Underskuddet er spredt på ulike virksomheter. 7 av enhetene (3 i 2016) går med et underskudd på 2,5 mill når det gjelder den andelen av bruttobudsjettet som er over 2%. For disse 7 har de samlet sett et underskudd på under 2% av bruttobudsjettet på 3,8 mill som de må dekke inn i 2018. 9 enheter (8 i 2016) har et underskudd på under 2% av bruttobudsjettet, samlet 2,2 mill som de må dekke i 2018. Samlet sett står altså 16 enheter for et samlet overforbruk på 8,5 mill kr. Noen av enhetene har hatt store underskudd i flere år og har ofte et overforbruk både på lønn og drift. 4 av virksomhetene (mot 5 i 2016) hadde et overskudd på over 2 % av bruttobudsjettet samlet til ca. kr 846.000, mens 7 enheter hadde et overskudd innenfor 2 % av bruttobudsjettet (mot 10 i 2016). Samlet sett er overskuddet til 11 enheter på kr 3,8 mill kr.

Budsjettene til enhetene på grunnskole fordeles basert på behovene som dokumenteres i ressursmøtene når det gjelder lønnsbudsjettet og for de fleste av driftspostene basert på elevtallet på hver skole. Det tas ikke hensyn til om ei skole har gått med underskudd eller ikke i tildelingene. Det påligger virksomhetslederen et ansvar å legge opp til en drift som er avstemt til den rammen som virksomheten har og legge opp til en gradvis inndekning av et eventuelt underskudd som enheten har med seg. Det er vanskelig å se at det er noen fellesnevner for de skolene som har underskudd ettersom det er både store og små enheter, det er ungdomsskoler, barneskoler, 1-10 skoler og oppvekstsenter.

Fellesområdet går med 0,4 mill i overskudd (mot 1,2 mill kr i underskudd i 2016). Det har vært utfordrende å holde rammen til fellesområdet, spesielt siden utgiftene til for fosterhjemsplasserte barn som får undervisning i andre kommuner har økt med 1,1 mill, samt at underskudd fra 2016 måtte dekkes inn.

Driften i 2017 har med andre ord vært svært krevende for skolene og for grunnskolekontoret. Flere lærere enn tidligere er på videreutdanning, og dette har medført mer tid og penger til reising. Flere lærere er derfor i delstillinger på skolen samtidig som de tar videreutdanning. Skolene har vært engasjert i flere prosjekter både matteprosjekt 1-4, realfagskommuneprosjektet, skolebasert kompetanseutvikling, vurdering for læring, læringsmiljø, læringsledelse og læring & IKT og koding/programmering.

Barnehagesektoren endte opp med et samlet merforbruk på 0,4 mill kr, noe som er 1,1 mill kr lavere enn prognosen per utgangen av tertial 2. Årsaken til denne endringen skyldes økte utbetalinger av tilskudd til de private barnehagene. I forbindelse med fremleggelsen av tertialrapport 2 ble det varslet om en mulig negativ resultateffekt som følge av økt tilskudd for å styrke pedagogdekningen i de private barnehagene. Man var på dette tidspunktet usikker på om dette ville få effekt med umiddelbar virkning fra og med lovendringens ikrafttredelse.

I tillegg var 2017 første år hvor den søknadsbaserte tilskuddsordningen for barnehager med ekstraordinært høye pensjonskostnader fikk effekt. I sum utgjorde økte utbetalinger i tilknytning til disse tilskuddene 1,8 mill kr.

De kommunale barnehagene gikk isolert sett med et mindreforbruk på 2,2 mill kr, hvorav kun 4 av de totalt 18 barnehagene gikk utover budsjettrammen. Hovedårsaken til disse overskuddene lå i vakanser og sykemeldinger uten bruk av vikar.

Spesialpedagogikkområdet gikk med et mindreforbruk på 0,4 mill kr. Området gikk i utgangspunktet i balanse, men det kom inn 0,4 mill kr i særskilt flyktningetilskudd på slutten av året. Fellesområdet endte opp med et merforbruk på kr 1,2 mill kr. Dette primært skyldes lavere inntekter fra foreldrebetaling enn budsjettet.

Barne- og familieenheten (BFE) besto i 2017 av tjenestene barnevern, helsesøster, familiesenter, PPT, fysio-/ergoterapi, psykologer og fellesområde. Enheten gikk med 16,2 mill kr i merforbruk i 2017, hvorav merforbruket innen barnevernet utgjorde 16,8 mill kr

Barnevernet har over flere år hatt store utfordringer med fristbrudd i forhold til behandling av innmeldte saker, men tidlig i 2017 ble alle fristbrudd lukket. Dette arbeidet kan dessverre ha påvirket økonomihåndteringen, da tjenesten hadde overskridelser på alle tjenesteområdene. På saksbehandling hadde tjenesten merutgifter på 6,8 mill kr, på tiltakssiden så var overskridelsene på 9,1 mill kr, mens det på bo- og nærmiljøtiltak (utekontakt, Foyer, DUE) var overskridelser på 0,8 mill kr. Overskridelsene var også jevnt fordelt mellom drifts- og lønnsutgifter, og både på omfattende og mindre omfattende tiltak. Eksempelvis var overforbruket på institusjonsplasseringer på over 4 mill kr. Fra januar 2018 er det innført ekstra oppfølging av tjenesten og implementert styringsdata. Det forventes at dette vil bidra til at barnevernet balanserer budsjett og regnskap i 2018.

Kultursektoren gikk samlet med 0,4 mill kr i mindreforbruk, mot balanse antatt per tertial 2. Mens biblioteket og Bratten aktivitetspark begge hadde et mindreforbruk på ca 0,4 mill kr, endte de resterende tjenestene innen kultursektoren opp med et samlet merforbruk på omlag 0,4 mill kr. Idrett og friluft hadde et merforbruk på 0,1 mill kr, fritidssentrene hadde et merforbruk på 0,4 mill kr og fellesområdet gikk med rundt 0,3 mill kr i mindreforbruk.

Flyktningkontoret gikk med 15,1 mill kr i mindreforbruk i 2017, mot antatt balanse per tertial 2. Årsaken til mindreforbruket er i all hovedsak høyere inntekter enn budsjettet. I tekstbidraget til tertialrapport 2 ble det varslet om stor sannsynlighet for økte inntekter, men grunnet stor usikkerhet i forhold til bosettingstall ble disse ikke tatt hensyn til i prognosen.

På den ordinære bosettingen var mindreforbruket rundt 8,2 mill kr, hvorav tilskuddene var rundt 6,8 mill kr høyere enn budsjettet. Rundt 4,8 mill kr av disse utgjorde integreringstilskudd og resterende 2 mill kr gjaldt ekstratilskudd til personer med særskilte behov. På utgiftssiden var det jevnt over god kontroll, men grunnet flere små positive avvik endte man i sum opp med et mindreforbruk på ca 1,4 mill kr.

Bosetting av enslige mindreårige (EM) gikk i overskudd med 6,9 mill kr. Årsaken til overskuddet er at ved bosetting i løpet av årene kommer inntektene først (helårstilskudd), deretter kommer utgiftene. 5,6 mill kr var diskutert i tertialrapport 2 som mulig resultat, mens resterende 1,3 mill kr av overskuddet skyldes lavere overføringer til voksenopplæringen enn først beregnet

Helse- og omsorgsavdelingen (HO)

HO leverte samlet sett et mindreforbruk på 18,5 mill kr i 2017. Dette er en forbedring på 8,3 mill kr i forhold til prognose per tertial 2 2017. Resultatet fordeler seg på følgende måte:

- HO felles mindreforbruk 4,4 mill kr
- Institusjoner merforbruk 5,9 mill kr
- Hjemmetjenesten mindreforbruk 4,9 mill kr
- Miljøtjenesten mindreforbruk 4,3 mill kr
- Tildelingskontoret mindreforbruk 5,0 mill kr

- Helse merforbruk 2,5 mill kr
- NAV mindreforbruk 8,0 mill kr
- Boligtjenesten mindreforbruk 0,4 mill kr

I 2017 endte HO felles på et mindreforbruk på 4,4 mill kr. Hovedårsak til dette resultatet er ubrukte overskuddsmidler fra 2016, fordi avdelingen ønsker å disponere disse midlene i 2018 i forbindelse med rekrutteringskampanje.

Det har vært stor aktivitet innenfor institusjonsområdet i 2017. Det gjenspeiles av årsresultatet som viser et merforbruk på 5,9 mill kr. Dette resultatet kan forklares med mindre inntekt fra pasientinnbetalinger, økning av krevende brukere som har ført til økte lønns – og driftskostnader, samt implementering/innføring av velferdsteknologi og livsgledehem. I tillegg er det store utfordringer knyttet til rekruttering av sykepleiere som generer overtid og bruk av vikarbyrå.

Hjemmetjenesten leverte i 2017 et resultat på 4,9 mill kr i mindreforbruk. Dette er en forbedring i forhold til hva som ble meldt som prognose i anledning tertial 2 med 1,4 mill kr. En grundigere gjennomgang viser at det spesielt er noen få virksomheter innad som gir grunnlag for resultatet. Eksempelvis gikk oppfølgingstjenesten og fellesområdet med henholdsvis 6,2 og 2 mill kr i mindreforbruk. Forklaringen på førstnevnte skyldes noe forsinket oppstart av velferdsteknologiske løsninger. De største bidragsyterne til oppfølgingstjenestens resultat er forsinket oppstart av Housing First, IPS jobbkonsulent, samt en fagutviklerstilling som har vært vakant store deler av året. For utenom Sentrum hjemmetjeneste viser de øvrige virksomhetene (rehabiliteringstjenesten, Hjemmetjenesten Nord, Hjemmetjenesten Øst, Omsorgstjenester Skjerstad og BPA) innad hjemmetjenesten til negative resultatet i 2017.

Miljøtjenesten viser til et mindreforbruk på 4,3 mill kr i 2017, hvorav majoriteten av virksomhetene viser til positive resultater. Dette er en forbedring på 3,3 mill kr i forhold til prognose meldt i tertial 2.

Tildelingskontoret viser til et mindreforbruk på 5 mill kr. Dette er 1,7 mill kr bedre enn det som ble meldt i tertial 2. 3,5 av 5 mill kr skyldes lavere aktivitetsnivå for ordinær hjemmetjeneste enn antatt. Grunnen til mindreforbruk av selve tildelingskontoret er rimeligere omsorgsavtaler i forhold til tidligere år.

Helsekontoret viser til et merforbruk på 2,5 mill kr i 2017, noe som er 0,5 mill kr mer enn hva som ble meldt som antatt prognose i tertial 2. Dette resultatet er i all hovedsak tilknyttet legevakten, men også noe relatert til legekantorene og dens budsjetterte inntektskrav. Ved legevakten er utfordringen mye av de samme som tidligere år tilknyttet utfordringer med turnus og små stillinger, samt en del overtid og underdekning på legelønn.

NAV Bodø endte på et mindreforbruk på 8 mill kr. Det er 3,6 mill kr bedre enn det som ble meldt i tertial 2. Utvikling for 2017 viser fortsatt nedgang i antall tilmeldte brukere. Dette er et resultat av tett og god oppfølging fra kontoret, samt løsningsorienterte medarbeidere som har fokus på mestring og veien ut i arbeid for brukerne. I tillegg resulterer en tett og god oppfølging av brukerne at deres helse/utfordringer blir bedre kartlagt og avklart, noe som har gjort at en del av sosialhjelps-/KVP utgifter flyttes over til arbeidsavklaringspenger (AAP-løp). Redusert bruk av vikarer ved langtidssykefravær har også forsterket den gode jobben og det resultatet NAV Bodø viser til.

Boligkontoret viser til et mindreforbruk på rundt 0,4 mill kr for regnskapsåret 2017. I anledning T2 ble prognosen for boligkontoret satt til balanse.

Refusjon for ressurskrevende brukere

Refusjonen til ressurskrevende brukere inntektsføres (tidsavgrensnes) i utgiftåret, men selve rapporteringen og utbetalingen skjer i påfølgende år etter at regnskapet for forutgående år er avlagt. Differanser som eventuelt oppstår skal i henhold til rundskrivet fra Helsedirektoratet føres mot inntektsposten i driftsregnskapet i utbetalingsåret. I 2017 ble det tidsavgrenset 68,25 mill kr, mens foreløpig beregnet refusjonskrav er på 69,26 mill kr (revideres innen 1.april 2018).

Utbygging og eiendom (UE)

UE sitt regnskap viser i 2017 et mindreforbruk på 5,4 mill kr i forhold til budsjett.

Grunnet ressursmangel, omorganiseringer og inntektsøkning styrte avdelingen mot et mindreforbruk i 2017. Det ble derfor i tertial 2 2017 vedtatt å overføre 4,85 mill kr fra drift til investeringer (Ansvar 9002 - Ambulerende vaktmestertjeneste). Investeringen i biler og modulbygg effektiviserer driften, samt løser fremtidig lokasjonsbehov for UE-avdelingens operative drift, når Herredshuset selges og avdelingens administrasjon flytter inn i nytt rådhus. Dette prosjektet ble forsinket og ikke fullført i 2017 som følge av deler av planprosessen før iverksettelse av anbudsprosess. Av de 4,85 mill kr som ble overført til investeringsregnskapet gjensto 2,5 mill kr. Ubrukte midler ble tilbakeført avdelingens driftsregnskap ved årsslutt og bidro til deler av avdelingens resultat, men må formelt bevilges på nytt i 2018 for å ferdigstille prosjektet.

Mindreforbruk på 5,4 mill kr i 2017 er et resultat av følgende:

- Inntekter: 2,2 mill

Sett bort fra mindre avvik er det i hovedsak variable inntekter relatert utleie av grunn og festeavtaler som er den store driveren.

- Personalkostnader 2,3 mill

Avdelingen har igjennom året 2017 hatt ubesatte stillinger som først mot slutten av 2017 ble besatt. Dette har vært hovedgrunnen til avviket. Samtidig har det vært fokus på å holde et lavt sykefravær. Dette har også bidratt gjennom lavere kort- og langtidsfravær på tvers av alle kontorene og mindre vikarbruk.

- Vedlikehold- og renholdskostnader 0,4 mill

De operative kostnadene for vedlikehold og renhold har totalt sett ikke et stort avvik fra budsjett. I 2017 ble det gjort en omfordeling av budsjettmidler fra renhold til vedlikehold som har resultert i økt vedlikeholdsramme ift. tidligere år. Det er viktig å bemerke seg det økende forbruket innenfor akutt vedlikehold. Akutt vedlikehold er vedlikehold som må utføres innen kort tid for å unngå videre skader, eksempelvis knuste vinduer, vannskader, ol. Dette påvirker ramme for planlagt og løpende vedlikehold, samt planlegging/utførelse av disse aktivitetene.

- Øvrig 0,5 mill

Øvrig er en samlepost med mange mindre avvik på tvers av avdelingens kontorer. Redusert forbruk av konsulent tjenester i avdelingen, som følge av økt intern kompetanse gjennom rekruttering, er en av de større driverne for avviket i 2017 og vil også være videre fokus i 2018. Utbyggingskontoret er, som tidligere vedtatt, selvfinansiert og har ingen store avvik fra budsjett.

Teknisk avdeling (TA)

TA består av 6 kontor; byplan, byggesak, geodata, plan- og utbygging, forvaltning og drift- og produksjon.

Regnskapet for 2017 viser et samlet mindreforbruk på 2,6 mill kr. Resultatet fremkommer på følgende områder:

- Fellesadministrasjon mindreforbruk 1,1 mill kr
- Parkering mindreforbruk 1,4 mill kr
- Byplan mindreforbruk 0,9 mill kr
- Geodata mindreforbruk 0,1 mill kr
- Kommunale veier/gatelyst merforbruk 0,9 mill kr

Fellesadministrasjonens overskudd skyldes vakant stilling, samt generell besparelse innenfor området.

Parkeringsinntektene tok seg merkbart opp i løpet av året. Årsaken ligger i all hovedsak i at parkeringsgebyret ble økt med 80 % på landsbasis, og som ga et større overskudd enn forutsatt.

Byplankontoret har operert med vakanser i deler av året. I tillegg ble det inntektsført et tilskudd fra staten vedrørende utarbeidelse av ny sykkelplan med 0,25 mill kr.

Kommunale veier og gatelyst viser et negativt resultat på 0,9 mill kr. Årsaken er større aktivitet innenfor gatelyst. Bodø kommune sliter med en del gamle anlegg og utgiftene har sammenheng med høy aktivitet fra Bodø Energi og andre kabeletater som medfører at kommunen blir dratt med i forbindelse med utskiftinger av lysstolper, luftspenn og kabler.

Nøktern drift innenfor veivedlikehold medførte et lite overskudd, men behovet for å ivareta tidligere nedlagt kapital er større enn det som dagens bevilgning gir rom for.

Fellesområdet (rammeområde 8)

Kommunens fellesområdes regnskap for 2017 viser et samlet mindreforbruk på 82,3 mill kr. Overskuddet gjelder i all hovedsak følgende områder:

- Finansforvaltning mindreforbruk 17,0 mill kr
- Skatt/rammetilskudd mindreforbruk 38,4 mill kr
- Avtaler mindreforbruk 6,8 mill kr
- Avskrivninger mindreforbruk 1,9 mill kr
- Felleskostnader/reserver mindreforbruk 25,2 mill kr

Innenfor finansforvaltningen har mindreutgifter på renter og avdrag bidratt positivt med 15,3 mill kr, hvorav lavere rentekostnader bidrar med 5,0 av disse. Resterende 10,3 mill kr skyldes avdrag. Renteinntektene i bank har gitt en merinntekt på 1,5 mill kr. Dette skyldes bedre likviditet enn antatt i budsjettet. Renteutgifter og renteinntekter fra startlån ga en merutgift på 0,9 mill kr. Kommunen har også hatt gevinst på finansielle instrumenter på 1,5 mill kr. Aksjeutbytte har gått i balanse. Ellers er det mindre avvik på ulike poster.

Skatt- og rammetilskuddet isolert sett gir en merinntekt på 40,4 mill kr på grunn av større økning enn forventet i tertial 2, både på landsbasis og for kommunen.

Eiendomsskatten kom på 248,8 mill kr, noe som er 0,8 mill kr lavere enn regulert budsjett. Kommunen fikk mindreinntekt fra rentekompensasjonsordningene på 0,9 mill kr sammenlignet med budsjett, og fra statlig skolesatsing i kommunen på 0,7 mill kr.

Avtaleområdet går med et mindreforbruk på 6,8 mill kr og skyldes teknisk feil i budsjettet. Hoveddelen av overskuddet skyldes en restpost etter nedleggelse av Bodø Kommunale Eiendommer KF. Denne restposten er fjernet i budsjett 2018.

Avskrivningene er noe høyere i 2017 enn i 2016 (økning på 6,8 mill kr), noe som skyldes økt investeringstakt. Avskrivninger påvirker ikke kommunen regnskapsresultat da inntekter og utgifter er like store.

Felleskostnader går med et mindreforbruk på 25,2 mill kr. Hovedforklaringen er en reduksjon i pensjonskostnader på rundt 24,6 mill kr, samt et lavere lønnsoppgjør på 7,3 mill kr. Videre er det noen små avvik tilknyttet flere budsjettposter som i sum bidrar positivt med 2,2 mill kr. Bokføringen av premieavvik i forbindelse med årsavslutningen bidrar negativt med 3,3 mill kr. Kommunen har også merforbruk på kvotekraft med 4,8 mill kr.

5. Investeringer

Regnskapsskjema 2A – investering viser avvik mellom opprinnelig budsjett og regulert budsjett i forhold til faktisk regnskap. Dette skyldes i hovedsak forsinket fremdrift for noen av investeringsprosjektene.

Regnskapsskjema 2 A - Investeringsregnskapet

	Regnskap 2017	Reg. budsjett 2017	Oppr.budsjett 2017	Regnskap 2016	Avvik i kr	Avvik i %
1 Investeringer i anleggsmidler	735 735	1 030 302	946 760	665 867	-294 566	-28,6
2 Utlån og forskutteringer	132 777	128 777	104 541	125 988	4 000	3,1
3 Kjøp av aksjer og andeler	54 372	54 323	1 500	5 667	49	0,1
4 Avdrag på lån	35 135	35 933	35 933	46 081	-798	-2,2
5 Avsetninger	35 787	39 455	31 500	82 737	-3 668	-9,3
Årets finansieringsbehov	993 807	1 288 790	1 120 234	926 340	-294 983	-22,9
Finansiert slik:						
6 Bruk av lånemidler	630 432	856 416	783 911	563 237	-225 984	-26,4
7 Inntekter fra salg av anleggsmidler	10 080	31 300	32 200	54 325	-21 220	-67,8
8 Tilskudd til investeringer	7 990	6 940	0	16 941	1 050	0,0
9 Kompensasjon for merverdiavgift	107 380	144 099	138 330	43 096	-36 719	-25,5
10 Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	202 164	164 108	101 252	210 672	38 056	23,2
11 Andre inntekter	1 724	175	0	8 762	1 549	885,0
Sum ekstern finansiering	959 769	1 203 037	1 055 693	897 034	-243 268	-20,2
12 Overført fra driftsregnskapet	11 513	9 111	7 541	552	2 402	26,4
13 Bruk av avsetninger	22 524	76 642	57 000	28 755	-54 117	-70,6
Sum finansiering	993 807	1 288 790	1 120 234	926 340	-294 983	-22,9
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0,0

Alle tall i 1 000 kr.

1. Avviket skyldes forsinkede framdriftsplaner for flere vedtatte investeringsprosjekt i forhold til forventet framdrift.

2. Utlån og forskutteringer gjelder i stor grad startlån, med et utlånt beløp på 119 mill kr i 2017. 9,7 mill kr gjelder lån til Bodø Golfklubb og resterende 0,12 mill kr er gitt til Malstraumfestivalen. Avviket på 4 mill kr gjelder en avglemt budsjettregulering tilknyttet et kortsiktig likviditetslån på 2 mill kr som ble gitt Bodø Havn KF i tertialrapport 1 og senere betalt tilbake, samt et utlån til Låter Vasslag jf PS 17/97.

3. Kjøp av aksjer og andeler er i henhold til budsjett. 1,5 mill kr er tilknyttet egenkapitalinnskudd i KLP og 1,5 mill innskudd av egenkapital i Bodø kommunale pensjonskasse; 51,3 mill kr er omgjøring av ansvarlig lån til egenkapital i Bodø Energi AS jf. PS 17/80. I tillegg er det et mindre beløp på 0,05 mill kr som er tilknyttet aksjekapital i Bodø Sentrumsforum AS, jf PS 16/111.

4. Avdragene gjelder blant annet nedbetaling av kommunens startlån og ekstraordinære avdrag fra låntakere.

5. Avsetninger gjelder avsetning av midler blant annet til tomteutbyggingsfond, fond til ekstraordinære avdrag, kapitalfond, ubundet og bundet investeringsfond. I 2017 var det satt av 24,1 mill kr mindre enn budsjettet til tomteutbyggingsfond, pga færre avhendinger enn planlagt. Det ble avsatt 19,2 mill kr til ubundne investeringsfond i forbindelse med regnskapsavslutningen.

6. Bruk av lånemidler viser et mindreforbruk på hele 226 mill kr. Dette skyldes forsinket fremdriftsplan.

7. Inntekter fra salg av anleggsmidler; dette gjelder i hovedsak tomtsalgsinntekter og bygninger som gir en mindreinntekt på 21,2 mill kr. Avviket skyldes i hovedsak at forventet salg av tomter ikke er gjennomført i 2017.

8. Kommunen har en merinntekt på 1,1 mill kr på tilskuddene. Merinntekten skyldes ikke-budsjetterte spillemidler pålydende kr 0,3 mill kr tilknyttet Aspmyra kunstgress, samt 0,5 mill kr til kunstgressløkkene Rønvik og Saltvern. I tillegg er det kommet inn egenandel på til sammen 0,25 mill kr fra Junkeren IL og FAU Rønvik skole.

9. Kommunen fikk 36,7 mill kr i mindreinntekt på kompensasjon for merverdiavgift som følge av lavere aktivitet enn budsjettet.

10. Mottatte avdrag på utlån og refusjoner viser en merinntekt på 38,1 mill kr. I grove trekk skyldes dette at kommunen har mottatt rundt 19,7 mill kr mer i avdrag fra startlån enn budsjettet. Videre har kommunen overtatt tekniske anlegg vederlagsfritt på kr 14,6 mill kr, samt mottatt investeringstilskudd på 13,0 mill kr over budsjett tilknyttet boliger Vollsletta. Videre er det flere prosjekter som har mottatt refusjoner av mindre beløp som ikke var budsjettet. På den andre siden har det kommet inn rundt 14,7 mill kr mindre i refusjoner enn budsjettet tilknyttet Bypakke Bodø

11. Denne posten gikk med 1,5 mill kr i overskudd i 2017, og består i hovedsak av avgiftspliktig salg på prosjekter innenfor vann og avløp, samt veier.

12. Overføringer fra driftsregnskapet er noe lavere enn budsjettet, og skyldes endret fremdrift på prosjekt 9002 Ambulerende vaktmestertjenester.

13. Bruk av avsetninger. Hovedårsaken til mindreforbruket på 54,1 mill kr var forsinket oppstart av Kvartal 99, der det var budsjettet med 50 mill kr fra parkeringsfondet. Resterende avvik skyldes

forsinkelse i feltutbygging (bruk av tomteutbyggingsfondet) samt ikke behov for bruk av ubundne investeringsfond tilknyttet prosjektet Leif Jenssons plass.

6. Likestilling

Kjønnsfordeling

Kjønnsfordeling Bodø kommune						
	2015		2016		2017	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Kvinner	2816	77 %	2906	76 %	3036	75 %
Menn	862	23 %	902	24 %	998	25 %
Totalt	3678		3808		4034	
<i>*alle registrerte ansatte, inkl vikarer</i>						

Tabellen viser oversikt over antall personer i Bodø kommune de siste årene fordelt på kjønn. UE er ikke inkludert i tallene for 2015 og 2016 da avdelingen fortsatt var Bodø kommunale eiendommer KF.

Kjønnsfordelingen er stabil, selv om det er en svak tendens til at andelen kvinner blir mindre. Kommunen er av den oppfatning at en bedre kjønnsfordeling vil ha positiv effekt både på arbeidsmiljø og på det generelle likestillingsarbeidet til gode for begge kjønn. Likestillingslovgivningen legger imidlertid sterke begrensninger for kommunens mulighet til aktivt rekruttere inn menn i yrker med høy kvinneandel.

Etnisk variasjon

I årene fremover vil god integrering og økt sysselsetting av innvandrere være avgjørende for å sikre tilstrekkelig tilgang på personell. Kommunen har ingen statistikk over antall ansatte som ikke har etnisk norsk bakgrunn, da denne type informasjon ikke registreres i kommunens personalsystem.

Deltidsansatte

Antall stillinger Bodø kommune utgangen 2017 *						
	100 %	Under 100%	Andel under 100%	100%-80%	80%-50%	Under 50%
Kvinner	1586	3359	68 %	1929	751	679
Menn	690	1066	61 %	728	154	184
Totalt	2276	4425	66 %	2657	905	863
<i>* Tallene skiller ikke på at enkelte kan ha flere deltidsstillinger, jfr tabell kjønnsfordeling</i>						

I et likestillingsperspektiv er det flere kvinner som er deltidsansatt enn menn. Arbeidet med innføring av heltidskultur er også et likestillingstiltak for å avvikle deltidskulturen. Det jobbes allikevel kontinuerlig med ulike turnusordninger og tilpasninger i arbeidstiden for å kunne tilby flest mulig full stilling.

Heltidskultur

Det er vedtatt at Bodø kommune skal ha heltidskultur. For å imøtekomme denne målsettingen er det etablert et prosjekt frem til 31/12 2018. Prosjektet har fokus rettet mot HO-avdelingen, men

målsettingene om heltidskultur gjelder hele Bodø kommune. Målsettingen for prosjektet og for Bodø kommune er følgende:

- Virksomheter i HO skal nå 75 % gjennomsnittlig stillingsstørrelse innen 2020.
- Heltidsstillinger skal innen 2020 utgjøre minst 50 % av alle stillinger for HO, og 75 % for hele kommunen.
- Alle nyansatte i HO skal som hovedregel ansettes i 100% stilling fra og med 01.01.2018.

Status målsettinger utgangen 2017		
	Andel 100% *	Gjennomsnitt st.str*/ **
Administrasjon	85,52 %	91,53 %
Helse- og omsorg	33,33 %	70,96 %
Næring og utvikling	96,67 %	97,67 %
Oppvekst og kultur	58,11 %	89,56 %
Teknisk	94,81 %	97,07 %
Utbygging og eiendom	72,61 %	87,10 %
Økonomi og finans	78,33 %	93,42 %
* Det er ikke tatt hensyn til at enkelte har flere stillinger		
** Inkl ubesatte stillinger		

Innføring av heltidskultur innebærer å utvikle en deltidskultur. Å utvikle heltidskultur handler om organisasjonsendring med politisk vilje, tydelig ledelse, engasjerte tillitsvalgte og ansatte som jobber for samme mål. Det er viktig å tenke på at det ikke finnes snarveier. Utvikling av en heltidskultur innebærer store omstillinger som tar tid. 2017 er benyttet til å motivere medarbeidere og starte opp prosesser som skal bidra til å nå målsettingene for heltidskultur. Det er ikke iverksatt vesentlige tiltak i 2017. Vesentlige tiltak er nye bemanningsplaner som fremmer heltidskultur. Slike tiltak blir iverksatt i 2018 og nyansettelser vil være innenfor tilgjengelig økonomiske rammer.

7. Etisk standard

De etiske retningslinjene bygger på kommunens kjerneverdier som er "Kvalitet, Omsorg og Respekt". Bodø kommune har nulltoleranse mot vold, trusler, mobbing og trakassering, herunder seksuell trakassering. Det arbeides fortsatt i organisasjonen med en bevisstgjøring rundt etiske problemstillinger og dilemmaer både gjennom prosjekter, felles og særskilte lederutviklingstiltak og i den enkelte virksomhet. Fokus på opplæring på arbeidsmiljø, beslutning om innføring av en ny medarbeiderundersøkelse, nærvær og tiltak mot mobbing er eksempler på handlinger som kommunen gjennomfører.

Nye varslingsregler i arbeidsmiljøloven fra 1. juli 2017 og #metoo-kampanjen har synliggjort et behov for å øke oppmerksomheten om, og ikke minst forhindre, at noen av våre ansatte blir utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen. Gjennomgang og revisjon av kommunens reglementer, varslingsrutiner og etiske retningslinjer vil være mulige tiltak for å håndtere det som kan karakteriseres som et strukturelt samfunnsproblem med alvorlige konsekvenser. Likevel fordrer dette at kommunen som arbeidsgiver må ta nødvendig omsorg for de impliserte parter og sørge for at det gjennomføres forsvarlige prosesser.

Ambisjonen og den felles målsetting om å fremme en ytrings- og åpenhetskultur i kommunen står fast. Dette fordrer at samtlige parter bidrar til åpenhet og god intern kommunikasjon. Arbeidet med å revidere retningslinjene for varsling ble startet opp i 2017 og skal slutføres gjennom politisk behandling våren 2018. Rutinen skal bidra til å avdekke eller avverge kritikkverdige forhold i Bodø kommune av hensyn til organisasjonens beste og de tjenester som skal ytes.

8. Internkontroll

Rådmannen legger vekt på god internkontroll innen alle områder i Bodø kommune. Systematisk internkontroll i kommunen utøves i det daglige og har som målsetting å bringe risikoen for bl.a. mislighold og feil innenfor akseptable rammer. Dette skal også medvirke til at målene nås, og at ressurser brukes på en fornuftig måte. Rådmannens fortolkning av god intern kontroll tilsier at det ikke skal etterstrebtes mest mulig dokumentasjon, men heller fokusere på vesentlighet og hovedaktiviteter. Kommunen har dedikert en stilling til kommunens kvalitetssystem Kvalitetslosen hvor alle rutiner og regler fortløpende legges inn. Det gjenstår fortsatt en del arbeid for å legge alle rutinene inn i systemet, men det jobbes med saken. Dagens risikostyring og internkontroll i Bodø kommune er tilpasset risiko, faktisk oppgavehåndtering, målformulering og organisering av kommunen. Intern kontroll utøves daglig med fokus på kontinuerlig forbedring.

9. Sykefravær

Oppfølging av sykefraværet er en lederoppgave. I 2017 var sentral oppfølging av sykefraværet vært fokus på virksomheter med høyt fravær, samt innføring av ny modell «Friskere tilbake» for tettere oppfølging av sykmeldte. Målet er et lavere fravær i Bodø kommune og for 2017 var det overordnede målet 7 %.

Utvikling sykefravær Bodø kommune			
	2015	2016	2017
Administrasjon	3,4 %	3,7 %	6,1 %
Helse- og omsorg	9,5 %	10,5 %	9,4 %
Næring og utvikling	4,1 %	5,0 %	1,8 %
Oppvekst og kultur	8,3 %	7,6 %	7,6 %
Teknisk	8,7 %	6,8 %	8,0 %
Utbygging og eiendom			6,4 %
Økonomi og finans	6,8 %	5,6 %	4,9 %
Bodø kommune	8,6 %	8,5 %	8,1 %

Totalt sykefravær i 2017 for Bodø kommune endte på 8,1 %, noe som er 0,4 prosentpoeng lavere enn 2016. Oppvekst- og kultur har likt sykefravær som 2016. Helse- og omsorg, økonomi- og finans samt næring- og utvikling har en markant nedgang i fraværet, mens teknisk og administrasjon har en klar økning. Økningen innenfor administrasjonsavdelingen skyldes i all hovedsak lærlinger, da denne gruppen har høyere fravær enn andre ansatte. Utbygging- og eiendom har vært skilt ut som eget KF, men er nå tilbake i kommunen.

Hvis vi ser nærmere på tallene har egenmeldt fravær blitt redusert fra 1,4 % i 2016 til 1,2 % i 2017. Legemeldt fravær er redusert fra 7,1 % i 2016 til 6,9 % i 2017. Det er en liten nedgang 2,3 % i 2016 til 2,2 % i 2017 i fravær som ligger innenfor arbeidsgiverperioden (16 første kalenderdager som arbeidsgiver må dekke selv).

Med hilsen

Rolf Kåre Jensen
Rådmann

Kornelija Rasic
Kommunaldirektør for
Økonomi- og finans

Bodø, 15.3.2018

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 12.04.2018
Jnr. 18 / 336
Arkiv nr. 412 7.0
Hjemmel u off:

Regnskap

2017

Innholdsfortegnelse

Økonomisk oversikt drift.....	4
Økonomisk oversikt investering	6
Regnskapsskjema 1A	9
Regnskapsskjema 1B	10
Regnskapsskjema 2A	11
Regnskapsskjema 2B	12
Driftsregnskap pr rammeområde.....	16
Noter	17
Note 1 Regnskapsprinsipper.....	17
Note 2 Organisering av kommunal virksomhet	19
Note 3 Endring i arbeidskapital.....	20
Note 4 Brukerbetalinger	21
Note 5 Andre salgs- og leieinntekter.....	21
Note 6 Overføringer med krav til motytelser.....	22
Note 7 Antall ansatte og ytelser til ledende personer og revisor	22
Note 8 Pensjon.....	23
Note 9 Varige driftsmidler	27
Note 10 Investeringer i nybygg og nyanlegg	28
Note 11 Utlån.....	29
Note 12 Aksjer og andeler Alle tall i 1000 kr.....	30
Note 13 Salg av finansielle anleggsmidler	32
Note 14 Kortsiktige fordringer	32
Note 15 Bankinnskudd og kontanter.....	33
Note 16 Langsiktig gjeld og avdrag på lån.....	34
Note 17 Avdrag formidlingslån.....	35
Note 18 Finansielle eiendeler og forpliktelser	36
Note 19 Garantiansvar	37
Note 20 Andre vesentlige forpliktelser	37
Note 21 Avsetninger og bruk av avsetninger (fond)	38
Note 22 Strykninger og avslutningsposter	39
Note 23 Egenkapitalkontoen «endring regnskapsprinsipp».....	39
Note 24 Egenkapitalkontoene regnskapsmessig mer-/mindreforbruk.....	40
Note 25 Egenkapitalkontoen kapitalkonto.....	40

Note 26 Kortsiktig gjeld	41
Note 27 Selvkost.....	41
Note 28 Usikre forpliktelser og hendelser etter balansedagen.....	43
Note 29 Merverdiavgiftsbehandling av større byggeprosjekter	43
Note 30 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner.....	43
Note 31 Virkning av endringer av regnskapsprinsipper, regnskapsestimater og korrigerings av tidligere års feil.....	43
Note 32 Eiendeler, gjeld og egenkapital overdratt til og mottatt fra KF.....	44
Note 33 Mellomværende med KF/§27-samarbeid.....	45
Note 34 Overføringer til/fra §27 og §28-samarbeid.....	46
Note 35 Overføringer til KF/IKS.....	46
Note 36 Skattekostnad.....	47

Økonomisk oversikt drift	Note	Regnskap 2017	Revidert budsjett 2017	Opprinnelig budsjett 2017	Regnskap 2016
Alle tall i 1000 kr					
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	4	133 433	140 861	141 708	135 512
Andre salgs- og leieinntekter	5	365 104	350 414	325 413	331 540
Overføringer med krav til motytelse	6	478 439	441 150	432 219	467 914
Rammetilskudd		1 213 175	1 206 766	1 207 016	1 192 619
Andre statlige overføringer		139 182	125 853	103 933	114 177
Andre overføringer		5 533	3 933	3 883	10 398
Skatt på inntekt og formue		1 418 063	1 384 084	1 384 084	1 345 278
Eiendomsskatt		248 822	249 600	263 600	186 416
Andre direkte og indirekte skatter		204	204	150	200
Sum driftsinntekter		4 001 955	3 902 864	3 862 005	3 784 055
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	7	1 967 174	2 006 053	1 955 435	1 778 808
Sosiale utgifter	8	390 841	394 823	424 836	357 046
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		744 026	732 040	565 538	651 537
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		450 635	450 150	451 827	573 080
Overføringer	34/35/36	327 584	317 719	298 582	297 067
Avskrivninger	9	219 234	188 891	188 891	201 215
Fordelte utgifter		-208 369	-213 789	-99 801	-211 291
Sum driftsutgifter		3 891 125	3 875 887	3 785 307	3 647 461
Brutto driftsresultat		110 830	26 977	76 697	136 594
Finansinntekter					
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	12	55 222	56 675	56 675	58 924
Gevinst på finansielle instrumenter (OM)	18	1 470	0	0	1 805
Mottatte avdrag på utlån	11	527	331	331	647
Sum eksterne finansinntekter		57 219	57 006	57 006	61 376
Finansutgifter					
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.		101 016	96 881	96 881	114 167
Tap på finansielle instrumenter (OM)	18	52	0	0	0
Avdragsutgifter		206 104	214 418	214 418	202 381
Utlån	11	919	902	902	835
Sum eksterne finansutgifter		308 091	312 201	312 201	317 383
Resultat eksterne finanstransaksjoner		-250 872	-255 195	-255 195	-256 007
Motpost avskrivninger	9	219 234	188 891	188 891	201 215
Netto driftsresultat		79 191	-39 327	10 393	81 802

Økonomisk oversikt drift – fortsettelse		Regnskap	Revidert	Opprinnelig	
	Note	2017	budsjett	budsjett	Regnskap
			2017	2017	2016

Alle tall i 1000 kr

Interne finanstransaksjoner

Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	24	96 509	96 509	0	60 598
Bruk av disposisjonsfond	21	4 645	4 645	3 300	300
Bruk av bundne fond	21	24 056	20 995	4 762	11 857
Sum bruk av avsetninger		125 210	122 148	8 062	72 755
Overført til investeringsregnskapet		11 513	13 911	3 000	552
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	24	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	21	52 238	52 238	14 947	43 696
Avsetninger til bundne fond	21	19 430	16 672	508	20 922
Sum avsetninger		83 181	82 821	18 454	65 169
Regnskapsmessig mindreforbruk	24	121 220	0	0	89 388

Økonomisk oversikt investering		Regnskap	Rev. Budsjett	Oppr. Budsjett	Regnskap
	Note	2017	2017	2017	2016
Alle tall i 1000 kr					
Inntekter					
Salg av driftsmidler og fast eiendom	9	10 080	31 300	32 300	54 325
Andre salgsinntekter		1 724	175	0	8 762
Overføringer med krav til motytelse		93 848	73 069	62 369	141 086
Kompensasjon for merverdiavgift	15	107 380	144 099	138 330	43 096
Statlige overføringer		500	0	0	1 522
Andre overføringer		7 490	6 940	0	15 419
Renteinntekter, utbytte og eieruttak		0	0	0	0
Sum inntekter		221 022	255 583	232 899	264 210
Utgifter					
Lønnsutgifter		4 552	321	0	3 559
Sosiale utgifter	8	1 085	0	0	1 114
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon		617 356	873 037	803 230	589 706
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon		0	0	0	8
Overføringer		112 743	156 945	143 530	77 480
Renteutgifter, provisjoner og andre fin.utg.		0	0	0	0
Fordelte utgifter		0	0	0	-6 000
Sum utgifter		735 735	1 030 302	946 760	665 867
Finansransaksjoner					
Avdragsutgifter	17	35 135	35 933	35 933	46 081
Utlån	11	132 777	128 777	104 541	125 988
Kjøp av aksjer og andeler	12	54 372	54 323	1 500	5 667
Avsetninger til ubundne investeringsfond	21	35 742	39 455	31 500	82 685
Avsetninger til bundne fond	21	44	0	0	52
Sum finansieringstransaksjoner		258 071	258 488	173 474	260 474
Finansieringsbehov		772 785	1 033 207	887 335	662 131
Dekket slik:					
Bruk av lån		630 432	856 416	783 911	563 237
Salg av aksjer og andeler		0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån		108 316	91 039	38 883	69 586
Bruk av tidligere års udisponert		0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet		11 513	9 111	7 541	552
Bruk av disposisjonsfond	21	1 996	1 996	0	0
Bruk av bundne driftsfond	21	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	21	20 383	24 500	7 700	28 755
Bruk av bundne investeringsfond	21	146	50 146	50 000	0
Sum finansiering		772 785	1 033 207	887 335	662 131
Udekket/udisponert		0	0	0	0

Balanseregnskap

Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015
------	------------------	------------------	------------------

Alle tall i 1000 kr

EIENDELER

Anleggsmidler		11 915 603	10 984 841	10 395 078
----------------------	--	-------------------	-------------------	-------------------

Herav:

Faste eiendommer og anlegg	9	6 893 376	6 408 638	5 988 177
Utstyr, maskiner og transportmidler	9	182 644	177 159	166 809
Utlån	11	583 339	558 982	512 052
Aksjer og andeler	12	394 544	340 171	347 078
Pensjonsmidler	8	3 861 700	3 499 890	3 380 962

Omløpsmidler		1 757 489	1 422 674	1 094 534
---------------------	--	------------------	------------------	------------------

Herav:

Kortsiktige fordringer	14/33	271 901	234 244	460 383
Premieavvik	8	229 378	231 823	217 144
Aksjer og andeler, kortsiktige		0	0	0
Obligasjoner, sertifikater	18	116 714	101 094	100 089
Bankinnskudd, kasse	15	1 139 496	855 513	316 919

SUM EIENDELER		13 673 092	12 407 514	11 489 612
----------------------	--	-------------------	-------------------	-------------------

EGENKAPITAL OG GJELD

Egenkapital		4 120 087	3 770 942	3 516 470
--------------------	--	------------------	------------------	------------------

Herav:

Disposisjonsfond	21	126 897	70 427	27 031
Bundne driftsfond	21	94 545	99 171	90 107
Ubundne investeringsfond	21	363 652	348 293	294 363
Bundne investeringsfond	21	18 500	18 601	18 549
Endring i regnskapsprinsipp	23	42 692	42 692	42 692
Regnskapsmessig mindreforbruk	24	121 220	89 388	60 598
Regnskapsmessig merforbruk	24	0	0	0
Kapitalkonto	25	3 352 581	3 102 370	2 983 131

Gjeld

Langsiktig gjeld		8 964 184	8 123 553	7 509 512
-------------------------	--	------------------	------------------	------------------

Herav:

Pensjonsforpliktelser	8	4 249 153	3 955 809	3 805 175
Sertifikatlån	16	1 137 217	667 257	290 241
Andre lån	16	3 577 813	3 500 486	3 414 096

Kortsiktig gjeld		588 821	513 020	463 630
-------------------------	--	----------------	----------------	----------------

Herav:

Annen kortsiktig gjeld	26/33	588 821	513 020	463 630
------------------------	-------	---------	---------	---------

SUM EGENKAPITAL OG GJELD		13 673 092	12 407 514	11 489 612
---------------------------------	--	-------------------	-------------------	-------------------

Balanseregnskap

Note	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015
------	------------------	------------------	------------------

Alle tall i 1000 kr

MEMORIAKONTI

Memoriakonto	579 498	405 502	206 421
Herav:			
Ubrukte lånemidler	400 901	240 822	97 304
Andre memoriakonti	178 596	164 680	109 117
Motkonto for memoriakontiene	-579 498	-405 502	-206 421

Bodø den 31. desember 2017
5. mars 2018

Rolf Kåre Jensen
rådmann

Kornelija Rasic
kommunaldirektør
for økonomi og finans

Linda Johnsen
regnskapssjef

Regnskapsskjema 1A

Regnskapsskjema 1A Driftsregnskapet	Regnskap 2017	Rev. Budsjett 2017	Oppr. Budsjett 2017	Regnskap 2016
Alle tall i 1000 kr				
Skatt på inntekt og formue	1 418 063	1 384 084	1 384 084	1 345 278
Ordinært rammetilskudd	1 213 175	1 206 766	1 207 016	1 192 619
Skatt på eiendom	248 822	249 600	263 600	186 416
Andre direkte eller indirekte skatter	204	204	150	200
Andre generelle statstilskudd	139 182	125 853	103 933	114 177
Sum frie disponible inntekter	3 019 446	2 966 507	2 958 783	2 838 690
Renteinntekter og utbytte	55 222	56 675	56 675	58 924
Gevinst finansielle instrumenter (OM)	1 470	0	0	1 805
Renteutg., provisjoner og andre fin.utg.	101 016	96 881	96 881	114 167
Tap finansielle instrumenter (OM)	52	0	0	0
Avdrag på lån	206 104	214 418	214 418	202 381
Netto finansinnt./utg.	-250 480	-254 624	-254 624	-255 818
Til dekning av tidl regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	52 238	52 238	14 947	43 696
Til bundne avsetninger	19 430	16 672	508	20 922
Bruk av tidligere regnsk.m. mindreforbruk	96 509	96 509	0	60 598
Bruk av ubundne avsetninger	4 645	4 645	3 300	300
Bruk av bundne avsetninger	24 056	20 995	4 762	11 857
Netto avsetninger	53 542	53 238	-7 393	8 137
Overført til investeringsregnskapet	11 513	13 911	3 000	552
Til fordeling drift	2 810 995	2 751 210	2 693 766	2 590 457
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	2 689 775	2 751 210	2 693 766	2 501 070
Regnskapsmessig mindreforbruk	121 220	0	0	89 388

Regnskapsskjema 1A er obligatorisk iht "Forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner)" og viser kommunens frie inntekter, finansinntekter og -utgifter, samt avsetning og bruk av fond der fullmakt ikke er delegert etatene/avdelingene.

Disponeringen av frie inntekter (reduert for netto finansutgifter og netto avsetninger til fond) pr rammeområde fremgår av regnskapsskjema 1B.

Regnskapsskjema 1B (neste side) er obligatorisk iht "Forskrift om årsregnskap og årsberetning" og viser kommunens anvendelse av frie inntekter (reduert for netto finansutgifter og netto avsetninger til fond) pr rammeområde. Tallene i regnskapsskjema 1B kan avvike fra "Driftsregnskap pr rammeområde" da avsetninger og bruk av fond ikke er med i regnskapsskjema 1B, mens disse er inkludert i tallene i "Driftsregnskap pr rammeområde". Videre inngår frie inntekter (skatt, rammetilskudd mm) i tallene for rammeområde 8 i "Driftsregnskap pr rammeområde", mens disse er holdt utenom i regnskapsskjema 1B, da de inngår i regnskapsskjema 1A.

Regnskapsskjema 1B

Driftsregnskapet Alle tall i 1000 kr	Regnskap 2017	Rev. Budsjett 2017	Oppr. Budsjett 2017	Regnskap 2016
Administrasjon				
Sum utgifter	133 574	136 703	132 658	133 515
Sum inntekter	-26 488	-25 193	-21 876	-29 496
Sum fordelt	107 087	111 510	110 782	104 019
Økonomi og finans				
Sum utgifter	66 554	68 794	63 386	62 692
Sum inntekter	-19 570	-18 977	-14 873	-16 247
Sum fordelt	46 984	49 817	48 513	46 445
Næring og utvikling				
Sum utgifter	40 599	42 776	42 159	38 066
Sum inntekter	-18 451	-18 000	-16 985	-14 509
Sum fordelt	22 148	24 776	25 175	23 557
Oppvekst og kultur				
Sum utgifter	1 539 119	1 508 201	1 463 616	1 460 983
Sum inntekter	-258 352	-243 463	-215 646	-253 449
Sum fordelt	1 280 766	1 264 737	1 247 970	1 207 535
Helse og omsorg				
Sum utgifter	1 453 193	1 471 739	1 359 455	1 397 093
Sum inntekter	-441 923	-442 913	-355 344	-458 381
Sum fordelt	1 011 270	1 028 825	1 004 112	938 712
Utbygging og eiendom				
Sum utgifter	150 839	151 551	150 457	14
Sum inntekter	-33 188	-31 074	-27 223	-45
Sum fordelt	117 651	120 477	123 234	-31
Teknisk				
Sum utgifter	387 175	375 295	367 673	383 645
Sum inntekter	-308 135	-294 690	-294 765	-314 902
Sum fordelt	79 040	80 605	72 908	68 743
Rammeområde 8				
Sum utgifter	329 360	335 519	306 606	383 578
Sum inntekter	-304 531	-265 057	-245 533	-271 489
Sum fordelt	24 829	70 462	61 073	112 090
Sum fordelt	2 689 775	2 751 210	2 693 766	2 501 070
Til fordeling fra skjema 1A	2 810 995	2 751 210	2 693 766	2 590 457
Mer/Mindreforbruk	121 220	0	0	89 388

Regnskapsskjema 2A

Investeringsregnskapet	Regnskap 2017	Rev. Budsjett 2017	Oppr. Budsjett 2017	Regnskap 2016
Alle tall i 1000 kr				
Investeringer i anleggsmidler	735 735	1 030 302	946 760	665 867
Utlån og forskutteringer	132 777	128 777	104 541	125 988
Kjøp av aksjer og andeler	54 372	54 323	1 500	5 667
Avdrag på lån	35 135	35 933	35 933	46 081
Avsetninger	35 787	39 455	31 500	82 737
Arets finansieringsbehov	993 807	1 288 790	1 120 234	926 340
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	630 432	856 416	783 911	563 237
Inntekter fra salg av anleggsmidler	10 080	31 300	32 200	54 325
Tilskudd til investeringer	7 990	6 940	0	16 941
Kompensasjon for merverdiavgift	107 380	144 099	138 330	43 096
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	202 164	164 108	101 252	210 672
Andre inntekter	1 724	175	0	8 762
Sum ekstern finansiering	959 769	1 203 037	1 055 693	897 034
Overført fra driftsregnskapet	11 513	9 111	7 541	552
Bruk av avsetninger	22 524	76 642	57 000	28 755
Sum finansiering	993 807	1 288 790	1 120 234	926 340
Udekket/udisponert	0	0	0	0

Regnskapsskjema 2A er obligatorisk iht "Forskrift om årsregnskap og årsberetning" og viser kommunens samlede investeringer (både driftsmidler og finansielle anleggsmidler) i løpet av regnskapsåret, samt finansieringen av disse. Spesifikasjon av kommunens investeringsprosjekter fremgår av regnskapsskjema 2B.

Regnskapsskjema 2B

Investeringsregnskapet pr prosjekt (Alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2017	Rev Budsj 2017	Oppr Budsjett 2017	Regnskap 2016
Skoler				
9 215 RØNVIK/SALTVERN SKOLESTRUKTUR	33	-	-	288
9 217 BANKGATA SKOEL, UTEAREAL	697	2 500	2 500	877
9 219 ASPÅSEN SKOLE	-	-	10 000	42
9 224 ASPÅSEN SKOEL (HOVEDPROSJEKT)	7 694	10 000	-	126
9 225 ALSTAD UNGDOMSSKOLE, REHABILITERING	26 909	10 000	10 000	1 262
9 230 TVERLANDET SKOLE	165 258	191 876	190 000	6 318
9 233 UTEOMRÅDER SKOLER	98	1 500	1 500	636
9 236 OPPGRADERING AV BRANNTTEKNISK ANLEGG	9 277	10 156	10 000	6 508
9 241 ØSTBYEN SKOLE (2016-)	-	-	500	-
9 249 REHABILITERING SKOLEBYGG (PS 11/XX)	5 743	6 000	6 000	7 549
9 251 MØRKVEDBUKTA SKOLE	2 003	10 125	12 000	24
9 252 RØNVIK SKOLE - HELSEBYGG	1 506	1 900	1 400	-
9 255 VATNLIA LEIRSKOLE	194	300	300	-
9 940 REHABILITERING SOM FØLGE AV MANGLENDE VEDLIKEHOLD	1 276	35 000	28 500	-
9 955 ENØK OPPGRADERING VARMESTYRING	7 128	9 100	9 100	-
Øvrige avsluttede prosjekter 2016	2 162	2 162	-	628
Sum	229 978	290 619	281 800	24 257
Barn og unge				
9 238 OPPGRADERING EL-ANLEGG	3 201	3 000	3 000	2 610
9 239 BARNEHAGE RØNVIK OPPGRADERING AV VVS ANLEGG -	214	2 125	-	13 978
9 280 SKOLER/BHG	9 769	4 250	7 000	1 745
9 281 BARNEHAGENES UTEOMRÅDER	478	1 500	1 500	944
9 282 LØDING BARNEHAGE	-	-	500	-
9 547 BUSS BRATTEN	-	2 500	2 500	-
9 734 OPPGRADERING LEKEPLASSER	423	1 000	2 000	504
Sum	14 085	14 375	16 500	19 782
Boliger				
9 333 BOLIGKJØP	72	-	-	12 276
9 368 BOLIGPOLITISK HANDLINGSPLAN 2.2.5	1 020	2 100	2 100	-
9 372 BOLIGER FOR BARNEFAMILIE	-	-	2 600	-
9 533 FLYKTNINGBOLIGER (7 STK ÅRLIG)	17 123	19 250	19 250	-
9 597 INNSKUDD KOMM BOLIGER	-	-	-	582
Øvrige avsluttede prosjekter 2016	-	-	-	8 509
Sum	18 215	21 350	23 950	21 367
Helse og omsorg				
9 360 NØDSTRØMSAGG. I SYKEHJEM	4 779	4 779	0	7 350
9 361 LØDING SYKEHJEM TIL BOKOLLEKTIV	25	25	0	163
9 362 SONEBASE HJEMMETJENESTEN	589	589	0	3 930
9 363 TILRETTELEGGING VOLLEN SYKEHJEM	0	0	0	57
9 364 6+4 BOLIGER VOLLSLETTA	33 969	15 001	3 500	4 553
9 369 VARMEPUMPE TBSS	513	11 500	11 500	1 958
9 371 OMSORGSBOLIGER FUNKSJONSHEMMEDE	315	5 500	25 800	0
9 374 BOTILBUD GARNVEIEN PS 13/13	52	52	0	468
9 375 KRISESENTERET SALTEN - MODULBYGG	0	2 500	2 500	0
9 376 KRISESENTERET SALTEN - MODULBYGG	0	1 500	1 500	0
9 377 VÅGØNES HELSEPART	0	8 000	8 000	0
9 378 RAMFLOGVEIEN - ERSTATTE EKS BOLIGER BYGNINGSM TILPASNINGER HS, PGA	0	400	400	0
9 379 DRIFTSENDER	6 466	5 800	2 500	698
9 390 SØLVSUPER HELSE- OG VELFERDSSENTER	3 723	11 250	0	8 006
9 110 NØDNETT OG LEGEVAKTSFORMIDLING	0	0	0	16
Øvrige avsluttede prosjekter 2016	0	-	0	494
Sum	50 431	66 896	55 700	27 693

Investeringsregnskapet pr prosjekt (Alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2017	Rev Budsjett 2017	Oppr Budsjett 2017	Regnskap 2016
Veier og byutvikling				
9 002 AMBULERENDE VAKTMESTERTJENESTER	2 947	5 440	0	0
9 221 TRAFIKKSIKKERHETPROSJEKT SALTSTRAUMEN	3 687	3 560	3 560	378
9 401 FELTUTBYGGING	0	3 700	3 700	0
9 410 DIVERSE FELTUTBYGGING	10 062	31 500	31 500	52 948
9 600 UTVIDELSE AV PARKERINGSSONER	16	16	0	438
9 662 BURØYA/VALEN - NYHOLMEN	1 307	3 000	3 000	14
9 668 ASFALTSPLEIS SOLØYVANNVEIEN - FORSTERKNING (STR)	0	0	0	662
9 676 TRAVBANEN - OSAN)	0	0	0	2 894
9 677 G/S VEI HESTDALEN - SØRSTRUPEN	0	0	0	7
9 680 NYASFALTERING	4 241	5 000	5 000	2 982
9 681 VEITILTAK SENTRUM	3 001	5 217	5 000	7 300
9 684 SOLPARKEN 2013 PS 13/24	1 166	948	0	0
9 687 FORTAU VOLLVEIEN	823	6 000	6 000	0
9 692 KOLLEKTIVTRASSE	1 028	846	0	225
9 696 MYRVOLLVEIEN FORTAU	1 518	2 800	2 800	0
9 697 ERVERV AV GAMMEL VEIGRUNN	170	1 000	1 000	0
9 698 HAVNEPROMENADEN	60	1 000	1 000	15 135
9 699 FORTAU TVERLANDSVEIEN - HULDRA	70	4 000	4 000	0
9 700 TERMINALKAI SØR	14 884	14 884	2 000	10 568
9 701 LANGSTRANDA	0	0	0	2 000
9 702 FRIKJØP UTEAREAL	175	175	0	472
9 709 MØRKVEDLIA STUDENTBOLIGER	26	7 000	7 000	7 580
9 711 BYPAKKE BODØ: DIGITALE BARNETRÅKK	1 125	3 000	3 000	313
9 712 BYPAKKE BODØ: KOLLEKTIVPROSJEKTER	17 315	29 600	29 600	6 730
9 713 BYPAKKE BODØ: TRAFIKKSIKKERHET	12 465	35 400	35 400	53 336
9 715 REASFALTERING AV KOMMUNALE VEGER	636	5 500	5 500	6 788
9 718 GATENAVN - ADRESSEPROSJEKT	1 073	1 500	1 500	0
9 719 OVERVANNSTILTAK KLEIVAVEIEN	391	0	500	0
9 720 ALGARVEIEN	14	14	0	38
9 721 STØTTEMUR FRAMLIA	2 156	2 155	0	1 531
9 722 SPEIDERLEIR - VEI	2 273	500	500	22
9 730 INVESTERINGER BYTEKNIKK FOM 2014	2 497	5 000	5 000	6 321
9 731 OLJEDEPOT	0	0	0	2
9 732 KJERRINGØY SENTRUM SELVBYGGERTOMTER	157	1 250	0	6 736
9 733 DIVERSE FELTUTBYGGING	450	0	0	0
9 735 KAI PÅ SKJERSTAD ANNA BENONIPARKEN (TILGJENGELIGHET OG UNIVERSELL UTFORMING)	80	8 600	2 000	0
9 736 LEIF JENSSONS Plass	494	700	700	0
9 738 LEIF JENSSONS Plass	4 214	5 250	0	0
9 801 VEI OG GATELYS KOMMUNAL BEVILGNING	4 856	5 000	5 000	4 104
9 937 PARKERINGSPLASSER KVARTAL 99	2 825	50 000	50 000	108
9 759 TORGKAIA PS 16/14	0	0	0	35 000
9 935 SPEIDERVEIEN RENOVERING	0	0	3 000	0
9 956 INSTA800	617	423	1 200	0
Øvrige avsluttede prosjekter 2016	70	-1 111	0	-45
Sum	98 891	248 867	218 460	224 590

Investeringsregnskapet pr prosjekt (Alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2017	Rev Budsjett 2017	Oppr Budsjett 2017	Regnskap 2016
Kultur og idrett				
9 038 STORDALSHALLEN	633	500	0	1 519
9 039 RULLESKIANLEGG	1 155	1 700	0	263
9 518 VANNINGSANLEGG ISLØKKER	17	-88	0	0
9 520 SKIHYTTE HOPEN	0	1 200	0	0
9 522 STIMULI	2 861	2 000	0	2 631
9 524 STIMULI 2	0	2 000	2 000	0
9 526 BESTEMORENGA - PREPARERINGSMASKIN	46	46	0	3 753
9 527 BESTEMORENGA 2 - RULLESKILØYPE	0	0	1 700	0
9 528 KYSTSTIEN	0	700	0	0
9 535 MINDSENER	0	0	1 000	0
9 539 BYGNINGSVERNPROSJEKTET - HMS TILTAK	0	400	400	0
9 540 AKTIVITETSPARK, "TUFTEPARKER/PARKOUR"	5	500	500	100
9 541 TURNEHALL - FORSKUTTERING SPILLEMIDLER	0	0	0	8 800
9 542 KLATREHALL - FORSKUTTERING SPILLEMIDLER	0	2 000	4 000	0
9 544 TRAFIKKSIKKERHETSENTER - BRATTEN	5	0	0	59
9 545 SKARMOEN	0	1 200	1 200	0
9 557 ASPMYRA KUNSTGRESS 2017	2 453	2 050	0	0
9 558 VAKTHYTTE KEISERVARDEN	0	875	0	0
9 560 KUNSTGRESSLØKKER RØNVIK OG SALTVERN	3 345	3 164	0	4 395
9 248 FLERBRUKSHALLEN BANKGATA 2012	6 945	6 940	0	-1 966
9 737 LAGER BESTEMORENGA	9 926	9 750	8 500	0
9 920 KULTURKVARTALET BIBLIOTEK	1 940	197	0	3 038
9 922 KULTURKVARTALET UTOMHUS	463	374	0	-1 046
9 927 KULTURKVARTALET KULTURHUS	6 194	1 161	0	8 303
Øvrige avsluttede prosjekter 2016	0	-215	0	1 249
Sum	35 989	36 455	19 300	31 098
Kirke				
9 575 KIRKE HUNSTAD	0	0	0	1 239
9 583 BRANNSIKRING KIRKER	500	500	500	500
9 584 BODØ DOMKIRKE UTBEDRING	2 500	2 500	2 500	2 500
9 585 BODØ KIRKEGÅRD, OMBEGULERING	3 000	3 000	3 000	0
9 586 SALTEN KREMATORIUM, RENSEANLEGG	5 209	5 100	5 100	0
9 587 HUNSTAD KIRKE, ORGEL	2 400	2 400	2 400	0
Sum	13 609	13 500	13 500	4 239
Kommunens fellesområde				
9 000 STYRINGSSYSTEM	2 040	2 313	1 500	2 686
9 050 RÅDHUSKVARTALET	0	0	200 000	823
9 051 RÅDHUSKVARTALET, BYGGDELEN	144 224	200 000	0	32 006
9 052 RÅDHUSPROSJEKTET, OU 9612RÅDHUSPROSJEKTET, FLYTTING OG OMBYGGING	3 836	0	0	4 174
9 053 VOLLEN	676	0	0	13 081
9 201 INFRASTRUKTUR IKT	636	500	500	1 013
9 598 NY BRANNSTASJON	194	191	0	5 425
9 750 UTLÅN/AKSJER/FOND	71 337	66 876	6 041	36 818
9 751 VIDEREUTLÅN	173 311	155 036	135 933	175 630
9 957 WORKFLOW SYSTEM	203	1 652	1 250	0
9 962 IT SYSTEMER	8 256	3 000	3 000	7 679
9 963 IKT EFFEKTIVISERING	4 491	6 380	6 000	487
9 964 WEBSITE BK (2017)	736	2 300	2 300	0
9 965 E-LÆRING OG HRM	0	500	500	0
9 967 ARRANGEMENTER	0	0	3 000	0
9 971 VISMA AUTOMATISERING	347	321	0	965
9 996 OPS-AVTALE Ny Brannstasjon	0	0	0	216 031
9 997 Vederlagsfri overtakelse tekniske anlegg	14 629	0	0	19 459
9 998 INV JUSTERINGS-AVTALE MVA UTBYGGINGS-AVTALE	2 086	0	0	9 936
9 999 FELLES FINANSIERING INVESTERINGER	0	0	0	-20 846
Sum	427 000	439 068	360 024	505 366

Investeringsregnskapet pr prosjekt (Alle tall i 1000 kr)	Regnskap 2017	Rev Budsj 2017	Oppr Budsjett 2017	Regnskap 2016
VA				
9 601 BERTNES VANNLEDNING	0	1 000	1 000	0
9 604 SANERING SENTRUM VANN	6 355	21 238	22 000	7 522
9 606 HOVEDVANNVERKET	0	0	0	-200
9 608 NORDSTRANDA VANNVERK	23 420	21 561	15 000	20 390
9 609 GIVÆR VV - OPPGRADERING	1 485	1 458	0	461
9 611 VANNLEDNING GODØYNES - SKÅLBONES	650	4 500	4 500	227
9 612 DISTRIKSVANNVERK	2 000	2 000	0	0
9 613 VANNFORSYNING SEINES/GILLESV	41	41	0	149
9 614 VANNLEDNING I RV TUNNEL	2 577	7 500	7 500	4
9 615 REHABILITERING DAM VÅGØYVANNET	936	936	0	7
9 617 BURØYA/VALEN	1 623	3 000	3 000	29
9 621 ØLKRONA BASSENG - REHABILITERING	138	138	0	63
9 622 PORTAL HEGGMOEN VANNTUNNEL	5 317	5 317	3 000	194
9 623 GODØYNES TRYKKØKNING	0	-99	0	45
9 624 BREIVIK VANNVERK	1	0	0	1
9 627 FLOMSIKRING FUTELVA	4	4	0	6
9 632 SKJERSTAD VANNVERK	0	1 000	0	0
9 640 PRÆRIEN VEST AVLØP	0	0	0	4
9 643 SANERING SENTRUM AVLØP	12 372	22 068	22 000	10 858
9 645 OPPRYDDING AVLØP VALNES	0	-275	0	3
9 646 SPYLEBIL	0	0	0	3 812
9 648 AVLØP ØYRAN, MISVÆR	-55	0	0	2 081
9 649 STOKKVIKA - HUNSTADMOEN AVLØP	1 424	20 000	20 000	3 924
9 650 BERTNES AVLØPSOPPRYDDING	8 626	8 520	7 000	1 000
9 653 BODØELV OVERVANNSTUNNEL	36 723	36 723	26 000	17 328
9 654 LØPSMARK SLAMAVSKILLER	7	0	0	0
9 655 MØRKVED RENSEANLEGG	0	0	0	18
9 656 OMBYGGING OVERLØP SJØGATA	1 962	1 962	0	21
Øvrige avsluttede prosjekter 2016	0	-932	0	0
Sum	105 608	157 661	131 000	67 947
Sum alle prosjekter	993 807	1 288 790	1 120 234	926 340

Driftsregnskap pr rammeområde

	Regnskap 2017	Rev. bud. 2017	Oppr. bud. 2017	Regnskap 2016
Administrasjon				
Utgifter	133 605	136 703	132 658	134 208
Inntekter	-26 938	-25 643	-21 876	-29 611
Netto	106 667	111 060	110 782	104 597
Økonomi og finans				
Utgifter	66 557	68 794	63 386	62 696
Inntekter	-19 570	-18 977	-14 873	-16 336
Netto	46 987	49 817	48 513	46 360
Næring og utvikling				
Utgifter	42 149	44 276	42 159	39 736
Inntekter	-19 253	-18 800	-16 998	-14 509
Netto	22 896	25 476	25 161	25 228
Oppvekst og kultur				
Utgifter	1 548 675	1 517 528	1 467 242	1 473 979
Inntekter	-402 838	-376 093	-320 529	-370 724
Netto	1 145 837	1 141 435	1 146 713	1 103 255
Helse og omsorg				
Utgifter	1 464 282	1 482 828	1 359 455	1 405 992
Inntekter	-449 639	-449 680	-355 344	-466 057
Netto	1 014 643	1 033 148	1 004 111	939 935
Utbygging og eiendom				
Utgifter	153 197	156 401	150 457	14
Inntekter	-36 567	-34 374	-30 522	-45
Netto	116 630	122 027	119 935	-31
Teknisk				
Utgifter	390 080	375 653	368 031	387 484
Inntekter	-315 523	-298 489	-298 564	-315 342
Netto	74 557	77 163	69 467	72 142
Rammeområde 8				
Utgifter	692 221	702 516	632 376	737 195
Inntekter	-3 341 658	-3 262 643	-3 157 058	-3 118 068
Netto	-2 649 437	-2 560 128	-2 524 682	-2 380 873
Total				
Utgifter	4 490 766	4 484 699	4 215 764	4 241 304
Inntekter	-4 611 986	-4 484 699	-4 215 764	-4 330 691
Netto	-121 220	0	0	-89 388

Alle tall i 1000 kr

Oversikten viser Bodø kommunes driftsregnskap for 2017 satt opp pr rammeområde iht vedtatt budsjett for 2017, jfr PS 16/188.

Noter

Note 1 Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost som ubrukte lånemidler i balansen. I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet basert på beste estimat.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, samt markedsbaserte verdipapirer som inngår i en handelsportefølje er omløpsmidler. Andre markedsbaserte verdipapirer er klassifisert som omløpsmidler med mindre kommunen har foretatt investeringen ut fra næringspolitiske eller samfunnsmessige hensyn. I slike tilfeller er verdipapirene klassifisert som anleggsmidler.

Andre fordringer som ikke inngår i punktet ovenfor er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger KRS (F) nr 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmidlet utover standarden ved anskaffelsen utgiftføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50 med unntak av likviditetstrekkrettighet/ likviditetslån jfr kl § 50 nr 5. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

En omklassifisering medfører en regnskapsføring i investeringsregnskapet og eventuelt i driftsregnskapet. Verdivurderingen må gjennomføres før omklassifiseringen. Omklassifisering av anleggsmidler til omløpsmidler skal ikke finne sted.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Markedsbaserte finansielle omløpsmidler er vurdert til virkelig verdi.

Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld.

Langsiktig gjeld skal vurderes til opptakskost. Langsiktig gjeld skal oppskrives ved varig økning i forpliktelsen. Krav til oppskrivning gjelder ikke ved renteendring på langsiktig gjeld. Oppskrivningen skal reverseres i den utstrekning grunnlaget for oppskrivningen ikke lenger er til stede.

Kortsiktig gjeld skal vurderes til det høyeste av opptakskost og virkelig verdi. Vurdering til høyeste verdi skal fravikes når dette er i samsvar med god kommunal regnskapsskikk for regnskapsføring av sikring. Kortsiktig gjeld som vurderes likt som markedsbaserte finansielle omløpsmidler skal vurderes til virkelig verdi.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetaling beregner kommunen selvkost etter retningslinjer gitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i dokument H-3/14, februar 2014.

For de tjenestene kommunen selv har valgt å kreve brukerbetaling etter selvkostprinsippet følges samme retningslinjer.

Merverdiavgiftsplikt og merverdiavgiftskompensasjon

Kommunen følger reglene i merverdiavgiftsloven for de tjenestoområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen momskompensasjon. Da ordningen med kompensasjon for betalt merverdiavgift ble innført i kommunesektoren ble dette finansiert av kommunene selv gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Note 2 Organisering av kommunal virksomhet

Den samlede virksomheten til kommunen er i hovedsak organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, men noe virksomhet er lagt til enheter som avlegger eget særregnskap eller andre rettssubjekter.

Enheter som avlegger særregnskap	Type virksomhet	Type enhet	Kontor-/vertskommune
Bodø Spektrum KF	Drift av idrettsanlegg. (Nordlandshallen, Bodøhallen og Nordlandsbadet)	Kommunalt foretak	Bodø kommune
Stormen konserthus Bodø KF	Drift av kulturhus. Fremme interesse for musikk og scenekunst.	Kommunalt foretak	Bodø kommune
Bodø Havn KF	Drift av havne- og kaianlegg.	Kommunalt foretak	Bodø kommune

Bodø kommunale eiendommer KF er med virkning fra 01.01.17 nedlagt som kommunalt foretak og inngår fra samme tidspunkt som egen avdeling i Bodø kommune.

Andre rettssubjekter	Type virksomhet	Type enhet	Kontor-/vertskommune	Ant deltakerkommuner
Salten Brann IKS	Brannvesen. Feiing.	Interkommunalt selskap	Bodø kommune	9
Salten Kommunerevisjon IKS	Revisjon	Interkommunalt selskap	Fauske kommune	9
IRIS Salten IKS	Renovasjon	Interkommunalt selskap	Bodø kommune	9
Helse- og miljøtilsyn Salten IKS	Folkehelse og miljørettet helsevern	Interkommunalt selskap	Bodø kommune	11

Bodø kommune har i tillegg avtale med om lag 40 private barnehager.

Note 3 Endring i arbeidskapital

Alle tall i 1 000 kr

Del 1 Tall fra bevilgningsregnskap	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Anskaffelse av midler			
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	4 001 955	3 784 055	3 479 469
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	221 022	264 210	325 580
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	795 966	694 200	499 927
Sum anskaffelse av midler	5 018 942	4 742 464	4 304 976
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	3 671 891	3 446 246	3 190 156
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	737 735	665 867	572 339
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	528 376	495 119	480 695
Sum anvendelse av midler	4 938 002	4 607 232	4 243 190
Anskaffelse - anvendelse av midler	80 940	135 232	61 786
Endring i ubrukte lånemidler	160 079	143 518	-26 567
Endring i arbeidskapital ordinær drift	241 020	278 750	35 220
Omløpsmidler overdratt fra KF 01.01.17	43 956		
Kortsiktig gjeld overdratt fra KF 01.01.17	-25 962		
Sum endring i arbeidskapital	259 014		

Del 2 Tall fra balansen	Arbeidskapital pr 31.12.17	Arbeidskapital pr 31.12.16	Endring fra 2016 til 2017
OMLØPSMIDLER			
Betalingsmidler	1 139 496	855 513	283 983
Kortsiktige fordringer	271 901	234 244	37 657
Obligasjoner, sertifikater	116 714	101 094	15 620
Premieavvik	229 378	231 823	-2 445
Aksjer og andeler	0	0	0
OMLØPSMIDLER	1 757 489	1 422 674	334 815
KORTSIKTIG GJELD	-588 821	-513 020	-75 801
ARBEIDSKAPITAL	1 168 667	909 654	259 014

Herav			
Premieavvik	229 378	231 823	2 445
Ubrukte lånemidler	400 901	240 822	-160 079
Bundne driftsfond	94 545	99 171	4 626
Bundne investeringsfond	18 500	18 601	101
Korrigert arbeidskapital (*)	425 343	319 236	106 107

(*) Arbeidskapitalen viser differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Det forventes at arbeidskapitalen gir et bilde av kommunens likvide situasjon. I kommuneregnskapet inngår premieavviket som en del av omløpsmidlene. Dette har imidlertid ingen reell verdi for kommunen (se eventuelt nærmere forklaring i note 8 angående pensjon) og representerer ingen likvide midler. I begrepet "korrigert arbeidskapital" er derfor premieavviket trukket ut for å få et mer reelt bilde av arbeidskapitalen. Videre er den delen av likvide midler som gjelder ubrukte lånemidler og bundne fond trukket ut, da disse ikke kan disponeres fritt av kommunen.

En økning av arbeidskapitalen viser at likviditeten er styrket i løpet av året. Ved vurdering av kommunens likviditet må det imidlertid også tas hensyn til sertifikatlån med samlet saldo på 1 137 mill kr pr 31.12.17, noe som er en økning på 470 mill kr i forhold til 31.12.16. Disse sertifikatlåne er klassifisert som langsiktig gjeld, men forfaller til betaling og må refinansieres i løpet av 2018.

Note 4 Brukerbetalinger

Alle tall i 1 000 kr

	2017	2016
Foreldrebetaling barnehager	34 166	33 831
Foreldrebetaling SFO	32 172	33 062
Pasientbetaling sykehjem	51 176	53 118
Pasientbetaling øvrig	7 728	6 291
Egenandeler praktisk bistand (hjemmetjenester)	4 141	5 057
Egenandel dagplasser	825	730
Øvrige brukerbetalinger	3 225	3 423
Sum brukerbetalinger	133 433	135 512

Note 5 Andre salgs- og leieinntekter

Alle tall i 1 000 kr

	2017	2016
Kommunale avgifter og ab.gebyr	145 286	145 640
Husleieinntekter og festeavgifter	91 391	76 212
Saksbehandlingsgebyrer o.l.	27 071	26 270
Parkeringsinntekter og gebyrer	24 112	19 763
Salg av kvotekraft	39 524	29 052
Avgiftspliktig salg øvrig	18 231	16 631
Øvrige inntekter, avgiftsfri	19 490	17 972
Sum	365 104	331 540

Note 6 Overføringer med krav til motytelser

Alle tall i 1 000 kr

	2017	2016
Refusjon fra staten	187 330	210 844
Sykelønnsrefusjon	110 230	103 847
Kompensasjon merverdiavgift drift	93 664	78 521
Refusjon fra fylkeskommuner	32 575	21 646
Refusjon fra kommuner	19 656	21 162
Refusjon fra andre (private)	34 984	31 694
Refusjon fra egne kommunale foretak	0	200
Sum	478 439	467 914

Note 7 Antall ansatte og ytelser til ledende personer og revisor

	2017	2016	2015	2014
Antall årsverk	3 333	3 210	2 914	2 847
Antall ansatte	4 187	3 936	3 634	3 545
Antall kvinner	3 153	3 008	2 813	2 756
% andel kvinner	75 %	76 %	77 %	78 %
Antall menn	1 034	928	821	789
% andel menn	25 %	24 %	23 %	22 %
Antall kvinner høyere stillinger	68	65	65	69
% andel kvinner i høyere stillinger	64 %	66 %	64 %	65 %
Antall menn i høyere stillinger	39	33	36	37
% andel menn i høyere stillinger	36 %	34 %	36 %	35 %

Med høyere stilling menes rådmann, kommunaldirektører, virksomhetsledere, stabstilling med rådmannen som nærmeste overordnede, øvrige lederstillinger og stabstillinger med kommunaldirektør som nærmeste overordnede.

Fordeling heltid/deltid	2017	2016	2015	2014
Antall heltidsstillinger	2 348	2 085	1 841	1 798
Antall deltidstillinger	2 189	2 233	2 146	2 124
Antall ansatte i deltidstillinger	1 933	1 865	1 795	1 747
Antall kvinner i deltidstillinger	1 591	1 572	1 535	1 510
% andel kvinner i deltidstillinger	82 %	84 %	86 %	86 %
Antall menn i deltidstillinger	342	292	260	237
% andel menn i deltidstillinger	18 %	16 %	14 %	14 %

Lønn og godtgjøring til rådmann, ordfører og revisjon	2017	2016	2015	2014
Rådmann (regulativlønn pr. 31.12.2017)	1 208 000	1 208 000	1 150 000	1 025 000
Ordfører (regulativlønn pr. 31.12.2017)	1 021 462	997 621	974 040	951 610
Revisjon (regnskaps- og forvaltn.revisjon)*	2 465 000	1 895 600	2 330 000	2 257 000

*For 2016 ble det tilbakebetalt for meget avregnet honorar tidligere år i hr vedtak i repr.skapet sak 7/2016.

Note 8 Pensjon

Bodø kommune har kollektive pensjonsordninger for sine ansatte i Bodø Kommunale Pensjonskasse (BKP), Statens Pensjonskasse (SPK) og Kommunal Landspensjon (KLP). Pensjonsordningene sikrer tariffestet tjenestepensjon for de ansatte for alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon samt AFP/tidligpensjon. Pensjonene fra pensjonskassen samordnes med utbetalingene fra folketrygden i de tilfeller regelverket krever det. Alle vedtatte beregninger er innarbeidet i beregningen for 2017.

Pensjonskostnad

Pensjonskostnader	BKP	KLP	SPK	Sum
Årets optjening	141 407	26 577	40 705	208 690
Rentekostnad	118 639	18 893	25 205	162 737
Brutto pensjonskostnad	260 047	45 469	65 910	371 427
Forventet avkastning	-124 432	-18 648	-18 842	-161 923
Netto pensjonskostnad	135 615	26 821	47 068	209 504
Amortisert premieavvik	37 568	2 228	-897	38 900
Administrasjonskostnad	12 731	1 948	1 417	16 096
Sum inkl premieavvik og adm	185 913	30 998	47 588	264 500

Alle tall i 1 000 kr

Premieavvik

Årets premieavvik	BKP	KLP	SPK	Sum
Innbetalt pensjonspremie	181 998	29 847	49 595	261 440
Netto pensjonskostnad	-135 615	-26 821	-47 068	-209 504
Administrasjonskostnad	-12 731	-1 948	-1 417	-16 096
Årets premieavvik	33 652	1 078	1 110	35 840

Alle tall i 1 000 kr

Kommunen har i 2017 betalt totalt 261,4 mill kr i premieinnbetaling til de ulike pensjonsordningene, mens det i samsvar med gjeldende regnskapsprinsipper "kun" er utgiftsført pensjonsutgifter på 225,6 mill kr. Utgiftsføringen baserer seg på langsiktige økonomiske og aktuarmessige forutsetninger, se nedenfor. Årets premieavvik, som tilsvarende differansen mellom innbetalt premie og regnskapsført pensjonskostnad, utgjør dermed 35,8 mill kr. I tillegg kommer arbeidsgiveravgift av beløpet med 2,8 mill kr. Totalt medfører dette isolert sett at regnskapsresultatet fremstår som 38,7 mill kr bedre enn dersom pensjonspremien hadde blitt utgiftsført i sin helhet. Hele denne resultatforbedringen oppveies imidlertid av amortisering av tidligere års premieavvik (inkludert arbeidsgiveravgift) med i alt 41,9 mill kr, slik at nettoeffekten på årets regnskap er en resultatforverring på 3,3 mill kr.

Balansført premieavvik år 31.12.17 fremkommer som følger:

Samlet premieavvik	BKP	KLP	SPK	Sum
Akkumulert premieavvik pr 01.01.	209 746	10 737	-5 856	214 627
Overført fra BKE KF 01.01. (*)	751			751
Amortisert premieavvik fra tidligere år	-37 568	-2 228	897	-38 900
Årets premieavvik	33 652	1 078	1 110	35 840
Akkumulert premieavvik pr 31.12.	206 582	9 586	-3 850	212 318
Arbeidsgiveravgift av premieavvik	16 591	764	-295	17 060
Sum balansført premieavvik inkl aga	223 173	10 350	-4 145	229 378

Alle tall i 1 000 kr

(*) Det ble i alt overført 810 076 kr i tilknytning til premieavvik fra tidligere Bodø kommunale eiendommer KF pr 01.01.17, fordelt med 750 766 kr på selve premieavviket og 59 310 kr i arbeidsgiveravgift av premieavvik.

Nærmere om premieavvik

Fra og med regnskapsåret 2002 ble det foretatt endringer i reglene om regnskapsføring av pensjon. Tidligere ble premieinnbetalingen til pensjonskassen regnskapsført som årets pensjonskostnad, men fra og med 2002 utgiftsføres det en estimert langsiktig pensjonskostnad basert på langsiktige forutsetninger om blant annet lønns- og G-vekst, avkastning på pensjonsmidlene og fremtidig renteutvikling. Endringen skulle medføre en jevnere årlig utgiftsbelastning enn tidligere da premieinnbetalingen dannet grunnlaget for utgiftsføring. I utgangspunktet skulle endringen gjøre det enklere for kommunene å håndtere svingninger i pensjonspremiene fra år til år.

Siden ordningen ble innført har det imidlertid vist seg at pensjonspremiene over år gjennomgående har vært langt høyere enn pensjonskostnadene. Dette skyldes at det legges ulike forutsetninger til grunn ved beregning av pensjonskostnadene og nødvendig premieinnbetaling. Forutsetningene ved beregning av pensjonskostnadene fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Benyttede forutsetninger har medført at det over år har bygd seg opp store differanser mellom totalt innbetalt pensjonspremie og totale utgiftsførte pensjonsutgifter. Pr 31.12.17 utgjør dette *premieavviket* inkludert arbeidsgiveravgift for Bodø kommunes del 229,4 mill kr.

Premieavviket fremstår som en eiendel i kommunens balanse. Dette har i realiteten ingen verdi, men må derimot tas inn som utgift i kommunens regnskap i de kommende år. Det balanseførte premieavviket må utgiftsføres i kommunens regnskap som følger i de kommende år:

År	Beløp	År	Beløp	År	Beløp
		2020	40 688	2023	22 086
2018	44 653	2021	39 477	2024	10 927
2019	42 536	2022	26 177	2025	2 833

Alle tall i 1 000 kr

Frem til 2011 ble premieavviket som oppsto det enkelte år tatt inn i kommunens regnskap de påfølgende neste 15 år. Fra og med 2011 medførte nye regler at premieavvik skulle amortiseres (tas inn i regnskapet) over 10 år. Premieavvik oppstått i 2014 og senere skal amortiseres over 7 år.

Reduksjonen av amortiseringstiden fra 10 til 7 år gir store økonomiske konsekvenser for kommunesektoren. Samtidig bidrar kortere amortiseringstid til å gi et riktigere bilde av kommunenes reelle økonomiske situasjon. Den enkelte kommune kan for øvrig velge å ta hele årets premieavvik inn i neste års regnskap som et alternativ til å amortisere dette over 7 år.

Balanseførte størrelser

Forsikringstekniske beregninger foretas av KLP, BKP og SPK, og disse viser at kommunen har en samlet pensjonsforpliktelse ved utgangen av 2017 på 4 116 mill kr. Kommunens pensjonsmidler er på samme tidspunkt beregnet til 3 771 mill kr. Disse fremkommer som følger:

Pensjonsforpliktelse og midler	BKP	KLP	SPK	Sum
Pensjonsforpliktelse				
Oppgitt pensjonsforpliktelse pr 31.12.16	2 803 472	456 741	662 216	3 922 429
Overført fra BKE KF pr 01.01.17	104 334			
Estimatavvik pr 31.12.16/01.01.17	-38 009	-5 142	-32 092	-75 242
Faktisk forpliktelse pr 01.01.17	2 869 797	451 599	630 124	3 847 186
Brutto pensjonskostnad (jfr nedenfor)	260 047	45 469	65 910	371 427
Utbetalinger	-90 437	-11 724	0	-102 161
Brutto pensjonsforpliktelse pr 31.12.17	3 039 407	485 344	696 034	4 116 452
Pensjonsmidler				
Oppgitte pensjonsmidler pr 31.12.16	2 618 489	404 007	477 395	3 499 890
Overført fra BKE KF pr 01.01.17	90 963			
Estimatavvik pr 31.12.16/01.01.17	16 298	2 310	-52 867	-34 258
Faktiske midler pr 01.01.17	2 725 750	406 317	424 528	3 465 632
Innbetalt premie	181 998	29 847	49 595	261 440
Administrasjonskostnad	-12 731	-1 948	-1 417	-16 096
Utbetalinger	-90 437	-11 724	0	-102 161
Forventet avkastning	124 432	18 648	18 842	161 923
Brutto pensjonsmidler pr 31.12.17	2 929 012	441 141	491 548	3 770 738
Netto pensjonsforpliktelse pr 31.12.17	110 395	44 204	204 486	359 085
Arbeidsgiveravgift av netto forpliktelse	8 721	3 492	16 154	28 368
Sum netto forpliktelse inkl aga	119 116	47 696	220 641	387 453
Dette er balanseført som følger:				
Pensjonsmidler	2 929 012	441 141	491 548	3 861 700
Pensjonsforpliktelse (inkl arb.giv.avg)	3 048 128	488 837	712 189	4 249 154
Netto forpliktelse inkl aga	119 116	47 696	220 641	387 453

Alle tall i 1 000 kr

(*) Av årets premie er 18,2 mill kr finansiert ved bruk av premiefond i pensjonskassene (BKP 12,5 mill kr og KLP 5,7 mill kr). Dette kommer i tillegg til innbetalt premie som fremkommer av oversikten ovenfor.

Ansatte i Bodø kommune som er i tjeneste ved fylte 62 år har også rett til avtalefestet pensjon (AFP) etter bestemte regler. AFP for 62-64 er ikke fullt forsikringsmessig dekket, og det er heller ikke samlet opp fond e.l. til dekning av fremtidige AFP-pensjoner.

Medlemsstatus pr 01.01.	BKP	KLP	SPK	Sum
Antall aktive	3 386	430	794	4 610
Antall oppsatte	7 535	270	367	8 172
Antall pensjoner	1 821	166	331	2 318
Gjennomsnittlig alder, aktive	41,6	43,6	44,1	42,2

Forutsetninger	2 017	2 016
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
G-regulering	2,97 %	2,97 %
Pensjonsregulering	2,20 %	2,20 %
Forventet avkastning BKP og KLP	4,60 %	4,60 %
Forventet avkastning SPK	4,20 %	4,30 %
Amortiseringstid	7 år	7 år

Premiefond i pensjonskassene

	BKP	KLP	Sum
Saldo pr 01.01.	173 268	5 650	178 918
Bruk av fondet i løpet av året	-12 500	-5 650	-18 150
Tilført i løpet av året (andel fjorårets resultat/renter)			

Alle tall i 1 000 kr

Bodø kommunale pensjonskasse hadde pr 31.12.16 et premiefond på 209,3 mill kr, der Bodø kommunes andel utgjorde 173,3 mill kr. Av dette er 12,5 mill kr benyttet til å finansiere deler av pensjonspremien i 2017. Premiefondet tilføres renter og kan bli tilført deler av årets resultat. Premiefondets størrelse pr 31.12. er derfor ikke kjent ved avslutningen av regnskapet for det enkelte regnskapsår.

Premiefondene inngår som en del av BKPs og KLPs regnskap, og fremkommer ikke av kommunens regnskap. Premiefondet, som består av tidligere innbetalte midler samt tilførte renter og andeler av tidligere års overskudd, kan benyttes til delvis dekning av fremtidige års premieinnbetalinger.

Premieavviksfondet - kommunens eget disposisjonsfond

Kommunen har over år avsatt midler til et eget disposisjonsfond, premieavviksfondet, til fremtidig finansiering av amortisering av tidligere års premieavvik.

	2017	2016	2015
Saldo pr 01.01.	29 484	0	23 611
Vedtatt bruk iht budsjett/tertiar rapport	-1 345	0	-37 957
Vedtatt avsetning iht budsjett/tertiar./regnskapsavslutning	30 974	29 484	14 346
Saldo pr 31.12.	59 113	29 484	0

Alle tall i 1 000 kr

I samsvar med Bystyrets vedtak i PS 17/50 Årsregnskap 2016 ble deler av regnskapsmessig mindreforbruk for regnskapsåret 2016 avsatt til premieavviksfondet. Videre er det i løpet av 2017 brukt 1,3 mill kr av fondet, jfr vedtak i PS 17/70 Tertiar rapport 1/2017. Fondet har pr 31.12.17 en saldo på 59,1 mil kr. Til sammenligning har kommunen et totalt premieavvik i balansen på 229,4 mill kr som skal utgiftsføres over de kommende 8 år.

Note 9 Varige driftsmidler

Bodø kommune følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan i henhold til regnskapsforskriftens § 8. Anleggsmidlene aktiveres til anskaffelseskost og avskrives med like store årlige beløp over anleggsmiddelets økonomiske levetid. I samsvar med tidligere års praksis starter avskrivningene året etter at anleggsmidlet er tatt i bruk eller anskaffet. Kommunen har pr. 31.12. følgende anleggsmiddelgrupper med tilhørende avskrivningsplan:

Anleggsmiddelgruppe	Avskr.år	Eiendeler
Gruppe 0	0 år	Tomter avskrives ikke.
Gruppe 1	5 år	IKT-utstyr, kontormaskiner og lignende.
Gruppe 2	10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.
Gruppe 3	20 år	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg, pumpestasjoner, forbrenningsanlegg og lignende.
Gruppe 4	40 år	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.
Gruppe 5	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende.

	Anleggsmiddelgruppe						Totalt
	0	1	2	3	4	5	
Akk ansk.kost pr. 1.1.	306 960	213 835	235 917	349 201	4 805 983	2 729 450	8 641 346
Akk/reverserte nedskrivn.							0
Akk avskrivninger pr. 1.1.	-1 234	-169 290	-103 303	-185 966	-1 248 781	-346 977	-2 055 552
Bokført verdi pr 01.01	305 726	44 545	132 613	163 235	3 557 202	2 382 473	6 585 794
Omklassifisert pr 1.1.							0
Tilgang i året	9 104	16 505	21 782	9 450	489 765	168 851	715 457
Avgang i året	-5 981	0	-20	0	0	0	-6 001
Årets avskrivninger	0	-13 538	-19 245	-15 262	-115 092	-56 097	-219 234
Bokført verdi pr 31.12.	308 849	47 512	135 131	157 423	3 931 875	2 495 227	7 076 017

Gevinst ved salg	3 361		188				3 549
------------------	-------	--	-----	--	--	--	-------

Alle tall i 1 000 kr

(*) En del av tomtene som er solgt i løpet av 2017 er ikke registrert med verdi i kommunens anleggsregister, og hele salgssummen for disse fremstår derfor som gevinst ved salg.

Gevinst ved salg av anleggsmidler bokføres kun i balansen i tråd med kommunale regnskapsforskrifter. Dette skjer gjennom en nedskrivning av anleggsmiddelet mot kapitalkontoen. Gevinst eller tap ved salg av anleggsmidler skal ikke resultatføres i kommunens regnskap.

Det er i 2017 i tillegg regnskapsført 13,6 mill kr i investeringer i kirkebygg o.l. Beløpet er ikke aktivert i balansen da byggene eies av Bodø kirkelige fellesråd med menigheter.

I samsvar med kommunal regnskapsstandard (KRS) nr 8 (foreløpig) er den nye brannstasjonen som er bygd av OPS GJ BBS AS og leies ut til kommunen som et offentlig-privat-samarbeid (OPS) ført opp som anleggsmiddel i kommunens balanse med tilsvarende langsiktig gjeld til utleier (jfr note 16 og 20). OPS-avtalen behandles regnskapsmessig som finansiell leasing. Brannstasjonen overdras vederlagsfritt til kommunen ved leieavtalens utløp i 2041, og inngår i gruppe 5 ovenfor med saldo på 204 mill kr pr 31.12.17. Brannstasjonen avskrives over 25 år, tilsvarende kontraktperioden, og har dermed avvikende levetid i forhold til øvrige anleggsmidler i gruppen.

Som følge av at årets tilgang er langt høyere enn summen av årets avskrivninger og årets avgang, har bokført verdi av driftsmidler økt med 497 mill kr i løpet av året, fra 6 586 mill kr pr 01.01.17 til 7 083 mill kr pr 31.12.17. De største tilgangene i løpet av året fremgår av note 10 som viser store investeringsprosjekter. For oversikt over samtlige investeringsprosjekter vises det til regnskapsskjema 2B.

Note 10 Investeringer i nybygg og nyanlegg

Alle tall i 1 000 kr

Større investeringer i nybygg og nyanlegg	Tidligere investert	Regnskap 2017	Regulert budsjett 2017	Total utgiftsramme
Tverlandet Skole	10 045	165 258	190 000	202 038
Rådhuskvartalet	70 712	148 736	200 000	324 600
Vann/avløp, samlet investering	268 326	49 096	48 068	317 560
Bypakke Bodø	62 671	30 905	68 000	170 449
Rehabilitering Alstad				
Ungdomskole	1 262	26 909	10 000	11 263
Nordstranda Vannverk	128 892	23 420	15 000	172 585
Flyktningeboliger	0	17 123	19 250	19 250
Terminalkai Sør	130 620	14 884	2 000	194 695
Diverse Feltutbygging	153 058	10 512	31 500	214 191

Ovenstående tabell viser de største investeringsprosjektene i 2017. For oversikt over samtlige investeringsprosjekter vises det til regnskapsskjema 2B.

Vesentlige overføringer mottatt til finansiering av investeringer

Kommunen har i 2017 mottatt 36 mill kr fra Statens vegvesen til finansiering av Bypakke Bodø. Videre er det iht tilsagn fra Husbanken tidsavgrenset 13,8 mill kr i investeringstilskudd til omsorgsboliger Vollen. I tillegg kommer en rekke tilskudd og overføringer av lavere beløp.

Note 11 Utlån

Alle tall i 1 000 kr

	31.12.2017	31.12.2016
Startlån	471 765	407 455
Sosiale lån	2 848	2 455
Bodø Energi (*1)	0	51 316
Bodø kommunale boligstiftelse (*2)	70 441	70 441
Diverse idrettslag	23 448	14 361
Bodø Spektrum AS	3 529	3 529
Mørkvedhallen	8 800	8 800
Låter Vasslag	2 000	0
Bodø kirkelige fellesråd	361	406
Øvrige utlån	148	218
Sum utlån	583 339	558 982

(*1) Tidligere utlån til Bodø Energi er i 2017 omgjort til egenkapital, jfr PS 17/80.

(*2) Styret i Bodø kommunale boligstiftelse har signalisert at det ikke er enig i at hele beløpet på 70,4 mill kr skal betales tilbake til kommunen, da styret mener at kommunen grunnet lavt vedlikehold ikke har opprettholdt verdien av stiftelsens boliger.

Note 12 Aksjer og andeler	Bokført verdi	Eierandel
Alle tall i 1000 kr		
Innskudd pensjonskasser		
Bodø Kommunale Pensjonskasse	61 742	100,00 %
Egenkapitalinnskudd KLP	11 628	-
Aksjer		
Bodø Energi AS (*1)	171 317	100,00 %
Salten Kraftsamband AS	48 892	40,00 %
Bodø Spektrum AS	42 400	100,00 %
Saltens Bilruter AS	14 313	41,80 %
Langstranda Næringseiendom AS	8 000	33,33 %
Banken AS (*2)	7 500	100,00%
Tusen hjemmet AS (*3)	2 275	100,00 %
Bodø Produksjonssenter AS (BoPro)	2 059	100,00 %
Bodø Industri AS	1 554	49,20 %
Sentrumsterminalen Bodø AS	1 000	50,00 %
Zahlfjøsén AS	400	39,00 %
Kunnskapsparke Bodø AS (*6)	200	2,53 %
Stormen Drift AS (*4)	130	100,00 %
Bodø sentrumsforening AS	50	33,33%
NordNorsk Opera og Symfoniorkester AS	50	50,00 %
Veipakke Salten AS (*5)	50	50,00 %
AS Industribygg	50	100,00 %
NordNorsk Reiseliv AS	30	1,56 %
Landegode Handel AS (*6)	15	30,00 %
GalvanoTia AS (*6)	3	0,30 %
IKS (Interkommunale selskap) (*7)		
Salten Kommunerevisjon IKS	450	45,00 %
IRIS Salten IKS (*8)	0	62,00 %
Salten Brann IKS (*8)	0	60,91 %
Helse og Miljøtilsyn Salten IKS (*8)	0	60,10 %
KF (Kommunale foretak)		
Bodø Spektrum KF	0	100,00 %
Bodø Kulturhus KF	0	100,00 %
Bodø Havn KF	0	100,00 %
Bodø Kommunale Eiendommer KF	0	100,00 %
Andeler og øvrig		
Samlet beløp BBL-leiligheter aktivert som andeler	20 118	
Mørkvedhallen SA	300	
Bodø Boligbyggelag	10	
Biblioteksentralen AL	9	
Sum aktiverte aksjer, andeler og innskudd	394 544	

Aksjer og andeler som klassifiseres som anleggsmidler er i henhold til regnskapsforskriftens § 8 vurdert til anskaffelseskost, med mindre disse er utsatt for verdifall som forventes ikke å være forbigående.

(*) Som en tilnærming til markedsverdi er selskapenes egenkapital pr 31.12.16 (sist avlagte regnskap for samtlige selskaper) oppgitt, og kommunens andel av denne er beregnet.

(*1) Av bokført verdi på 171 mill kr utgjør 50 mill kr aksjekapital og 121 mill kr annen egenkapital.

(*2) Banken AS vil bli oppløst i forbindelse med bygging av nytt rådhus. Verdien av aksjene ble i 2016 skrevet ned til 7,5 mill kr som antas å representere reell verdi av selskapets aktiva pr 31.12.

(*3) Kommunen overtok i 2016 aksjene til Tusenhjemmet AS fra BBL. Av regnskapsført aksjekapital gjelder 2 230' vedtatt konvertering av utlån til aksjekapital, jfr PS 15/143. Den planlagte konverteringen er ikke effektuert pr 31.12.17.

(*4) Bokført verdien av aksjene i Stormen Drift AS ble i 2016 skrevet ned til 130 000 kr da selskapet er planlagt nedlagt.

(*5) Aksjene er innløst i 2017 og ble fjernet fra kommunens balanse på begynnelsen av 2018.

(*6) Bystyret vedtok 13.02.14 i sak 14/4 "Eierskapsmelding" å gi rådmannen fullmakt til å selge kommunens aksjeposter i Galvano Tia AS, Landegode Handel AS og Kunnskapsparken Bodø AS.

(*7) Kommunen deltar i tillegg i følgende interkommunale samarbeid: Salten Regionråd, Salten kontrollutvalgsservice, Salten IUA, Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland, Krisesenter i Salten og Samordna innkjøp i Salten. Salten Regionråd (der Bodø kommunes andel er ca 64 %) eier for øvrig 100 % av aksjene i Salten Invest AS.

(*8) Kommunens eierandeler i IRIS Salten IKS, Salten Brann IKS og Helse og Miljøtilsyn Salten IKS ble ikke aktivert i kommunens balanseregnskap da selskapene ble stiftet.

Indirekte eierskap

Bodø kommune har gjennom sine eierandeler i selskapene som fremkommer i tabellen på forrige side også indirekte eierskap i en rekke selskaper. I det følgende opplyses det om de aktuelle selskapenes eierandeler i underliggende selskaper der disse er av en viss størrelse.

Bodø Energi AS har følgende store eierandeler i underliggende selskaper:

BE Kraftsalg 100 %, BE Varme 100 %, Nordlandsnett AS 85,4%, Nordland Elsikkerhet AS 76 %, Frost Kraftentreprenør AS 51%.

Salten Kraftsamband AS har følgende store eierandeler i underliggende selskaper: SKS Produksjon AS 100 %, SKS Kraftsalg AS 100%, SKS Eiendom AS 100 %. Både SKS Produksjon AS og SKS Eiendom AS har eierandeler i underliggende selskaper.

Saltens Bilruter AS har følgende store eierandeler i underliggende selskaper:

Nordlandsbuss AS 66 %, Østbø AS 81,5 %, SB Transport AS 100 %, Stokland Bilruter AS 100 %, Wiiks Transport AS 100%.

IRIS Salten IKS har følgende store eierandeler i underliggende selskaper:

Iris Service AS 100%, Iris Produksjon AS 100%, Retura Iris AS 100%, HT Safe AS 73,5%, Mivanor AS 100%, Labora AS 98%. I tillegg eier Iris Produksjon 40,45% av Nofir AS.

Gjennom Bodø Havns 99,88 % eierandel og AS Industribyggs 0,12 % eierandel har Bodø kommune 100 % indirekte eierandel i ANS Bodøterminalen.

Bodø kommune har også 50% indirekte eierandel i Saura AS gjennom Bodø Havn KF.

I tillegg eier Bodø kommunale pensjonskasse aksjer i diverse selskaper.

Regnskapsført kjøp av aksjer og andeler fremkommer som følger:

Kjøp av aksjer og andeler	2017	2016
Bodø Energi AS	51 316	
Bodø sentrumsforum AS	50	
EK-innskudd Bodø Kommunale Pensjonskasse	1 500	0
Egenkapitalinnskudd KLP	1 506	1 392
Langstranda Næringseiendom AS		2 000
Tusen hjemmet AS		2 275
Sum	54 372	5 667

Regnskapsført kjøp av aksjer i Bodø Energi AS gjelder konvertering av utlån til egenkapital, jfr vedtak i PS 17/80.

Kommunen har i regnskapsåret mottatt følgende utbytte i tilknytning til sine langsiktige aksjeposter og eierandeler:

Utbytte	2017	2016
Salten Kraftsamband AS	10 000	20 000
Bodø Energi AS	22 500	15 000
IRIS Salten IKS	490	793
Saltens Bilruter AS	1 118	2 057
Utbytte fra langsiktige aksjeposter/eierandeler	34 108	37 850
Øvrige	1 758	1 083
Totalt inntektsført utbytte	35 866	38 933

Note 13 Salg av finansielle anleggsmidler

Det har ikke vært solgt finansielle anleggsmidler i 2017 der andel av salgsinntekt er regnet som avkastning på innskutt kapital og klassifisert som løpende inntekt.

Note 14 Kortsiktige fordringer

Alle tall i 1 000 kr

	31.12.2017	31.12.2016
Kundefordringer	40 779	54 506
Merverdiavgiftskompensasjon til gode	55 673	27 463
Påløpte inntekter og øvrige fordringer	175 449	152 275
Sum kortsiktige fordringer	271 901	234 244

Den største posten under påløpte inntekter og øvrige fordringer gjelder refusjonskrav for ressurskrevende brukere som er tidsavgrenset med 68 mill kr.

For ressurskrevende brukere opptjenes inntekten i 2017 mens utbetaling skjer i 2018. Endelig krav er derfor ikke kjent ved avslutningen av regnskapet 15. februar, men må inntektsføres basert på foreløpige beregninger.

<i>Netto kundefordringer fremkommer som følger:</i>	31.12.2017	31.12.2016
Kundefordringer til pålydende	46 279	60 006
Avsetning til tap på krav	5 500	5 500
Netto regnskapsførte kundefordringer	40 779	54 506
Avsetning til tap på krav pr 01.01.	5 500	5 500
Årets avsetning	0	0
Avsetning til tap på krav pr 31.12.	5 500	5 500
Årets konstaterte tap	592	4 220

Note 15 Bankinnskudd og kontanter

Alle tall i 1 000 kr

	31.12.2017	31.12.2016
Kontantkasser	49	87
Skattetrekkkonto	73 307	69 949
Ordinære bankinnskudd	1 066 141	785 476
Sum bankinnskudd og kontanter	1 139 496	855 513

Note 16 Langsiktig gjeld og avdrag på lån

Alle tall i 1 000 kr

Samlet lånegjeld fordelt på kreditorer	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Sertifikatlån DNB	1 137 217	667 257
Sertifikatlån	1 137 217	667 257
Kommunalbanken fast rente	1 624 068	1 751 477
Kommunalbanken flytende rente	869 992	702 967
KLP Kommunekreditt fastrente	113 144	121 226
KLP Kommunekreditt flytende rente	173 074	184 613
Husbanken fastrente	37 951	43 713
Husbanken flytende rente	553 404	483 128
Lånebeløp OPS-avtale	204 606	210 155
Innskudd kommunale boliger	1 575	1 575
Justeringsavtaler mva utbyggingsavtaler	0	1 634
Øvrig langsiktig gjeld	3 577 814	3 500 488
Kommunens samlede lånegjeld	4 715 030	4 167 745

Herav ubrukte lånemidler

400 901

240 822

Samlet lånegjeld inkludert kommunale foretak	2 017	2 016
Gjeld Bodø kommune	4 715 030	4 167 745
Gjeld Bodø Havn KF	204 925	190 111
Gjeld Stormen konserthus Bodø KF	0	4 851
Gjeld Bodø Spektrum KF	0	0
Sum	4 919 955	4 362 706
Antall innbyggere	51 558	51 022
Lånegjeld pr innbygger	95	86

Beregning av minste tillatte avdrag

Kommunelovens (KL) § 50 nr. 7 har bestemmelser om hvordan kommunens lånegjeld skal avdras, der bokstav a definerer gjenstående løpetid for kommunens samlede lånegjeld etter KL § 50 nr.1 og nr. 2 ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved siste årsskifte.

Bodø kommune legger til grunn at denne beregningen må foretas på kommunens samlede låneportefølje og samlede anleggsmidler. Dette inkluderer også de kommunale foretakene. Kommunen har ved beregningen tatt utgangspunkt i den forenklete modellen, siden denne viser seg å gi det høyeste beregnede minsteavdrag. Modellen angir sum langsiktig gjeld pr. 1.1 delt på bokført verdi anleggsmidler pr. 1.1 multiplisert med årets avskrivninger.

Avdrag	Regnskap 2017	Regnskap 2016	Regnskap 2015
Betalt avdrag i driftsregnskapet inkl. KF'ene	207 275	203 823	196 564
Betalt avdrag i investeringsregnskapet	0	13 024	55 228
Betalt avdrag i inv.regnskapet formidlingslån	35 135	33 057	31 236
Sum betalte avdrag	242 410	249 904	283 028
Beregnet minste lovlige avdrag	133 486	114 687	113 512
Differanse	73 789	102 160	83 052

Alle tall i 1 000 kr

Bodø kommune betaler mer i avdrag på lån enn kravet i Kommunelovens § 50 nr. 7 (minimumskrav til avdrag) tilsier.

Note 17 Avdrag formidlingslån

Alle tall i 1 000 kr

	Regnskap 2017	Rev budsjett 2017	Oppr budsjett 2017	Regnskap 2016
Betalte avdrag lån Husbanken	35 135	35 933	35 933	33 057
Mottatte avdrag fra videreutlån	54 151	35 933	35 933	63 347
Avsatt til avdragsfond	19 016	0	0	30 290
Bruk av fond til e.o. nedbetaling				12 401
Avsatte midler på avdragsfondet	58 890			39 710

Tabellen viser mottatte avdrag på Startlån og nedbetaling av kommunens lån i Husbanken. Mottatte avdrag på videreutlån skal uavkortet benyttes til nedbetaling av kommunens innlån. Eventuelle mottatte avdrag som ikke benyttes til nedbetaling av gjeld avsettes til avdragsfond.

Det har i løpet av 2017 blitt tapsført 0,5 mill kr i tap på startlån, hvorav 0,15 mill kr er finansiert av kommunen ved bruk av tapsfond, mens 0,35 mill kr er finansiert av Husbanken.

Note 18 Finansielle eiendeler og forpliktelser

Alle tall i 1 000 kr

Aktiva klasse	Markedsverdi	Bokført verdi Pr 31.12.17	Årets resultatførte verdiendring	Anskaffelseskost
Dnb likviditet	29 287	29 287	382	20 733
Storebrand likviditet	15 915	15 915	244	12 444
Odin pengemarked	15 021	15 021	21	15 000
Alfred Berg likviditet	56 492	56 492	-27	51 174
Sum	116 715	116 715	620	99 351

Markedsverdi skal normalt være lik bokført verdi fordi regelverket krever at finansielle omløpsmidler skal bokføres til markedsverdi. Dersom markedsverdien har endret seg i perioden 31.12 til 15.02 vises endringen som forskjell mellom markedsverdi og bokført verdi. Dette forholdet blir eventuelt bokført i neste års regnskap hvis endringen blir stående.

Bokført verdi viser verdien av beholdningen og hva man kan forvente å motta ved et salg.

Anskaffelseskost viser hva det ble betalt for omløpsmiddelet da det ble kjøpt. Forskjellen mellom anskaffelseskost og markedsverdi viser den urealiserte avkastning kommunen har oppnådd hittil på plasseringen.

Finansiell markedsrisiko

Markedsrisiko	Risikoen for tap som følge av endringer i priser og kurssvingninger i de markedene kommunene er eksponert, herunder:
Renterisiko	Renterisiko representerer risikoen for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende verdipapirer endrer seg når renten endrer seg. Går renten opp, går verdien av plasseringer i rentebærende verdipapirer ned (og motsatt).
Likviditetsrisiko	Likviditetsrisiko representerer faren for at midler ikke kan transformeres til kontanter i løpet av en rimelig tidsperiode.
Systematisk risiko i aksjemarkedet (generell markedsrisiko)	Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle - både på kort og lang sikt.
Usystematisk risiko i aksjemarkedet (selskapsrisiko)	Usystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap) en investerer i, vil stige eller falle i forhold til verdien på markedet - både på kort og lang sikt.

Kommunens eksponering i markedet og fordeling av plasseringen på aktivaklasser er innenfor de vedtatte rammer i henhold til kommunens finansreglement.

Det vises videre til egen finansrapportering i årsberetning og Salten kommunerevisjon sin uttalelse om finansforvaltningen i Bodø kommune.

Note 19 Garantiansvar

Alle tall i 1 000 kr

Låntager	Vedtak	Opptak	Bank	Oppr. beløp	Pr 31.12.16	Pr 31.12.17
Lillevollen bhg	K 30/90	1990	DNB	3 400	759	623
Bodø kirkelige f.råd	K-11/122	2013	Kommunalbanken	5 000	4 028	3 750
IRIS Salten IKS			Div. lånegivere	67 885	57 614	84 896
BOPRO AS		2002	KLP Kreditt AS	1 410	805	734
BOPRO AS		2002	KLP Kreditt AS	9 240	5 880	5 320
BOPRO AS	K 02/202	2003	KLP Kreditt AS	5 000	2 300	2 100
Mølnbakken borettslag	PS 16/9	2016	Kommunalbanken	8 950	8 670	8 391
Låter Vasslag	K-5/02	2003	DNB	2 455	829	706
Salten Brann IKS (65 %)		2014	KLP	8 402	0	671
Salten Brann IKS (65 %)		2016	KLP	15 000	8 540	7 930
Skjerstad Bygningsstift		1990	Husbanken	2 230	102	0
Skjerstad Bygningsstiftelse	PS 13/12	2013	Sparebank1 N-N	5 180	3 803	5 534
Veipakke Salten AS	K-06/75	2006	KLP	61 944	40 511	36 215
Veipakke Salten AS	K-06/75	2006	KLP 2026	66 056	51 870	47 332
Veipakke Salten AS	K09/61-K12/178	2009	Nordea ASA 2026	53 000	33 920	30 740
Veipakke Salten AS	K09/171-K12/178	2009	Nordea ASA 2018	159 000	75 000	60 000
Bypakke Bodø	PS 11/99 15/34	2015	Kommunalbanken	715 000	400 000	700 000
Bliksvær vannverk	K-06/47	2006	Sparebank1 N-N	350	200	183
Kvikstad og Ljønes Vannverk	K-07/23	2007	Sparebank1 N-N	442	253	233
Bodø Spektrum AS	K-07/108	2007	Kommunalbanken	29 500	21 494	20 940
Totalt garantiansvar				1 219 444	716 578	1 016 297

Kommunen har i løpet av regnskapsåret ikke måttet innfri noen garantier.

Note 20 Andre vesentlige forpliktelser

Bodø kommune har avtale med OPS GJ BBS AS om leie av brannstasjon. Bygget er ført opp av OPS GJ BBS AS og ble tatt i bruk av Salten Brann IKS i februar 2016. Avtalen har en varighet på 25 år, og bygget skal overtas vederlagsfritt av kommunen ved leieavtalens utløp i 2041. I samsvar med kommunal regnskapsstandard (KRS) nr 8 (foreløpig) er avtalen klassifisert som finansiell leasing, og nåverdien av fremtidige leieforpliktelser er oppført som langsiktig gjeld i balansen. Pr 31.12.17 utgjorde dette 205 mill kr, jfr note 16. Verdien av brannstasjonen er videre aktivert som anleggsmiddel i kommunen balanse, jfr note 9.

Bodø kommune har i tillegg et stort antall avtaler fordelt på driftsavtaler, husleieavtaler og leie/leasingavtaler m.v. som kommunen er bundet av. Avtalene har ulike løpetider og fornyelsestidspunkter.

Note 21 Avsetninger og bruk av avsetninger (fond)

Alle tall i 1 000 kr

Alle fond	Disposisjonsfond	Bundne driftsfond	Ubundne investeringsfond	Bundne investeringsfond	Sum fond
Saldo 01.01.	70 427	99 171	348 293	18 601	536 493
Overført fra BKE KF	10 873				10 873
Avsetninger til fond	52 238	19 430	35 742	44	107 455
Bruk av avsetninger	-6 641	-24 056	-20 383	-146	-51 226
Saldo 31.12.	126 897	94 545	363 652	18 500	603 594

I det følgende vises avsetninger og bruk av avsetninger pr fondstype, sammenholdt mot revidert og opprinnelig budsjett, samt foregående års regnskap.

Disposisjonsfond	Regnskap 2017	Rev budsjett 2017	Oppr budsjett 2017	Regnskap 2016
Saldo 01.01.	70 427			27 031
Overført fra BKE KF	10 873			
Avsetninger driftsregnskapet	52 238	52 238	14 947	43 696
Bruk av avsetninger driftsregnskapet	-4 645	-4 645	-3 300	-300
Bruk av avsetninger investeringsregnskapet	-1 996	0	0	0
Saldo 31.12.	126 897			70 427

Disposisjonsfond er til bystyrets frie disposisjon til drifts- og investeringsformål. I saker der bystyret har gjort konkrete bevilgningsvedtak, er midlene å anse som bundet, og i balanseregnskapet er dette disposisjonsfond som er merket med egne navn. Disponering av disse midlene i regnskapet, enten til avsatt formål eller til andre formål, krever budsjettvedtak fra bystyret. Bystyret har ikke delegert videre fullmakt til bruk av og avsetning til disposisjonsfond.

Bundne driftsfond	Regnskap 2017	Rev budsjett 2017	Oppr budsjett 2017	Regnskap 2016
Saldo 01.01.	99 171			90 107
Avsetninger	19 430	16 672	508	20 922
Bruk av avsetninger	-24 056	-20 995	-4 762	-11 857
Saldo 31.12.	94 545			99 171

Bruk av midler fra bundet driftsfond er bundet til bestemte formål og kan ikke endres av bystyret. Bruk av slike midler bør likevel budsjetteres, slik at det fremkommer en plan for disponering av midlene.

Av bundne fond pr 31.12.17 gjelder 49,3 mill kr selvkostfond innenfor vann, avløp mm (jf også note 27).

Ubundne investeringsfond	Regnskap 2017	Rev budsjet 2017	Oppr budsjet 2017	Regnskap 2016
Saldo 01.01.	348 293			294 363
Avsetninger	35 742	31 500	31 500	82 685
Bruk av avsetninger	-20 383	-13 800	-7 000	-28 755
Saldo 31.12.	363 652			348 293

Bruk av midler fra ubundet investeringsfond, er til bystyrets frie disposisjon til investeringsformål. I saker der bystyret har gjort konkrete bevilgningsvedtak, er midlene å anse som bundet. Dette er ubundne investeringsfond som er merket med egne navn. Disponering av disse midlene i regnskapet, enten til avsatt formål eller til andre formål, krever budsjettvedtak fra bystyret.

Bundne investeringsfond	Regnskap 2017	Rev budsjet 2017	Oppr budsjet 2017	Regnskap 2016
Saldo 01.01.	18 601			18 549
Avsetninger	44	0	0	52
Bruk av avsetninger	-146	-50 146	-50 000	0
Saldo 31.12.	18 500			18 601

Bruk av bundne investeringsfond er bundet til bestemte investeringsformål og kan ikke endres av bystyret.

Note 22 Strykninger og avslutningsposter

Det har ved regnskapsavslutningen for 2017 ikke vært nødvendig å foreta strykninger av budsjettet overføring fra drifts- til investeringsregnskapet for å unngå å avslutte driftsregnskapet med regnskapsmessig merforbruk.

Note 23 Egenkapitalkontoen «endring regnskapsprinsipp»

Regnskapsprinsipper er retningslinjer for periodisering og måling av regnskapsposter. Regnskapsprinsippene skal være konsistente over tid, men endringer i lover, forskrifter eller god kommunal regnskapsskikk kan medføre at regnskapsprinsippene må endres. Endringer i regnskapsprinsipper har derfor karakter av å være uvanlige hendelser. Eventuelle endringer i regnskapsprinsipper - eller praktiseringen av anordningsprinsippet - skal regnskapsføres direkte mot egenkapitalen på egen konto for «endring i regnskapsprinsipp» (jfr merknader til § 7 i forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner og KRS nr. 5).

Balanseposten «Endring i regnskapsprinsipp» som inngår som en del av Bodø kommunes egenkapital med 42,7 mill kr er «opparbeidet» i perioden 1998-2008 og består hovedsakelig av endrede prinsipper for periodisering av refusjonskrav for ressurskrevende brukere og inntektsføring av momskompensasjon, samt endrede prinsipper for regnskapsføring av feriepenger og varebeholdning. Føringerne skyldes endringer i sentralt gitte retningslinjer og god kommunal regnskapsskikk.

Denne saldoen blir stående som en del av kommunens egenkapital. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Note 24 Egenkapitalkontoene regnskapsmessig mer-/mindreforbruk

Alle tall i 1 000 kr

Mindreforbruk (overskudd)	Rev. Budsjett 2017	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Tidligere opparbeidet mindreforbruk		89 388	60 598
Overført fra BKE KF		7 121	
Årets disponering	-96 509	-96 509	-60 598
Nytt mindreforbruk i regnskapsåret		121 220	89 388
Totalt mindreforbruk til disponering		121 220	89 388

Årets regnskapsmessige mindreforbruk avsettes i balansen til disposisjon senere regnskapsår.

Note 25 Egenkapitalkontoen kapitalkonto

Alle tall i 1 000 kr

Saldo pr 01.01.17	3 102 370
Kreditposter i løpet av året (økning av egenkapitalen):	
Aktivering av fast eiendom og anlegg	677 170
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	38 288
Konvertering av utlån til aksjekapital Bodø Energi	51 316
Kjøp av aksjer og andeler	50
Økt egenkapitalinnskudd BKP og KLP	3 006
Nye innvilgede utlån	130 886
Betalte avdrag på kommunens egne eksterne lån	236 041
Overførte pensjonsmidler fra BKE KF	90 963
Øvrig økning av pensjonsmidler	270 847
Sum kreditposter (økning av egenkapitalen) i løpet av året	1 498 567
Debetposter i løpet av året (reduksjon av egenkapitalen):	
Salg av fast eiendom og anlegg	6 001
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	186 451
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	32 783
Nedskrivning av aksjer og andeler	0
Mottatte avdrag på utlån	106 032
Nedskrivning av utlån	497
Bruk av lån	623 249
Overført pensjonsforpliktelse fra BKE KF	105 390
Øvrig økning av pensjonsforpliktelse	187 954
Sum debetposter (reduksjon av egenkapitalen) i løpet av året	1 248 356
Ny saldo pr 31.12.17 (kapital)	3 352 581

Note 26 Kortsiktig gjeld

Alle tall i 1 000 kr

	31.12.2017	31.12.2016
Leverandørgjeld	210 614	166 414
Feriepenger inkl arbeidsgiveravgift	218 748	197 759
Skattetrekk	72 410	66 392
Skyldige offentlige avgifter	22 648	22 389
Påløpte renteutgifter	32 159	42 304
Øvrige påløpte utgifter og annen korts gjeld	32 242	17 761
Sum kortsiktig gjeld	588 821	513 020

Note 27 Selvkost

Bodø kommune har utarbeidet etterkalkyle for betalingstjenester i henhold til Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester (H-3/14. Kommunal- og moderniseringsdepartementet, februar 2014). Kommunen benytter selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen etter hvert regnskapsår utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil ikke være direkte sammenlignbare.

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter). Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering.

Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + ½ %-poeng. I 2017 var denne lik 1,980%.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2017 i sin helhet være disponert innen 2022.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylerne gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetting om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

2017 Etterkalkyle selvkost	Vann	Avløp	Slam- tømming	Totalt
Gebyrinntekter	75 778	61 612	1 086	138 476
Øvrige driftsinntekter	1 278	3 806	0	5 084
Driftsinntekter	77 056	65 418	1 086	143 560
Direkte driftsutgifter	33 994	38 432	1 924	74 351
Avskrivningskostnad	27 935	20 039	0	47 974
Kalkulatorisk rente (1,94 %)	15 455	10 198	0	25 653
Indirekte netto driftsutgifter	1 819	1 842	24	3 686
Driftskostnader	79 203	70 511	1 949	151 663
+ Tilskudd/subsidiering	0	0	0	0
Resultat	-2 147	-5 093	-863	-8 103
Kostnadsdekning i %	97,3 %	92,8 %	55,7 %	94,7 %
Selvkostfond 01.01	38 595	7 443	2 460	48 498
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	-2 147	-5 093	-863	-8 103
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (1,94 %)	743	97	40	880
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	37 191	2 447	1 637	41 275

2017 Etterkalkyle selvkost	Plansaks- behandling	Bygge- og delesaks- behandling	Kart og opp- måling	Totalt
Gebyrinntekter	2 652	14 361	3 908	20 922
Øvrige driftsinntekter	164	1 008	449	1 621
Driftsinntekter	2 817	15 370	4 357	22 543
Direkte driftsutgifter	4 311	9 349	7 684	21 344
Avskrivningskostnad	0	0	0	0
Kalkulatorisk rente (1,94 %)	0	0	0	0
Indirekte netto driftsutgifter	1 481	3 334	1 852	6 667
Driftskostnader	5 792	12 683	9 536	28 011
+ Tilskudd/subsidiering	2 975	0	5 179	8 154
Resultat	0	2 687	0	-13 622
Kostnadsdekning i %	48,6 %	121,2 %	45,7 %	80,5 %
Selvkostfond 01.01	0	3 247	0	3 247
+ Avsetning til selvkostfond	0	2 687	0	2 687
- Bruk av selvkostfond	0	0	0	0
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (1,94 %)	0	91	0	91
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	0	6 025	0	6 025

Etterkalkylen for 2017 er utarbeidet i samarbeid med EnviDan Momentum AS som har mer enn 14 års erfaring med selvkostproblematikk og bred erfaring rundt alle problemstillinger knyttet til selvkost. Selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 260 norske kommuner.

I tillegg til selvkostfondene som inngår i beregningene i selvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune, har kommunen et renovasjonsfond som pr 31.12.17 har en saldo på 2 mill kr.

Note 28 Usikre forpliktelser og hendelser etter balansedagen

Usikre forpliktelser behandles iht kommunal regnskapsstandard nr. 7 - foreløpig standard om usikre forpliktelser, betingede eiendeler og hendelser etter balansedagen.

Kommunen er ikke kjent med at det foreligger vesentlige usikre forpliktelser pr 31.12.17 eller hendelser etter balansedagen som vil kunne påvirke vurderingen av regnskapstallene.

Note 29 Merverdiavgiftsbehandling av større byggeprosjekter

Tidligere diskusjoner mellom Stavanger konserthus IKS og skatteetaten ble avsluttet i løpet av 2017, og konklusjonen kan få betydning også for Bodø kommunes behandling av merverdiavgiftskompensasjon på byggeprosjekter tidligere regnskapsår. Det har imidlertid ikke vært kapasitet til å gjennomgå tidligere års merverdiavgiftsbehandling av investeringsprosjekter før avslutningen av regnskapet for 2017. Kommunen mener nå å ha nok informasjon til å ferdigstille denne gjennomgangen i løpet av 2018.

Note 30 Spesifikasjon av uvanlige og vesentlige poster og transaksjoner

Regnskapet inneholder ikke vesentlige og/eller uvanlige poster og transaksjoner av en slik art at kommentarer er påkrevd.

Note 31 Virkning av endringer av regnskapsprinsipper, regnskapsestimater og korrigerings av tidligere års feil

Det er ikke foretatt endring av regnskapsprinsipper i forhold til tidligere år. Det er heller ikke gjort endring av regnskapsestimat eller korreksjon av tidligere års feil som er av vesentlig betydning for å bedømme kommunens resultat eller økonomiske stiling. Det gjøres for ordens skyld likevel oppmerksom på at for høyt inntektsført refusjonskrav for ressurskrevende brukere på 12,3 mill kr i regnskapet for 2016 er korrigert i 2017-regnskapet.

Note 32 Eiendeler, gjeld og egenkapital overdratt til og mottatt fra KF

I forbindelse med nedleggelsen av det tidligere kommunale foretaket Bodø kommunale eiendommer KF ble følgende eiendeler og gjeld overført kommunen pr 01.01.17:

01.01.2017	
Pensjonsmidler	90 963
Sum anleggsmidler	90 963
Kortsiktige fordringer	7 875
Premieavvik	810
Kasse, postgiro, bankinnskudd	35 271
Sum omløpsmidler	43 956
SUM EIENDELER	134 919
Disposisjonsfond	10 873
Regnskapsmessig mindreforbruk	7 121
Kapitalkonto	-14 427
Sum egenkapital	3 566
Pensjonsforpliktelse	105 390
Sum langsiktig gjeld	105 390
Annen kortsiktig gjeld	25 962
Sum kortsiktig gjeld	25 962
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	134 919
Netto arbeidskapital overført fra KF (omløpsmidler - kortsiktig gjeld)	17 994

Note 33 Mellomværende med KF/§27-samarbeid

Alle tall i 1 000 kr

Fordringer	2017	2016
Totalt kortsiktige fordringer (jfr note 14)	271 901	234 244
<i>Herav fordringer til KF/IKS:</i>		
Bodø Spektrum KF	0	0
Stormen Konserthus Bodø KF	4	6
Bodø Havn KF	0	4
Salten Regionråd	7	60
Salten Brann IKS	1 269	777
Bodø kommunale Eiendommer KF	0	2 549
Sum	273 180	1 334

Gjeld	2017	2016
Total kortsiktig gjeld (jfr note 26)	588 821	513 020
<i>Herav gjeld til KF/IKS:</i>		
Bodø Spektrum KF	161	632
Stormen Konserthus Bodø KF	145	314
Bodø Havn KF	3 575	0
Salten Regionråd	11	12
Salten Brann IKS	4 800	625
Bodø kommunale Eiendommer KF		2 712
Sum	8 692	4 295

Note 34 Overføringer til/fra §27 og §28-samarbeid

Samordnet Innkjøp i Salten (SIIS) og Kriesesenteret i Salten er interkommunale samarbeid iht Kommuneloven §§ 27 og 28 der det ikke avlegges særregnskap for samarbeidene, men der disse inngår i Bodø kommunes regnskap. Noten er ikke et regnskap for samarbeidene.

Samordnet innkjøp i Salten

Følgende kommuner deltok i SIIS ved inngangen av 2017: Fauske, Saltdal, Beiarn, Sørfold, Hamarøy, Gildeskål, Meløy, Steigen, Sortland, Øksnes, Værøy og Bodø, mens følgende kommuner kom til i løpet av 2017: Røst, Leirfjord, Alstahaug, Dønna og Herøy og Nesna. Deltakerkommunene har i 2017 totalt overført 1,8 mill kr i driftsbidrag til Bodø kommune.

Ordningen endrer i 2018 navn til «Samordna innkjøp i Nordland» (SIIN) og antall deltakerkommuner øker til 20.

Kriesesenteret i Salten Driftsbidrag fra øvrige kommuner	2017
Lurøy kommune	232
Rødøy kommune	144
Meløy kommune	604
Gildeskål kommune	207
Beiarn kommune	109
Saltdal kommune	431
Fauske kommune	826
Sørfold kommune	194
Steigen kommune	243
Hamarøy kommune	187
Røst kommune	61
Værøy kommune	83
Sum	3 319
Øvrige inntekter	2 347
Brutto inntekter	5 666
Brutto utgifter	9 818
Netto utgift (dekkes av Bodø kommune)	4 152

Alle tall i 1 000 kr

Netto utgift for Kriesesenteret er belastet Bodø kommunes regnskap. Deler av denne dekkes via rammetilskuddet.

Vertskommunesamarbeid innen IKT med Røst kommune

Det er i 2017 inngått avtale med Røst kommune om drift av IKT og digitalisering, der Bodø kommune er vertskommune, jfr Bystyrets vedtak i PS 17/55. For 2017 har Røst kommune overført 0,95 mill kr til dekning av kommunens utgifter forbundet med avtalen.

Note 35 Overføringer til KF/IKS

Alle tall i 1 000 kr

Tilskudd/overføringer til kommunale foretak	2017	2016
Bodø Havn KF	3 655	38 000
Bodø Spektrum KF	8 005	6 063
Stormen Konserthus Bodø KF	30 069	27 512
Bodø Kommunale Eiendommer KF	0	114 256
Sum	41 729	185 831

Kjøp fra og overføringer til interkommunale selskap og interkommunalt samarbeid	2017	2016
Salten Brann IKS	49 043	47 568
Salten interkommunale oljevernutvalg	265	207
Helse- og miljøtilsynet i Salten IKS	2 143	2 113
Salten kommunerevisjon IKS	2 516	1 896
Salten kontrollutvalgsservice	0	0
IRIS Salten IKS	2 706	2 150
Sum	56 672	53 934

Øvrige		
Salten Regionråd	3 218	3 179
Sum	3 218	3 179

Note 36 Skattekostnad

Kommunens ordinære drift er ikke skattepliktig, men salg av kvotekraft er skattepliktig inntekt. Det er i regnskapet for 2017 satt av 2 mill kr til dekning av skattekostnad for 2017 som skal innbetales i løpet av 2018. Beløpet inngår i linjen «Overføringer».

SAK 14/18

Redegjørelse fra administrasjonen: Kommunens arbeid med beredskap og samfunnssikkerhet

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
19.04.2018

Vedlegg:

-

Bakgrunn for saken:

Saken er satt på dagsorden etter avtale med utvalgets leder. I kontrollutvalgets møte 18. januar 2018, besluttet utvalget at det i senere møter skulle ta opp følgende to tema:

1. Beredskap
2. Etisk regelverk

Når det gjaldt Beredskap kom det frem følgende av protokollen:

Ashild Opøyen tok opp spørsmålet om kommunens beredskap. Assisterende rådmann Anna Welle orienterte om kort om tiltak, herunder varsling, øvelser og igangsatt rullering av risiko- og sårbarhetsanalyse.

I forbindelse med at saken er satt på dagsorden er rådmannen, eller den rådmannen bemyndiger, bedt om å møte i kontrollutvalget klokken 11.30 for å redegjøre om nevnte tema, samt besvare eventuelle spørsmål fra kontrollutvalget.

Det er bedt om at kontrollutvalget får en generell informasjon om kommunens arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyse, og kommunens overordnede beredskapsplan. I tillegg er det bedt om at utvalget får informasjon om kommunen har på plass sektorvise beredskapsplaner:

- Beredskapsplan for pleie og omsorgstjenester
- Beredskapsplan for helse og sosialtjenester
- Beredskapsplan etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen
- Smittevernplan
- Beredskapsplan etter drikkevannsforskriften

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Inndyr, 9. april 2018

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

SAK 16/18

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
19.04.2018

Vedlegg:

- a) Bodø kemnerkontor 22.01.2018: Skatteregnskapet 2018
- b) Salten Brann IKS 21.02.2018: Innkalling til ekstraordinært representantskapsmøte
- c) Salten Brann IKS 13.03.2018: Kansellering av ekstraordinært representantskapsmøte
- d) Salten Brann IKS 15.03.2018: Innkalling til representantskapsmøte
- e) IRIS Salten IKS 03.04.2018: Innkalling til representantskapsmøte
- f) Alpha Konsulent 22.03.2018: Referat fra styringsgruppemøtene for kontrollutvalgsservice og revisjon
- g) Henvendelser 04.03., 09.03, 13.03. 2018 fra Elsa Hogndal Sund vedr saksbehandling eiendomsskatt

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn.

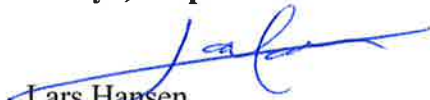
I samsvar med tidligere praksis legges det frem skatteregnskap med årsmelding, vedlegg a)

I samsvar med tidligere praksis legges det frem kopi av innkallinger til representantskap i interkommunale selskaper. Jfr kommunelovens § 80 skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede på møter i representantskap og tilsvarende organ, vedleggene b) - e).

Vedlegg f) er epost fra Nordland fylkeskommunes innleide konsulent i forbindelse med utredning av felles revisjon og kontrollutvalgssekretariat i fylket.

Vedlegg g) er henvendelser vedrørende en konkret eiendomsskattesak. Det er i tillegg innhentet dokumenter fra kommunens eiendomsskattekontor.

Inndyr, 9. april 2018

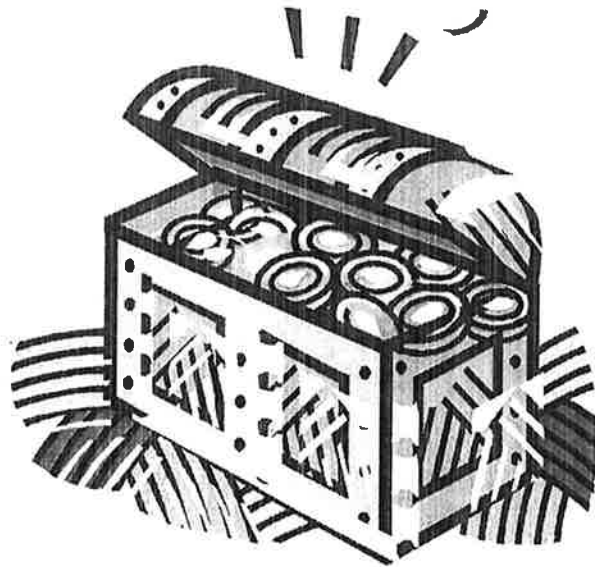

Lars Hansen

Sekretær for kontrollutvalget

2
0
1
7

Bodø kemnerkontor Skatteregnskapet

*Årsmelding 2017 for
1804 Bodø, 1838 Gildeskål, 1839 Beiarn,
1856 Rost & 1867 Bo i Vesterålen*

Innhold

Kap. 1.	Generelt om kemnerkontorets virksomhet		
1.1	Kemnerkontoret – organisering, ressurser og kompetanse	side	3
1.2	Internkontroll	«	5
1.3	Skatteutvalg	«	5
1.4	Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen	«	5
Kap. 2.	Skatteregnskapet		
2.1	Avleggelse av regnskapet	side	6
2.2	Vurdering av skatteinngangen	«	6
2.3	Margin	«	8
Kap. 3.	Innfordring av krav		
3.1	Restanseutviklingen	side	10
3.2	Innfordringens effektivitet	«	14
3.3	Særnamskompetanse	«	16
Kap. 4.	Arbeidsgiverkontroll		
4.1	Organisering av arbeidsgiverkontrollen	side	17
4.2	Planlagte og gjennomførte kontroller	«	17
4.3	Resultater fra arbeidsgiverkontrollen	«	17
4.4	Vurdering av arbeidsgiverkontrollen	«	17
4.5	Omtale av samarbeidet med andre kontrollaktører	«	17
4.6	Gjennomførte informasjonstiltak	«	17

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

1.1 Kemnerkontoret

Årsrapporten er en oppsummering og vurdering av virksomheten til Bodø kemnerkontor i året som har vært. Bodø kemnerkontor utfører skatteoppkreverfunksjonen for kommunene Bodø, Gildeskål, Beiarn, Røst og Bø i Vesterålen.

Organisering

Bodø kemnerkontor er organisert som egen enhet underlagt Økonomikontoret i sentraladministrasjonen ved Bodø kommune med kemneren som enhetsleder for 15 tilsatte. Videre har vi delt kontoret i 3 seksjoner, innfordring, kontroll / regnskap og inkassoseksjonen. Inkassoseksjonen har 3 tilsatte, og har kun kommunale krav som arbeidsfelt. 13 stillingshjemler har vært engasjert i fellesinnkrevingen, skatteregnskap og arbeidsgiverkontrollen. Forøvrig vises det til ressurskartleggingen når det gjelder fordeling av ressursene innenfor skatteområdet.

Ressurser

For 2017 er det 12,9 årsverk ved kemnerkontoret som benyttes til skatteoppkreverfunksjonen

Tabellen viser ressursbruk ved kemnerkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	%-andel fordelt
Antall årsverk ved SKO som kun benyttes til skatteoppkreverfunksjonen	12,9	100 %
Skatteregnskap	1,5	12 %
Innfordring	3,9	30 %
Juridisk rådgiver	1,0	8 %
Arbeidsgiverkontroll	5,0	37 %
Administrative oppgaver	1,5	10 %

merk at %-andel fordelt skal være 100

Bodø kemnerkontor ledes av Jens Balteskard. Han leder arbeidet tilknyttet fellesinnkrevingen og arbeidsgiverkontroll i anslagsvis 90 % stilling. De resterende 10 % er tilknyttet kommunal virksomhet.

Bodø kemnerkontor har i 2017 vært ansvarlig for den kommunale skatteinnfordringen i Gildeskål, Beiarn, Røst og Bø i Vesterålen. Beiarn og Bø har vært samordnet med Bodø i SOFIE med virkning fra 01.01.14, mens Gildeskål kom inn fra 01.01.15. Fra 01.01.17 kom Røst inn. Januar 2018 ble det avklart at Bodø også overtar den kommunale skatteinnfordringen for Rødøy. Avtalen gjelder i første omgang fram til sommeren med mulighet for forlengelse.

Vurdering av ressursituasjon og kompetanse

Kemnerens vurdering av ressursituasjonen og kompetanse ved kontorets hovedområder Innføring, Arbeidsgiverkontroll og Skatteregnskap.

Innføring

I tillegg til seksjonsleder og kemner har vi i 2017 benyttet 3 saksbehandlere i 100 % stilling. En saksbehandler har vært knyttet til søknadsbehandling og gjeldsordningssaker.

Vi utfører pr.01.01.18 Skatteoppkreverfunksjonen for kommunene Gildeskål, Beiarn, Røst og Bø i Vesterålen. Vi ble rett over nyttår kontaktet av Rødøy kommune. På grunn av sannsynlig langtidssykemelding ønsket de at vi overtok skatteoppkreverfunksjonen for dem en periode. Vi har nå signert avtale med Rødøy om utførelse av skatteoppkreverfunksjonen til 30.06 18. Det er muligheter for at denne kan bli forlenget.

Dersom utviklingen med overtagelse av skatteoppkreverfunksjonen for flere kommuner fortsetter, må innføringsseksjonen på sikt tilføres mer ressurser

Kemnerkontoret har i tillegg en juridisk rådgiver. Denne stillingen er direkte underlagt kemneren og bistår alle seksjonene. Kontoret har alt i alt høy kompetanse og tilstrekkelige ressurser på innføringsområdet..

Arbeidsgiverkontroll

Seksjonen er direkte underlagt kemneren, og det er 5 hele stillingshjemler knyttet til dette fagområdet. Kontoret utfører også kontroller for Bø kommune. I juli fikk vi inn en vikar for en av kontrollørene som gikk inn i et annet vikariat i kommunen.

Bodø kemnerkontor utfører skatteoppkreverfunksjonen for Gildeskål, Beiarn og Røst. Arbeidsgiverkontrollen i disse kommunene utføres imidlertid av Salten interkommunale Regnskapskontrollørordning (SIRK) De brukte ca. 0,3 årsverk på dette.

Seksjonen har høy kompetanse og tilstrekkelige ressurser pr. i dag. Vi ser imidlertid for oss at mange kommuner vil kunne være interessert i å kjøpe arbeidsgiverkontroller fra oss i fremtiden. Da vil det på sikt være behov for å tilføre ressurser til seksjonen.

Skatteregnskap

Vi har 1,5 stillingshjemler direkte knyttet til dette fagområdet som ledes både av fagansvarlig og kemner. Medarbeiderne har høy kompetanse og vi har per i dag tilstrekkelige ressurser på området. Dersom utviklingen med overtagelse av skatteoppkreverfunksjonen til andre kommunen fortsetter, vil det også på dette området på sikt være behov for tilførsel av ressurser.

Administrative oppgaver: Dette er lederfunksjoner, men også oppgaver knyttet til ekspedisjon og arkivering.

1.2 Internkontroll

Vi mener organisasjonens størrelse og sammensetning er tilpasset de oppgaver vi er satt til å løse. Dette fremkommer gjennom de rapporteringer som vi er pålagt når det gjelder innkreving og arbeidsgiverkontroll. I tillegg til at vi gjennom regnskapsavstemminger og daglig ajourhold har god kontroll med at differanser ikke oppstår, og de regnskapsresultater og informasjon om regnskapet som fremlegges er pålitelige.

Det utarbeides virksomhetsplan for driften på alle fagfelt ved kontoret. I tillegg er det utarbeidet lokale rutinebeskrivelser i forhold til de enkelte arbeidsoppgavene. Vi vil fortsette arbeidet som ble påbegynt i 2017 med ajourholde av de gamle rutine opp mot endring i kontorets/Sofie's utførelse og lover/instruksjoner, i tillegg utarbeide nye. Frist 01.06.18 er satt for ferdigstilling av arbeidet.

For å styrke kontorets internkontroll har vi utarbeidet de nødvendige fullmakter for ansatte, samt ajourholdt systemtilgang og rolletilgang i Sofie, Nordea og Koss. I tillegg innhentet habilitetsoversikt over de ansattes nærstående.

1.3 Skatteutvalg

Det har i 2017 ikke vært noen saker til behandling i skatteutvalget.

I 2016 ble det behandlet 1 sak i skatteutvalget, med avslag som resultat.

1.4 Skattekontorets kontroll av kemnerfunksjonen

Skattekontoret har gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen, jf. rapport datert 26.10.2017.

Bodø kemnerkontor er jf. rapporten gitt følgende pålegg:

- Manglende /oppdaterte rutinebeskrivelser
- Daglig Bankavstemming
 - Arbeidet med utarbeidelse av manglende rutinebeskrivelser og ajourhold av eksisterende er påbegynt høsten 2017, og antas å være fullført senest 1.juni 2018.
 - Daglig bankavstemming er f.o.m 18 oktober 2017 utført for hver dag.

Er også gjennomført 1 kontorkontroll av skatteoppkreverfunksjonen, jf. rapport datert 30.06.2017. Ble ikke gitt noe pålegg ved denne kontrollen.

2. Skatteregnskapet

2.1. Avleggelse av skatteregnskapet

Bodø kemnerkontor bekrefter at skatteregnskapet for 2017 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr.2.

For pålegg mottatt fra skattekontoret etter kontroll på skatteregnskapsområdet vises det til punkt 1.4

Årsregnskapet for 2017 følger som vedlegg til årsrapporten, og er signert av kemneren.

2.2 Vurdering av skatteinntangen

Total skatte- og avgiftsinngang i 2017

Bodø kemnerkontor har for tidsrommet 1.1 -31.12.17 mottatt **totalt kr 7 004 741 328,-** som fordeler seg slik:

	BODØ	GILDESKÅL	BEIARN	RØST	BØ
Kommune fordelt	1 417 947 215	49 107 948	26 047 896	17 381 601	54 754 086
Fylkeskommune fordelt	303 530 414	10 519 487	5 410 473	3 548 317	11 231 134
Stat fordelt	1 839 924 720	59 617 622	21 478 191	27 101 988	59 901 220
Folketrygd fordelt	1 367 974 389	46 406 599	21 880 066	14 661 068	55 344 544
Arbeidsgiveravgift fordelt	1 167 716 467	15 007 308	9 591 821	4 307 453	16 456 578
Krav som er ufordelt	-3	0	0	0	0
Plassering mellom kommuner	203 853	27 857	0	0	4 718
Totalt fordelt	6 097 297 055	180 686 821	84 408 447	67 000 427	197 692 280
Avsatt margin (2017)	327 344 179	16 271 242	7 341 982	7 488 155	19 210 740
Totalt innbetalt	6 424 641 234	196 958 063	91 750 429	74 488 582	216 903 020

Innbetalt skatt og avgift for 2017 på **Bodø** er **kr 6 424 641 234**. Dette er **kr 223 201 108 mer** enn for 2016, som tilsvarer en økning på **3,6 %**. For **Gildeskål** er det innbetalt **kr 196 958 063**; en økning på **5,3 % (9 927 737)** i forhold til 2016, mens det for **Beiarn** er innbetalt **kr 91 750 429** som er en økning på **3,4 % (kr 3 026 517)** i forhold til året før. For **Røst** som vi overtok fra 01.01.2017 er det innbetalt **kr 74 488 582**; en nedgang i forhold til 2016 på **0,5% (kr 350 023)**. På **Bø** er det innbetalt **kr 216 903 020** som i forhold til året før er en nedgang på **ca.4 % (8 917 076)**.

Kommunens andel av skatteinntangen i 2017

Skatteinntangen fordelt til **Bodø kommune** er på totalt **kr 1 417 947 215**. Dette er **kr 72 798 668 mer** enn i 2016, og tilsvarer en økning på **5,4 %**.

År	Totalt innbetalt	Kommunens andel	Økning / nedgang	Budsjettert	Diff Regnskap/ budsjett
2013	5 410 287 054	1 143 574 809	60 984 607	1 130 000 000	13 574 809
2014	5 506 006 123	1 162 902 957	19 328 148	1 191 500 000	-28 597 042
2015	5 859 461 799	1 244 567 022	81 664 065	1 227 726 000	16 841 022
2016	6 201 440 126	1 345 148 547	100 581 525	1 326 436 000	18 712 547
2017	6 424 641 234	1 417 947 215	72 798 668	1 383 984 000	33 963 215

Budsjettert skatteinntang for 2017 var **1 383 984 000,-**. Reell skatteinntang ble da **kr 33 963 215,- mer** enn budsjettert.

Skatteinntangen fordelt til **Gildeskål kommune** er på totalt **kr 49 107 948**. Dette er **kr 1 099 691 mindre** enn i 2016, og tilsvarer en nedgang på **2,1 %**.

År	Totalt innbetalt	Kommunens andel	Økning / nedgang	Budsjettert	Diff Regnskap/ budsjett
2014	192 440 361	46 196 718	3 826 826		
2015	164 116 195	42 627 368	-3 569 350	41 008 000	1 619 368
2016	187 030 326	50 207 639	7 580 271	43 943 000	6 264 639
2017	196 958 063	49 107 948	-1 099 691	49 200 000	-92 052

Budsjettert skatteinntang for 2017 var **49 200 000,-**. Reell skatteinntang ble da **kr 92 052,- mindre** enn budsjettert.

Skatteinntangen fordelt til **Beiarn kommune** er på totalt **kr 26 047 896**. Dette er **kr 1 034 311 mer** enn i 2016, og tilsvarer en økning på **4,1 %**.

År	Totalt innbetalt	Kommunens andel	Økning / nedgang	Budsjettert	Diff Regnskap/ budsjett
2013	84 671 770	24 437 610	960 323		
2014	91 194 519	27 234 299	2 796 689	25 559 000	1 675 299
2015	89 823 841	25 978 382	-1 255 917	25 557 000	421 382
2016	88 723 912	25 013 585	-964 797	28 875 000	-3 861 415
2017	91 750 429	26 047 896	1 034 311	27 328 000	-1 280 104

Budsjettert skatteinntang for 2017 var **27 328 000,-**. Reell skatteinntang ble da **kr 1 280 104,- mindre** enn budsjettert.

Skatteinntingen fordelt til **Røst kommune** er på totalt **kr 17 381 601**. Dette er **kr 1 216 819 mer** enn i 2016, og tilsvarer en økning på **7,5 %**.

År	Totalt innbetalt	Kommunens andel	Økning / nedgang	Budsjettert	Diff Regnskap/ budsjett
2015	65 873 857	13 948 748		12 578 000	1 370 748
2016	74 838 605	16 164 782	2 216 034	12 714 000	3 450 782
2017	74 488 582	17 381 601	1 216 819	14 555 000	2 826 601

Budsjettert skatteinntang for 2017 var **14 555 000,-**. Reell skatteinntang ble da **kr 2 826 601,- mer** enn budsjettert.

Skatteinntingen fordelt til **Bø kommune** er på totalt **kr 52 081 889**. Dette er **kr 2 672 197 mer** enn i 2016, og tilsvarer en økning på **5,1 %**.

År	Totalt innbetalt	Kommunens andel	Økning / nedgang	Budsjettert	Diff Regnskap/ budsjett
2013	188 624 652	42 806 434	1 729 453	38 725 000	4 081 434
2014	192 584 778	42 196 719	-609 715	43 381 000	-1 184 281
2015	196 287 812	45 773 780	3 577 061	42 357 000	3 416 700
2016	225 820 096	52 081 889	6 308 109	46 659 000	5 422 889
2017	216 903 020	54 754 086	2 672 197	50 253 000	4 501 086

Budsjettert skatteinntang for 2017 var **50 253 000,-**. Reell skatteinntang ble da **kr 4 501 086,- mer** enn budsjettert.

2.3. Margin

Margin for inntektsåret 2016

Beskrivelse	BODØ	GILDESKÅL	BEIARN
Innestående margin for inntektsåret 2016 pr.31.10.2017	Kr- 16 216 371	Kr - 4 371 406	Kr-1 145 371
For mye avsatt margin for inntektsåret 2016	Kr 16 216 347	Kr 4 371 400	Kr 1 145 365
For lite avsatt margin for inntektsåret 2016			

* tall hentet fra D.rapporten: Margin – avsetning og bruk. Regnskapsår 2017 periode 10

Prosentats marginavsetning: **8 % (Bodø) 12 % (Gildeskål) 12 % (Beiarn)**

Beskrivelse	RØST	BØ I VESTERÅLEN
Innestående margin for inntektsår 2016 pr.31.10.2017	Kr - 4 953 135	Kr - 2 091 137
For mye avsatt margin for inntektsår 2016	Kr 4 953 130	Kr 2 091 132
<i>For lite avsatt margin for inntektsår 2016</i>		

* tall hentet fra D.rapporten: Margin – avsetning og bruk. Regnskapsår 2017 periode 10

Prosentmarginavsetning: **20 % (Røst) 12 % (Bø i Vesterålen)**

Kommentarer til marginavsetningen

Bodø kommune har hatt et underskudd på marginoppgjøret de siste årene, men for inntektsåret 2016 ble det overskudd på marginen. For årene 2014 og 2015 ble det på marginoppgjøret et underskudd på henholdsvis **kr 11 713 138** og **kr 417 357**, mens det for 2016 viste et **overskudd på kr 16 216 347**. For Gildeskål kommune har det vært overskudd de siste årene; 2014 med **kr 2 802 442**, 2015 med **kr 4 579 400**, mens det på 2016 ble et **overskudd på kr 4 371 400**.

I Beiarn kommune har det også vært et overskudd på marginoppgjøret siste årene; 2014 med **kr 910 756** og 2015 **kr 1 043 498**, mens **overskuddet på 2016 ble kr 1 145 365**. Vedrørende Røst kommune viser marginoppgjøret for 2014 og 2015 overskudd med **kr 2 431 639** og **kr 5 537 610**, mens det for 2016 viser **overskudd på kr 4 953 130**.

For Bø kommune var det underskudd på 2014 med **kr 355 329**, mens det for 2015 og 2016 har vært overskudd på henholdsvis **kr 1 501 858** og **kr 2 091 132**.

For 2018 er det pr d.d vedtatt å fortsette med dagens marginavsetning i de 5 kommunene.

*Innestående margin Bodø for 2017 pr 31.12.17 **kr 327 797 124,-** Prosentmargin for 2017: **8 %**

*Innestående margin Gildeskål 2017 pr 31.12.17 **kr 16 282 168,-** Prosentmargin for 2017: **12 %**

*Innestående margin Beiarn for 2017 pr 31.12.17 **kr 7 341 982,-** Prosentmargin for 2017: **12 %**

*Innestående margin Røst for 2017 pr 31.12.17 **kr 7 505 660,-** Prosentmargin for 2017: **20 %**

*Innestående margin Bø for 2017 pr 31.12.17 **kr 19 224 461,-** Prosentmargin for 2017: **12 %**

3. Innfordring av krav

3.1. Restanseutviklingen

Totale restanser og berostilte krav pr 31.12.2017 og 31.12.2016

	Restanse pr.31.12.2017	Herav berostilt restanse	Restanse pr.31.12.2016	Herav berostilt restanse
Restskatt, person	48 026 837	165 522	51 020 774	245 574
For mye utbetalt	459 119		728 538	
Tilleggsrett person	312 939		-	
Utleggstrekk	0		15 930	
Trygdeavgift	1 194		1 194	
Sum Restskatt – person inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter	48 800 089	165 522	51 766 436	245 574
Utskrevet Forskuddsskatt, person	7 897 490	102 812	9 415 784	102 812
Utleggstrekk	384		384	
Sum Utskrevet forskuddsskatt, person	7 897 874	102 812	9 416 168	102 812
Restskatt, upersonlig	4 163 448		1 957 752	
Tilleggsrett	32 250		0	
Sum Restskatt inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter	4 195 698		1 957 752	
Utskrevet forskuddsskatt, Upersonlig	1 266 344		1 463 892	
Arbeidsgiveravgift	1 653 144		2 036 803	
Arbeidsgiveravgift privat arbeidsgiver	5 060		-	
Avstemt arbeidsgiveravgift debet	21 441		160 663	
Terminvis fastsatt arbeidsgiveravgift	74 712		83 801	
Tilleggsrett	24 734		16 352	
Sum Arbeidsgiveravgift	1 779 091		2 297 619	
Forskuddstrekk	3 741 301		2 951 306	
Avstemt forskuddstrekk debet	862 648		518 180	
Fastsatt ansvar forskuddstrekk	475 000		362 553	
Fastsatt ansvar utleggstrekk	110 700		110 700	
Forskuddstrekk privat arbeidsgiver	21 346		0	
Debitering tilbakebetaling v/dokumentasjon	4 783		0	
Sum Forskuddstrekk	5 215 778		3 942 739	
Forsinkelsesrenter	12 683 806	83 828	12 575 633	83 828
Gebyr LTO	13 890		24 278	
Gebyr	1 649 800	10 631	1 621 077	10 631
Gebyr tvangssalg	31 023		28 765	
Saksomkostninger	29 100		29 100	
Utleggstrekk	3 182		3 182	
Sum Innfordringsinntekter	1 684 005	10 631	1 682 124	10 631
Fastsatt summarisk fellesoppgjør	513 213		453 993	
Tvangsmulkt Aksjonærmelding	395 443		-	
Tvangsmulkt etter a-opplysningsloven	767 479		34 849	
Tvangsmulkt skattemelding	1 402 211		-	
Sum Tvangsmulkt	2 565 133		34 849	
Fordeling	0		197 195	
Sum Diverse krav	0		197 195	
Sum: 86 614 921		362 793	Sum: 85 812 678	442 845

Kommentar til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

	Restanse pr.31.12.2017	Restanse pr.31.12.2016	Endring -/+
Restskatt, person inkl. avsavns-/avregningsrenter	48 800 089	51 766 436	-2 966 347
Utskrevet forskuddsskatt, person	7 897 874	9 416 168	-1 518 294
Restskatt, upersonlig inkl. avsavns-/avregningsrenter	4 195 698	1 957 752	2 237 946
Utskrevet forskuddsskatt	1 266 344	1 463 892	-197 548
Arbeidsgiveravgift inkl. avsavnsrenter	1 779 091	2 297 619	-518 528
Forskuddstrekk inkl. avsavnsrenter	5 215 778	3 942 739	1 273 039
Artistskatt	-	-	-
Forsinkelsesrenter	12 683 806	12 575 633	108 173
Gebyr LTO	13 890	24 278	-10 388
Innfordringsinntekter	1 684 005	1 682 124	1 881
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	513 213	453 993	59 220
Tvangsmulkt	2 565 133	34 849	2 530 284
Kildeskatt	-	-	-
Diverse krav	-	197 195	-197 195
Sum:	86 614 921	85 812 678	802 243

Total samlet restanse for de 5 kommunene pr. 31.12.17 er **kr 86 614 921** med spesifisert på hver kommune:

	Bodø	Gildeskål	Beiarn	Røst	Bø	Totalt
Restanse pr 31.12.17	79 848 017	1 502 405	1 176 823	1 279 957	2 807 719	86 614 921
Restanse pr 31.12.16	78 304 606	1 350 115	1 667 108	1 886 751	2 604 098	85 812 678
Endring i kr	1 543 411	152 290	-490 285	-606 794	203 621	802 243
Endring i %	2,0	11,3	-29,4	-32,2	7,8	0,9

Totalt som vi ser av tabellen har vi hatt en økning i samlet restanse på **ca. 1 %** (Kr 802 243) i forhold til 2016.

Størst nedgang hvis vi ser på skattartene i forhold til 2016 har vi hatt på restskatt personlig. Pr 31.12.16 hadde vi en restanse på **kr 51 766 436**, mens vi pr 31.12.17 har en restanse på **kr 48 800 089**. Tilsvarende en nedgang på **kr 2 966 347**.

På total utliknet skatt for denne skattarten har det for inntektsåret 2016 i forhold til inntektsåret 2015 vært en økning på henholdsvis ca. 135 mill. for Bodø, ca. 0,2 mill. på Gildeskål og Bø i Vesterålen med ca. 7,6 mill. For Beiarn og Røst har det i forhold til inntektsåret 2015 vært en nedgang med henholdsvis 1,3 mill. og 1,2 mill..

Når det gjelder total utskrevet restskatt hadde vi her en nedgang på bare 0,1 mill. for inntektsåret 2016 (170,2) mot inntektsåret 2015 (170,3).

Total restanse arbeidsgiveravgift utgjør 31.12.17 **kr 1 779 091**, en nedgang på **kr 518 528 (ca. 23 %)** i forhold til 31.12.16. Restansen utgjorde da **kr 2 297 619**.

For forskuddstrekket utgjør restansen pr 31.12.17 **kr 5 215 778**, mens den pr. 31.12.16 var på **kr 3 942 739**. En restanseøkning på ca. **32 % (kr 1 273 039)**.

På restskatt upersonlig pr 31.12.16 hadde vi en total restanse på **kr 1 957 752**, mens den pr 31.12.17 var på **kr 4 195 698**. En økning på **kr 2 237 946**. Her står 2 selskaper alene for halvparten av den totale restansen.

Når det gjelder totalt utliknet skatt på upersonlige, har det for inntektsåret 2016 i forhold til 2015 vært en nedgang på ca. 10 mill. for Bodø, mens det på Gildeskål og Beiarn har vært en økning på henholdsvis 7,2 mill. og 0,3 mill.. For Røst har det i forhold til året før vært en nedgang på ca. 1 mill., mens det på Bø har vært en nedgang igjen på utliknet skatt når det gjelder inntektsår 2016 fra 19,3 mill. til 4,3 mill. etter at det i forhold til inntektsår 2014 mot 2015 hadde vært en økning på ca. 14 mill..

Berostilte krav :

På berostilte krav har vi pr. 31.12.17 en restanse på **kr 362 793**, som kun gjelder Beiarn. En nedgang på **kr 80 052** i forhold til pr. 31.12.16 (**kr 442 845**).

Pr. 31.12.16 hadde vi 0 på Bodø, Gildeskål, Røst og Bø.

Avskrivning :

I 2017 er det avskrevet totalt i de 5 kommunene **kr 8 303 936** fordelt på **22** personlige og **45** upersonlige, mens det i 2016 ble avskrevet i kommunene Bodø, Gildeskål, Beiarn og Bø for totalt **kr 5 653 943** fordelt på **46** personlige og **40** upersonlige.

Summarisk avskrivning :

I 2017 er det utført summarisk avskrivning for de 5 kommunene på totalt **kr 14 246** fordelt på **4** personlige. I 2016 ble det utført summarisk avskrivning på totalt **kr 65 764** fordelt på **13** personlige.

Gjeldsordning :

I 2017 ble følgende restanser **avskrevet** etter **avsluttet gjeldsordning**:

Bodø:	kr	3 691 539	13 saker
Gildeskål:	kr	0	0 saker
Beiarn:	kr	0	0 saker
Røst:	kr	0	0 saker
Bø:	kr	0	0 saker

Aktive gjeldsordningssaker pr. 31.12.2017:

Bodø:	47 saker	kr	15 151 318
Gildeskål:	0 saker	kr	0
Beiarn:	0 saker	kr	0
Røst:	0 saker	kr	0
Bø:	2 saker	kr	322 025

Ettergivelse :

I 2017 ble det for kommunene Bodø, Gildeskål, Beiarn, Røst og Bø ettergitt krav på totalt **kr 51 659** fordelt på 4 personlige, mens det i 2016 ikke ble ettergitt noe krav.

Nedsettelse av pensjonspoeng i 2017 medførte en restansenedgang for de 5 kommunene på **kr 522 725** fordelt på 36 personlige, mens det i 2016 ble nedsatt for **kr 441 928** fordelt på 27 personlige.

Restanser eldre år

Tabellen under viser totale restanser eldre år og restansene på restskatt person for de samme årene

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2015	5 565 271	4 188 134
2014	6 135 746	4 054 434
2013	4 157 704	3 241 159
2012 - 2006	20 837 956	
2005 - 2000	8 404 409	
1999 - 1982	14 282 367	
Totalt 1982 – 2012	43 524 732	-----

Kommentar til restanser og restanseoppfølgingen for eldre

I løpet av 2017 har restansen for de 5 kommunene Bodø, Gildeskål, Beiarn, Røst og Bø på eldre restskatter (personlig) fra 2013 til 2015 blitt redusert med ca. **49 % (kr 11 096 415)** i forhold til 2016.

Videre kommentar om oppfølging av eldre restanser vises til **punkt 3.2**

Foreldelse av krav

SOFIE kommer opp med aktivitet på krav som foreldes. Dersom denne aktiviteten kommer jobbes det med å finne mulige tiltak for å unngå foreldelse.

* Antall krav som var foreldet pr. 31.12.17: **14** (pr. 31.12.16: **10**)

* Samlet beløp på krav som var foreldet pr 31.12.17: **kr 31 564** (pr 31.12.16: **kr 30 685**)

Kravene som foreldes, er i all hovedsak krav mot utlendinger som er flyttet fra Norge og firma uten drift.

3.2. Innfordringens effektivitet

Vurdering av kontorets resultat pr. 31.12.17.

Innbetalt skatt/avgift av sum krav siste år, fordelt på skatte-/avgiftsart	Resultat pr. 31.12.17	Resultatkrav (Skatt Nord)
Forskuddsskatt person (2016)	99,76 %	98,8 %
Forskuddsskatt Upersonlige (2016)	99,99 %	99,9 %
Forskuddstrekk (2016)	99,99 %	99,9 %
Arbeidsgiveravgift (2016)	99,93 %	99,9 %
Restskatt Upersonlige (2015)	99,63 %	99,0 %
Innfordret restskatt av sum krav til innfordring siste år (inntektsåret 2015)	76,90 %	71,0 %
Totalt innbetalt restskatt av sum krav til innfordring siste år (inntektsåret 2015)	97,66 %	97,4 %

Innbetalt skatt/avgift:

Resultatkravene er her innfridd på alle de 7 styringsparameterne for skatter og avgifter. Totalt sett gode resultater i oppfølging og innfordring på alle 6 skattartene, noe som kommer av solid arbeidsinnsats av kontorets medarbeidere.

Innfordret restskatt:

Resultat pr 31.12.17 i innbetalt restskatt 2015 var 97,7 %; **0,3 %** over kravet til Skatt Nord. For innfordret restskatt oppnådde vi her et resultat på 76,9 %. Et resultat som er **5,9 %** over kravet fra Skatt Nord.

Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

Utlegsforretninger

Det er i løpet av 2017 avholdt 458 utleggsforretninger.

* 244 stk av utleggsforretningene ble gjennomført med "intet til utlegg". Fordelt på 227 debitorer.

* 191 stk av utleggsforretningene ble gjennomført med "utlegg". Fordelt på 156 debitorer.

I 2016 ble det avholdt 340 utleggsforretninger. 216 av utleggsforretningene ble avholdt med intet til utlegg, mens 124 ble gjennomført med utlegg.

Tvangsdekning

Det ble i 2017 registrert 109 tvangsdekninger fordelt på 89 debitorer. Mens det ble begjært 37 tvangsdekninger fordelt på 29 debitorer.

I 2016 ble det registrert 99 tvangsdekninger, hvorav det ble begjært 25.

Utleggstrekk

I 2017 ble det lagt ned 866 utleggstrekk fordelt på 747 debitorer, mens det i 2016 ble lagt ned 741 utleggstrekk fordelt på 634 debitorer.

Betalingsavtaler

I 2017 er det innvilget 18 betalingsavtaler fordelt på 16 debitorer, mens vi i 2016 innvilget 23 betalingsavtaler fordelt på 21 debitorer.

Konkurs

I 2017 er det sendt 16 konkursbegjæringer på 15 aktører. Det er også sendt 46 fordringsanmeldelser på 45 aktører.

I 2016 ble det sendt 19 konkursbegjæringer på 18 aktører og 45 fordringsanmeldelser fordelt på 44 aktører.

Motregning

For Bodø har vi ved avregning 2016 mottatt fra andre kommuner kr 302 229 i til gode skatt fordelt på 47 personlige, mens det internt ble motregnet for kr 1 564 096 fordelt på 261 personlige, og kr 431 284 fordelt på 47 upersonlige. For Gildeskål har vi mottatt fra andre kommuner kr 2 551 fordelt på 2 personer, og motregnet internt 18 personlige for totalt kr 155 102, mens vi på Beiarn mottok fra andre kommuner kr 23 608 fordelt på 3 personer, og internt motregnet 7 personer for kr 119 694. For Røst er det motregnet internt for kr 27 460 fordelt på 12 personlige, mens det er mottatt kr 0 fra andre kommuner. På Bø mottok vi kr 14 792 fordelt på 4 personlige fra andre kommuner, og motregnet internt for kr 134 915 fordelt på 18 personlige.

Endringssaker

Vi har i 2017 på inntektsåret 2016 hatt totalt 846 endringssaker på **personlige** skattytere fordelt med 758 endringssaker på Bodø, 30 saker på Gildeskål, 13 saker på Beiarn, 7 saker på Røst og 38 endringssaker på Bø. For Bodø har det vært en nedgang på 504 saker i forhold til året før hvor vi hadde 1 262 endringssaker i forbindelse med avregningen 2015. Gildeskål var det en nedgang på 24 saker i forhold til året før (54), mens Beiarn hadde en nedgang på 15 saker mot 28 saker i 2016. For Bø var det 9 saker mindre i forhold til 2016 hvor det var 47 endringssaker, mens det i forhold til Røst var 4 endringssaker mindre (11).

Det er i tillegg utført manuelt totalt 21 endringssaker i 2017 vedrørende avregning 2016 mot 57 endringssaker året før. Årsak til endringen er godskrivning av skattetrekk og tilleggsforskudd. At det er utført under halvparten skyldes at det i fjor var 1 firma som hadde innberettet for mye forskuddstrekk v/A-Melding, og ikke fått korrigert det før avregningen ble kjørt. Ca. 50 saker omhandlet ansatte i dette firmaet.

For de maskinelle endringssakene er nok forklaringen til nedgangen at inntektsåret 2015 var første året hvor A-Meldingen var lagt til grunn for skatteavregningen, og hvor en god del av de endringssakene nok skyldes bl.a feilinnberetning og forståelsen fra brukerne.

På **upersonlige** har det for 2017 vært totalt 38 endringssaker på avregning 2016 fordelt med 34 saker på Bodø, 2 saker på Gildeskål og 2 saker på Bø. I 2016 var det totalt 63 endringssaker i forbindelse med avregning 2015.

Manuelt ble det for inntektsåret 2016 ikke utført noen endringssaker for upersonlige.

Kommentar

Tallene ovenfor viser en god aktivitet. Og når vi ser på dette opp mot restansesituasjonen er vi fornøyd med utviklingen.

I 2017 har vi drevet innfordring for kommunene Bodø, Bø, Beiarn, Gildeskål og Røst. Røst kom inn i januar 2017.

Innfordringsarbeidet som gjøres holder høy kvalitet. Vi holder en god intensitet på innfordringen, dette gjøres ved at vi søker å få avholdt utleggsforretning på nye krav så snart som mulig etter at aktiviteten kommer på arbeidslisten i SOFIE.

3.3. Særnamskompetanse

Bodø kemnerkontor bruker fordelene med å ha særnamskompetansen i stor grad. Dette er noe som bidrar til reduksjon av restansene og til en mer effektiv innfordring.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

Vi utfører som nevnt skatteoppkreverfunksjonen for Beiarn, Gildeskål og Røst. Disse kommunene har imidlertid kjøpt regnskapskontroller hos Salten interkommunale regnskapskontrollørordning, SIRK. Arbeidsgiverkontrollen gjennomføres med 5,3 årsverk samlet. Rapportering under gjelder samlet for alle kommunene (Bodø, Bø, Beiarn, Gildeskål og Røst).

4.2. Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte kontroller for 2017: **114**

Som utgjør: **5%** av totalt antall leverandører av LTO i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2017: **108**

Som utgjør: **4,7 %** av totalt antall leverandører av LTO i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2016: **92**

4.3 Resultater fra kontrollene

Av de 108 kontrollene som er gjennomført er 8 registrert med resultat, mens avdekket beløp er kr 1 947 774,-. Dette er kun basert på grunnlag arbeidsgiveravgift. Resultatet er definert etter veiledning gitt av Skattedirektoratet.

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

Vi har i alt gjennomført 87 formalkontroller, 15 avdekkingskontroller og 6 oppfølgingskontroller hos kommunenes 2291 arbeidsgivere, noe som tilsvarer 4,7 %. Til sammen utgjør dette 108 kontroller. Vi er med dette 0,3 % under fastsatt krav på 5 % av antall leverandører av LTO i kommunen i 2017. I tillegg har vi gjennomført 1 personallistekontroll som ikke tas med i resultatkravet.

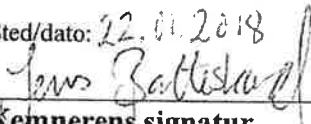
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

Vi har deltatt på 1 møte i forbindelse med ny oppstartede bedrifter sammen med Skatt Nord. I tillegg har vi deltatt på 1 aksjoner i samarbeid med, og regi av Skatt nord.

4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak

Det vil også være slik at en del av tiden som er registrert som både regnskap, kontroll og innfordring er medgått til informasjon, både ved kundebesøk og spesielt per telefon. Medgått tid for denne type henvendelser har vi ikke registrert.

Sted/dato: 22.01.2018

 Kemnerens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017. Signert av kemneren.

Bodø 21. februar 2018

Saksbehandler: Ronny Langfjord
ronny.langfjord@saltenbrann.no

Salten kontrollvalgservice

Dato 07-07-2018

Jnr. 18/174

Arkiv nr. 411-9 10.5

Hjemmel u off:

Til

Medlemmene i Representantskapet i Salten Brann IKS
Eierkommunene til Salten Brann IKS

INNKALLING TIL EKSTRAORDINÆRT REPRESENTANT- SKAPSMØTE I SALTEN BRANN IKS FREDAG DEN 16. MARS 2018

Det gjøres oppmerksom på at denne innkallingen er med forbehold. I skrivende stund er det ikke avklart om Salten Brann IKS får tildelt ansvaret for drift av brann- og redningstjenesten på Bodø flystasjon. Det antas at dette vil bli avklart før møtetidspunktet for rep skapet. Dersom utfallet blir negativt så vil møtet-innkallingen kanselleres.

SAKSLISTE

- Sak 01/18 Fortegnelse over representantskapets medlemmer
- Sak 02/18 Godkjenning av innkalling og saksliste
- Sak 03/18 Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møtet
- Sak 04/18 Orientering om tilbud vedrørende drift av brann- og redningstjenester på Bodø flystasjon – etablering av aksjeselskap (driftsselskapet)
- Sak 05/18 Innskudd av aksjekapital og bidrag til lånefinansiering for driftsselskapet fra Salten Brann IKS

Saksdokumenter sendes ut 6. mars 2018, etter styremøtet den 5. mars 2018. Vennligst gi beskjed snarest mulig på e-post: post@saltenbrann.no dersom du ikke kan møte.

Med vennlig hilsen

Lars Evjenth
leder representantskapet
(sign)

Svein Blix
Styrets leder
(sign)

Kopi til:

- Varamedlemmer i representantskapet i Salten Brann IKS
- Styremedlemmer i Salten Brann IKS
- Salten kommunerevisjon
- Salten Regionråd
- Kontrollkomiteen

Svar Svar til alle Videre-send

SV: Sakspapirer ekstraordinært representantskapsmøte Salten Brann IKS

Per Gunnar Pedersen

Til: Ronny A. Hagen Langfjord;
Anne Lise Nordvik Arntsen [ana@sorfold.kommune.no];
Anne-Britt Sletteng [annebs@sbnett.no];

Kopi: Astrid Olsen; lak@salten-revisjon.no; Lars Hansen;
Andre Kristoffersen [andrek2@online.no];
Anne-Lise Evjen Lillegård [all@sorfold.kommune.no];

Salten kontrollutvalgsservice	
Dato	19.03.2018
Jnr.	18/209
Arkiv nr.	4119 10.5
Hjemmel u off:	

13. mars 2018 15:29

Hei alle sammen!

Selskapet gjør oppmerksom på at det varslede representantskapsmøtet kanselleres førstkommande fredag. Årsaken til dette er at Avinor har meddelt at dagens brann og redningsleverandør – Falck – har blitt tildelt kontrakten for drift av plass-, brann- og redningstjenester på Bodø flystasjon.

Selskapet takker for utvist interesse i forberedelsene.

Vennlig hilsen**Per Gunnar Pedersen****Daglig leder/Brann- og redningssjef**

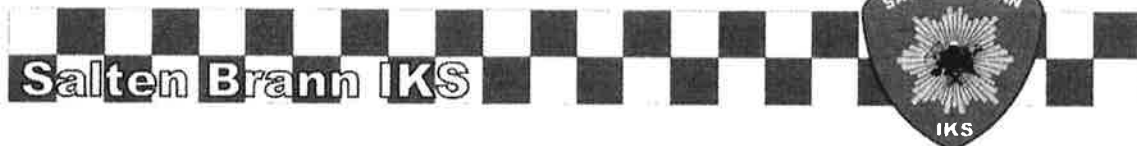
Salten Brann IKS | Olav V gate | N-8070 Bodø

Tlf direkte +47 75 55 74 20 | Mobil +47 91 69 09 82 | Fax +47 75 52 38 42

www.saltenbranniks.nowww.facebook.com/saltenbrann

Fra: Ronny A. Hagen Langfjord**Sendt:** 6. mars 2018 15.25

Til: Anne Lise Nordvik Arntsen <ana@sorfold.kommune.no>; Anne-Britt Sletteng <annebs@sbnett.no>; Asle Schrøder <asle.schroder@steigen.kommune.no>; Britt Larsen <larsen.britt@gmail.com>; Grethe Monica Fjærvoll <gmonic-f@online.no>; Håkon Sæther (beiar@arbeiderparti.no) <beiar@arbeiderparti.no>; Ordfører Bodø kommune <Ordforer.Bodo.kommune@bodo.kommune.no>; Jan Folke Sandnes <jan.folke.sandnes@hamaroy.kommune.no>; Jørn Stene <ordforer@fauske.kommune.no>; Lars Kr. Evjenth <ordforer@sorfold.kommune.no>; Monika Sande <monika.sande@beiar.kommune.no>; Per.Froskeland@yara.com; Petter Jørgen Pedersen <pedpet@gildeskal.kommune.no>; Rigmor Lien (lien.rigmor@gmail.com) <lien.rigmor@gmail.com>; Ronny Borge <ronbor@online.no>; Rune Berg <rune.berg@saltdal.kommune.no>; Sigurd Stormo <sigfilm@gmail.com>; Wibeke Aasjord Juul <wibeke@aasjord.no>; Beiar Kommune <post@beiar.kommune.no>; Postmottak Bodø Kommune <postmottak@bodo.kommune.no>; Fauske Kommune <postmottak@fauske.kommune.no>; Gildeskal Kommune <postmottak@gildeskal.kommune.no>; Hamarøy Kommune <postmottak@hamaroy.kommune.no>; Meløy Kommune <postmottak@meloy.kommune.no>; Saltdal

d

Bodø 15. mars 2018

Saksbehandler: Ronny A. Hagen Langfjord
Ronny.langfjord@saltenbrann.no

Salten kontrollutvalgservice	
Dato	04.04.18
Jnr.	18/266
Arkiv nr.	411-9 10.5
Hjemmel u off:	

Til
Medlemmene i Representantskapet i Salten Brann IKS
Eierkommunene til Salten Brann IKS

INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE I SALTEN BRANN IKS FREDAG DEN 4. MAI 2018

Sted: Salten Brann IKS, Olav V gate 200, 8070 Bodø
Tidsplan:
0900 - 1030 Representantskapsmøte IRIS IKS
1030 - 1200 Representantskapsmøte HMTS IKS
1200 - 1300 Lunsj
1300 - 1330 Omvisning Samlok Nord
1330 - 1500 Representantskapsmøte Salten Brann IKS

SAKSLISTE

- Sak 07/18 Fortegnelse over representantskapets medlemmer
- Sak 08/18 Godkjenning av innkalling til representantskapsmøte
- Sak 09/18 Valg av deltagere til å underskrive protokoll fra møte
- Sak 10/18 Orientering om status
- Sak 11/18 Godkjenning av årsmelding og regnskap for 2018:
 - Godkjenning av årsmelding
 - Godkjenning av resultatregnskap og balanse
 - Godkjenning av disposisjon av mindreforbruk
 - Styrets årsberetning
 - Revisors beretning
- Sak 12/18 Fastsetting av godtgjørelser til styre
- Sak 13/18 Fastsettelse av revisors godtgjørelse
- Sak 14/18 Valg av styremedlemmer med varamedlemmer
- Sak 15/18 Nye vedtekter Salten Brann IKS

Saksdokumenter følger innkallingen. Vennligst gi beskjed på mail post@saltenbrann.no eller på tlf; 75 55 74 05 dersom du **ikke** kan møte.

Med vennlig hilsen

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Lars Evjenth
Leder representantskapet
(sign)

Per Gunnar Pedersen
Daglig leder

Kopi til:

- Varamedlemmer i representantskapet i Salten Brann IKS
- Styremedlemmer i Salten Brann IKS
- Revisor Liv Anne Kildal
- Salten Regionråd
- Kontrollutvalget v/Lars Hansen 8140 Inndyr

Behandling av saker:

Sak 07/18 Fortegnelse over representantskapets medlemmer

Forslag til vedtak:

Opprop foretatt

Representantskapets behandling:

Sak 08/18 Godkjenning av innkalling til generalforsamling.

Forslag til vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes.

Representantskapets behandling:

Sak 09/18 Valg av deltagere til å underskrive protokollen

Representantskapets behandling:

Følgende velges til å underskrive protokollen:

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Sak 10/18 Orientering om status

Forslag til vedtak:

Tas til orientering

Representantskapets behandling:

Sak 11/18 Godkjenning av regnskap og årsmelding for 2016:

Til behandling forelå styrets årsberetning og resultatregnskap for 2017, samt revisors beretning.

Styret i Salten Brann IKS anbefaler at representantskapet fatter følgende vedtak

1. Representantskapet godkjenner styrets årsberetning for 2017.
2. Resultatregnskapet for 2017 med et mindre forbruk på kr 1 637 617 samt balanseregnskapet med en aktiva- og passiva sum på kr 252 288 046 vedtas som Salten Brann IKS sitt regnskap for 2017.
3. Årets mindre forbruk på kr 1 637 617 disponeres på følgende måte:
 - 3.1 kr 578 476 avsettes til bundet disposisjonsfond til selskapets disposisjonsfond
 - 3.2 kr 845 917 avsettes til bundet disposisjonsfond til bruk innenfor feiertjenesten
 - 3.3 kr 213 224 avsettes til bundet disposisjonsfond innenfor området 110-nødsentralen

Representantskapets behandling:

Sak 12/18 Fastsetting av godtgjørelser til styre.

Styret i Salten Brann IKS anbefaler representantskapet å fatte følgende vedtak:

Godtgjørelse til styret vedtas som fremlagt av valgkomiteen.

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Representantskapets behandling:

Sak 13/18 Fastsettelse av revisors godtgjørelse.

Styret i Salten Brann IKS anbefaler representantskapet å fatte følgende vedtak:

Revisors godtgjørelse settes til kr 89.000.- i henhold til budsjett for Salten kommunerevisjon IKS.

Representantskapets behandling:

Sak 14/18 Valg av styremedlemmer med varamedlemmer.

Styret i Salten Brann IKS består av:

1. Styreleder Svein Blix
2. Nestleder Anne Holm Gundersen
3. Styremedlem Agnar Hansen
4. Styremedlem Gudbjørg Navjord
5. Varamedlemmer til styrerepresentanter
 - a. 1. Varamedlem Jan Tore Svendsgård
 - b. 2. Varamedlem Truls Paulsen
 - c. 3. Varamedlem Kjersti Stensvåg Hansen
6. Styremedlem og arbeidstakerrepresentant Kurt Rune Martinussen med vara Trond Rabben
7. Styremedlem og arbeidstakerrepresentant John Harald Løkås med vara Ole Fredrik Bakken.

På valg:

- Nestleder Anne Holm Gundersen
- Styremedlem Agnar Hansen
- Styremedlem Gudbjørg Navjord
- 1. Vara Jan Tore Svendsgård
- 2. Vara Truls Paulsen

- Ansatte rep Kurt Rune Martinussen med vara
- Ansatte rep John Harald Løkås med vara

Valg av ansattrepresentanter gjennomføres som egen prosess i selskapet.

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Representantskapets behandling:

Sak 15/18 Nye vedtekter Salten Brann IKS

Forslag til vedtak:

Representantskapet vedtar nye vedtekter med de endringer gitt i saksgrunnlag, med forutsetning om likelydende vedtak i samtlige eierkommuner.

Representantskapets behandling:

SALTEN BRANN IKS

Olav Vs gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Representantskapet i Salten Brann IKS

Deres ref.: *

Vår ref.: 5700.E5.1

Dato: 22. mars 2018

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for SALTEN BRANN IKS som viser et ordinært resultat på kr 2 519 190 og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 1 637 617. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, driftsregnskap og kapitalregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av selskapets finansiell stilling per 31. desember 2017, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i selskapets årsmelding men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80
Faks: 75 61 03 89

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 90
Faks: 75 61 03 98

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på særregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert særbudsjett.

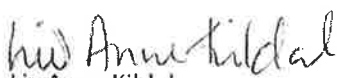
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet [og forslaget til anvendelse av overskuddet/dekning av tap] er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bodø 22.mars

Liv Anne Kildal

oppdragsansvarlig revisor

Representantskapet– Iris Salten IKS.

Eierkommunene i Iris Salten IKS

Medlemmene i representantskapet

Salten kontrollutvalgsservice
Dato IRIS 04.04.18
Jnr. 18/264
Arkiv nr. 411-9 10.5
Hjemmel u off:
Vikan 3.04.2018

Innkalling til representantskapsmøte Iris Salten iks.

I det vises til tidligere berammelse, innkalles med dette til representantskapsmøte

Fredag 4.mai. 2018 kl 09.00 på Bodø Brannstasjon.

- Sak 18/01 Fortegnelse over representantskapets medlemmer.
Sak 18/02 Godkjenning av innkalling til generalforsamling.
Sak 18/03 Valg av deltagere til å underskrive protokoll fra møte.
Sak 18/04 Godkjenning av regnskap for 2017:
- Godkjenning av resultatregnskap.
- Godkjenning av balanse.
- Godkjenning av disposisjon av overskudd.
- Styrets årsberetning.
- Revisors beretning.
<https://www.iris-salten.no/om-iris/arsmeldinger/2017/>
Sak 18/05 Retningslinjer for godtgjørelse for tapt arbeidsfortjeneste.
Sak 18/06 Fastsetting av godtgjørelser til representantskap og styre. (Ettersendes)
Sak 18/07 Fastsettelse av revisors godtgjørelse.
Sak 18/08 Valg av styremedlemmer med varamedlemmer. (Ettersendes)

Saksdokumenter og valgkomiteens innstilling følger vedlagt. Vennligst gi beskjed snarest mulig på mail til leif-magne.hjelseng@iris-salten.no eller på tlf. 75 50 75 50 dersom du **ikke** kan møte.

Vel møtt!

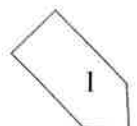
På vegne av Iris Salten IKS

Lars Evjenth
representantskapets leder (sign.)

Ragnar Pettersen
Styrets leder

Kopi med vedlegg til:

Varamedlemmer i representantskapet
Revisor
Styret med varamedlemmer
Salten kommunerevisjon
Salten regionråd

Sak nr: 18/01

4.mai 2018.

Fortegnelse over representantskapets medlemmer:

	Representanter	Vara i rekkefølge:	
BEIARN KOMMUNE	Monika Sande	Andre Kristoffersen	
	Håkon Sæther	Linda Moen	
BODØ KOMMUNE	Ida Marie Pinnerød	Synnøve Bjørnbæk (pers vara)	
	Grethe Monica Fjærvoll	Jonny Gulbrandsen (pers vara)	
FAUSKE KOMMUNE	Jørn Steene	Linda Salemonsén (pers vara)	
		Nils Kristian Steinbakk (pers vara)	
		Per-Gunnar Skotåm (pers vara)	
		Siv Anita Johnsen Brekke (pers vara)	
	Ronny Borge	Liv-Marit Tverå (pers vara)	
GILDESKÅL KOMMUNE	Petter Jørgen Pedersen	Trond Gjelseth	
	Britt Larsen	Svein Eggesvik	
HAMARØY KOMMUNE	Jan Folke Sandnes	May Valle	
	Rigmor Lien	Fred-Eddy Dahlberg	
		Eirik Valle	
		Kurt Eidiassen	
MELØY KOMMUNE	Sigurd Stormo	Lisbeth Selstad Amundsen	
	Per Frøskeland	Mette Bjørnvik	
SALTDAL KOMMUNE	Rune Berg	Wenche Skarheim	
	Anne Britt Sletteng	Tore Skarvik Amundsen	
STEIGEN KOMMUNE	Asle Schrøder	Kjersti Olsen	
	Vibeke Aasjord Juul	Magne Vik	
		Odd Rikard Bredal	
SØRFOLD KOMMUNE	Lars Kr. Evjenth	Turid Willumstad (pers vara)	
		Anne Lise Evjen Lillegård (pers vara)	
		Anne Lise Nordvik Arntsen	Daniel Koskinen (pers vara)
			Geir Anders Berg (pers vara)

Uavhengig revisors beretning

Til generalforsamlingen i Iris Salten IKS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Iris Salten IKS' årsregnskap som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Iris Salten IKS per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Iris Salten IKS per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Annen informasjon

Ledelsen er ansvarlig for annen informasjon. Annen informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke annen informasjon, og vi attesterer ikke den andre informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese annen informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom annen informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den andre informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter

omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og

oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets og konsernets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Bodø, 3. april 2018
BDO AS

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Håvard Edvardsen'.

Håvard Edvardsen
Statsautorisert revisor

Svar Svar til alle VidereSend

Referat fra Styringsgruppemøtene for kontrollutvalgsservice og revisjon

Rolf M. Lossius [rolf@lossius.me]

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 09.04.2018
Jnr. 18/298
Arkiv nr. 411-9 7.0
Hjemmel u off:

Til: Marianne Kvensjø [marianne.kvensjo@gmail.com];
Anne Sand [anne.sand@vestvagoy.kommune.no]; Einar Martin Nordnes [nord-ele@online.no];
Johan Bakke;

Kopi: Berit Pedersen [berped@nfk.no];
Knut Roar Johansen [knut.roar.johansen@vagan.kommune.no];
Lars Hansen; Tobias Langseth [tobias.langseth@alstahaug.kommune.no];

Vedlegg: (3) Last ned alle vedlegg
referat - revisjon.pdf (86 kB) [Åpne i webleser]; referat - kontrollutvalgse~1.pdf (87 kB) [Åpne i webleser];
Rapport SG revisjon-sekret~1.pdf (107 kB) [Åpne i webleser]

22. mars 2018 10:45

Du videregav denne meldingen 22.03.2018 11:45.

Vedlagt følger referat fra begge styringsgruppemøtene i prosjektet. Det legges også ved et notat som ble delt ut i møtene.

Hovedkonklusjonen er at man nå sender på nytt ut en invitasjon til samtlige kommuner, der man inviterer til videre deltakelse i utforming av det endelige produktet som kommunene skal ta stilling til. Det er også besluttet å kjøre prosessene med å etablere de to selskapene parallelt. Prosjektet vil ikke bli sluttført til opprinnelig 1. juli 2018. Målsettingen vil være å få vedtak i kommunestyrene innen desember 2018.

Det vil i løpet av kort tid, gå ut et brev til ordførere med kopi til rådmenn om dette. Status for tilbakemeldingene vil bli gitt til styringsgruppene som et grunnlag for å beslutte videre framdrift i prosjektet.

Etter avtale, vil representant for de ansatte, distribuere dette til de øvrige ansatte.

Vennlig hilsen
Rolf M. Lossius
+47 959 97 403

Alpha Konsulent AS
Org.nr. 917 525 978 MVA
post@alphakonsulent.as

22.03.2018

Referat – Styringsgruppe for etablering av Nordland kontrollutvalgsservice IKS

Dato: 19. mars 2018

Sted: Fylkeshuset, møterom Ofoten

Til stede:

Marianne D. Kvensjø – NFK

Gisle Hansen – Salten

Line Johnsen Wirum – Ansattrepresentant

Rolf M. Lossius – Prosjektleder

Forfall:

Steinar Furu – Sør- og Ytre Helgeland

Arthur Johnsen – Lofoten

Prosjektleder delte ut et notat om to ulike framdriftsplaner for prosjektet. (notat ligger vedlagt). Prosjektleder orienterte videre om tilbakemeldinger fra de regionråd som det er orientert til. Primært gikk tilbakemeldingene på at kommunene har vært for lite involvert i prosessen så langt.

Konklusjon:

1. Alle kommuner i Nordland får tilsendt utredningen, samt en invitasjon til å bidra i den videre prosessen med utredning og etablering av det nye selskapet.
2. Kommunene vil også bli spurt om det er ønskelig å holde åpent alternativ for organisering av det nye selskapet. Det er her snakk om IKS eller samvirke.
3. Invitasjonen vil bli sendt til ordførere, med kopi til rådmennene.
4. Prosessen med å etablere Nordland kontrollutvalgsservice vil skje parallelt med prosessen for å etablere et Nordland revisjon.
5. Når kommunene har gitt tilbakemelding, vil Nordland fylkeskommune – som oppdragsgiver – vurdere mandatet for videre prosess.
6. Realistisk framdriftsplan for vedtak i kommunene er ut 2018 jf. tilbakemeldinger fra kommunene.

Rolf M. Lossius
Referent

22.03.2018

Referat – Styringsgruppe for etablering av Nordland revisjon IKS

Dato: 19. mars 2018

Sted: Fylkeshuset, møterom Ofoten

Til stede:

Marianne D. Kvensjø – NFK

Anne Sand – Lofoten

Einar M. Nordnes – Ytre Helgeland

Johan A. Bakken - Salten

Line Johnsen Wirum – Ansattrepresentant

Rolf M. Lossius – Prosjektleder

Prosjektleder delte ut et notat om to ulike framdriftsplaner for prosjektet. (notat ligger vedlagt). Prosjektleder orienterte videre om tilbakemeldinger fra de regionråd som det er orientert til. Primært gikk tilbakemeldingene på at kommunene har vært for lite involvert i prosessen så langt.

Konklusjon:

1. Alle kommuner i Nordland får tilsendt utredningen, samt en invitasjon til å bidra i den videre prosessen med utredning og etablering av det nye selskapet.
2. Kommunene vil også bli spurt om det er ønskelig å holde åpent alternativ for organisering av det nye selskapet. Det er her snakk om IKS eller samvirke.
3. Invitasjonen vil bli sendt til ordførere, med kopi til rådmennene.
4. Videre utredning må inneholde bedriftsøkonomiske og samfunnsøkonomiske vurdering av det nye selskapet.
5. Når kommunene har gitt tilbakemelding, vil Nordland fylkeskommune – som oppdragsgiver – vurdere mandatet for videre prosess.
6. Realistisk framdriftsplan for vedtak i kommunene er ut 2018 jf. tilbakemeldinger fra kommunene.

Rolf M. Lossius
Referent

Styringsgruppe

- Etablering av Nordland revisjon/sekretariat IKS

Status

Det er avholdt følgende møter;

- 14.12.17 - Etablering av prosjektet
- 09.01.18 - Arbeidsgruppemøte for revisjon og sekretariat
- 15.02.18 - Arbeidsgruppemøte for revisjon
- 19.02.18 - Arbeidsgruppemøte for sekretariat
- 22.02.18 - Orientering Lofotrådet
- 12.03.18 - personalmøte for ansatte i revisjon og sekretariat
- 13.03.18 - Orientering Sør-Helgeland regionråd
- 14.03.18 - Orientering Helgeland regionråd

Det er utarbeidet forslag til selskapsavtale og utredning som underbygger selskapsavtalen for begge selskapene. Det er også søkt om skjønnsmidler fra Fylkesmannen i Nordland pr. 01.02.18.

Det var estimert 300 timer på prosjektet. Per 19.03.18 er det brukt 260 timer, som er 85 timer mer enn estimert tidsbruk ut mars -18. Det er løpende rapportert til oppdragsgiver hver måned.

Videre framdrift

Det er to alternativer for å få gjennomført oppdraget.

1. Følge planlagt prosess mot 01.07.18.

For å nå fristen i oppdraget, må alle kommuner som er interessert i å delta i det nye selskapet, inviteres til et avklaringsmøte rett over påske. Møtets hensikt vil være å bli omforent over kostnadsfordeling i selskapsavtalen mht. egenkapital. Når møtet er gjennomført, sendes det ut et forslag til saksfremlegg, der selskapsavtalen og utredningen ligger som vedlegg. Tidligste vedtak i kommunestyrene vil være juni 2018, men det mest realistiske vil være september. Oppdraget består i å fullføre etableringen, gjennom å sikre at det gjennomføres representantskapsmøte, og at de formelle prosessene for å etablere selskapet, blir gjennomført. Dette er ikke mulig innen 1. Juli 2018, selv om alle kommuner som skal delta i nytt selskap – vedtar selskapsavtalen i medio juni 2018.

Skrivefristen i mange kommuner er senest 2 uker før siste formannskapsmøte før kommunestyremøtet. Hvis man i tillegg skal ha med uttalelse fra kontrollutvalgene, må saken være ferdig utredet 2 uker før kontrollutvalgsmøte. Dette møtet må avholdes minst 2 uker før siste formannskapsmøte.

Dersom man legger til grunn at kommunestyremøtet i juni er rundt uke 24, må saken senest være klar for godkjenning til formannskapet i uke 21, og kontrollutvalget i uke 18. Med alle bevegelige helligdager i mai, kan det hende at noen kommuner krever at saken må være ferdig tidligere enn disse stipulerte frister. Et møte med

kommunene vil derfor måtte gjennomføres senest i uke 15, med mulighet for å få korrigert forslag til selskapsavtale ut fra innspill i møtet med kommunen.

Etter å ha deltatt i tre regionråd med orientering om prosjektet, er det lite sannsynlig at denne framdriften vil være mulig. Kommunene med spesielt rådmenn, er kritiske til prosessen som har vært kjørt for etablering. Mange av kommunene er positive til initiativet, men mener å ha blitt satt på sidelinjen i arbeidet med å etablere selskapet.

Det er derfor sannsynlig at det vil være færre kommuner som vil tilslutte seg ordningen ved å kjøre etter fristen 1. juli 2018. Risikoen ved å etablere et nytt selskap med færre kommuner, vil kreve vesentlig mer arbeid i overføring til nytt selskap mht. ansatte og å etablere et forsvarlig budsjett. Dersom det er de største kommunen som ikke velger å delta i det nye selskapet, vil det etter all sannsynlighet ikke være et bærekraftig selskap – ut fra de forutsetninger som er gitt til selskapsdannelsen.

2. Endret framdriftsplan i prosjektet til 31.12.18

Gjennom de møter som er avholdt i regionrådene, og samtaler med kommuner i løpet av prosjektperioden, er det kommet klare tilbakemeldinger på at man forventer at kommunene selv skal bli involvert. Med involvering, menes det her at man får være med i utredningen og utformingen av selskapsavtalen fra et tidlig tidspunkt.

Det har i prosjektet vært diskutert mye knyttet til hvem som skal være involvert i prosessene. Kommuneloven er tydelig på at rådmann/administrasjonssjef ikke skal være involvert i valg av ordning. Samtidig er det vanlig i kommunene at administrasjonen er involvert i prosesser med å etablere nye selskaper som skal ivareta kommunen sine interesser. Etablering av et nytt selskap som skal kunne ivareta ny ordning, må skje før valg av ordning blir gjennomført. Utarbeidelse av det nye selskapet bør (må) skje i samråd med kommunene. Dette er viktig for å kunne sikre at kommunene får eierskap til prosessene og det nye selskapet. Hvem som kommunene selv velger ut til å bidra i en slik prosess, vil være opp til dem selv. Det er overveiende sannsynlig at det blir på rådmannsnivå at man får deltakelse.

Signalene fra regionrådene er positive, gitt at man blir involvert i prosessene. Det har også vært vesentlig i orienteringene å vise til at et selskap som har sin hovedbase i Nordland, gir eierkommunene flere muligheter til å diskutere selskapet i løpet av et år. Kommunene i Nordland møtes 3-4 ganger i året i regi av Fylkesmannen, Nordland Fylkeskommune, KS og andre fylkesvise konferanser. Ved å tilknytte seg ordninger fra Trøndelag eller Troms, vil man bare har det formelle representantskapsmøtet å diskutere retningen for det nye selskapet.

Det anbefales derfor å invitere kommunene til å være med i en ny arbeidsgruppe for etableringen av selskapet. Representasjonen kan være at man får en deltaker fra hver region som ønsker å vurdere deltakelse i det nye selskapet. Ut fra signalene som er gitt, vil det være sammenfallende med Rådmannsforum i Nordland, med unntak av Vesterålen og Ofoten.

Denne prosessen bør ha som siktemål å sikre en enighet rundt selskapsavtalen, slik at det kan fattes et likelydende vedtak i alle kommuner i desember 2018. Prosessen med å etablere nytt selskap for kontrollutvalgsservice kan gå noe raskere, men det anbefales at prosessene kjøres parallelt.

Elsa Hogndal Sund
Kleivaveien 27
8009 Bodø

Tel. 75590290
Mob. 90092661
E-post: elsahs@broadpark.no

Bodø, 04.03.2018

Bodø kommune
postmottak@bodo.kommune.no
8001 Bodø

KLEIVAVEIEN 25 – gnr. 31 / bnr. 390

SAKSBEHANDLINGEN FOR «SAKKYNDIGE NEMNDER»

Saksnr. 2018/1335-231

Brev av (e-post) av 04-02-2018

Brev av 12.02.2018

Denne klage bes oversendt KONTROLLUTVALGET, sammen med alle sakens dokumenter, for uttale. Protokoller fra de to nemnders forhandlinger, bes tilsendt snarest. (Kfr. utvalgets mandat; «alle sider»....)

BYSTYRET OG FORSTÅELEN AV EIENDOMSSKATTELOVENS § 11 – BUNNFRADRAG

Stortingets ombudsmann for forvaltningen har avgitt en uttalelse om emnet, om enn i en sak fra en annen kommune;

<https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/eiendomsskatt-bunnfradrag-og-begrunnelse/>

Den aktuelle del av uttalelsen gjengis her:

«Det vil for det første være grunn til å legge vekt på om vedkommende bygningsareal er godkjent til varig opphold. Videre kan det legges vekt på om arealet har egen utgang til ytre rom, eksempelvis trappoppgang. Det må også legges betydelig vekt på om arealet har eget kjøkken. Det kan imidlertid forekomme at noe som bør ses som flere boenheter har felles kjøkken. Et annet viktig moment er om det foreligger eget bad og wc. Det er likevel fortsatt mange leiligheter i eldre bygårder med felles bad og wc, utenfor leilighetene, og også slike leiligheter må kunne kvalifisere som egne boenheter.»

Så har Bodø Bystyre vedtatt et sett av kriterier som pretenderer å følge Eiendomsskattelovens § 11. I brev av 12.2.2018, kommet til min kunnskap 26.02.2018, ramser saksbehandler opp 5 punkter med underpunkter hentet fra Bystyrets vedtak. De som gjelder min eiendom; **Kleivaveien 27**, er

«1. Bolig som er godkjent av plan- og bygningsmyndighetene som selvstendig boenhet etter gjeldende regelverk på godkjenningstidspunktet.

- «- - «- - «- - «- - «- - «- - «- - «- - «- - «-

5. Boliger som:

- a) er fysisk adskilt fra øvrig boareal i eksisterende bolig*
- b) er godkjent til varig opphold*
- c) har egen separat inngang fra ytre rom, og*
- d) har alle hovedfunksjoner (stue, kjøkken, soverom (soveplass), bad og wc) for en bolig.»*

Sammenlignet med Sivilombudsmannens oppsummering, ovenfor, er, etter Bystyrets punkt

1) boligen (av 1952) godkjent av Bodin kommune, slik det går fram av byggesakens dokumenter og bystyrevedtaket. **Den skal da ha 2 – to – bunnfradrag.**

Bolig nr. 2 sto ferdig i 1999 og er bygget vegg i vegg med boligen av 1952.

Da må man kunne si at bystyrevedtakets krav 5 til bygningsmassen

- a) **ikke** er krevd av Sivilombudsmannen, men tilfredsstillende likevel Bystyrets krav
 - b) er sammenfallende (det skulle også bare mangle)
 - c) er sammenfallende
 - d) er langt mer krevende enn SOM's, men tilfredsstillende likevel kommunens krav.
- Bygningen av 1999 skal ha 1 – ett – bunnfradrag.**

TEKNISK AVDELINGS FORSTÅELSE AV MATRIKKELEN

«Kommunen bygger på den presumsjon at matrikelopplysningen om antall selvstendige boenheter i denne bygning er riktige.» Og i «matrikkelen» er et «husbank»hus (med 2 boenheter) føyd sammen med et nybygg, vegg i vegg med husbankhuset, (med 1 boenhet,) alt «registrert» i matrikkelen som enebolig.

Av matrikkelens skjulte opplysninger, går det fram at «historiske opplysninger» er sløffet. Dessuten tar Kartverket forbehold om opplysningene. Så når grunnboksopplysninger fra 1950 er «historiske», gjemmer kommunen seg bak at fakta ikke kommer fram av matrikkelen.

Av den «skjulte» del av matrikkelen går det fram at gr./bnr. 31/390 ble skilt ut av 31/130 15.12.1949. Vi flyttet inn like før jul i 1952. Kartverket opplyser ikke noe om pantsettelser, men jeg forventer å bli trodd! Finansieringsløsningen er saken uvedkommende. Jeg kjenner mitt barndomshjem.

Det er Statens Kartverk og Bodø kommune som har alle relevante opplysninger. Disse finnes i Herredshusets arkiver, hvor saksbehandler formodentlig også har sin arbeidsplass. Det påhviler derfor Bodø kommunes forvaltning et ubetinget ansvar etter Forv.l. § 17 å framskaffe adekvat og tilstrekkelig informasjon. Det er lett å få tilgang til, men er på ingen måte etterkommet.

Det er påfallende at kommunen ikke vil opplyse hvilke undersøkelser som faktisk er gjort, og i tillegg ikke påpeker hvilke opplysninger fra meg, som ikke skal være korrekte.

LIKHET OG OFFENTLIGHET

Bodø kommune belegger vedtaksbrevet med taushetsplikt! Likhetsprinsippet er basert på innsynsrett, særlig for forvaltningssaker og påskriften har ingen holdbar forklaring.

Naboeiendommen; Kleivaveien 25, er tilgodesett med 2 bunnfradrag, på samme grunnlag (foruten finansieringsløsningen), nemlig én leilighet i 2. og én i 1. etasje, slik det var vanlig i min oppvekst. M.a.o. kommer også likhetsprinsippet til min gunst. **Det finnes ikke en eneste grunn til hemmelighold av vedtaket.**

Det er ikke antall beboere, men BYGNINGENS anvendelighet som skal verdsettes og beskattes.

Det ligger i Forv.lovens bestemmelser om forsvarlig saksbehandling at **administrasjonen** skal fremskaffe tilstrekkelig og adekvat informasjon før saken legges fram for beslutningsorganet. Det har ikke skjedd. Begge nemnder har derfor fattet sine beslutninger på bakgrunn av feil klassifikasjon av eiendommen kfr. Forv.l. §11. Og dette har skjedd på tross av mine anførsler.

Jeg tillater meg med dette å be Kontrollutvalget påse at Teknisk avdeling straks endrer karakteristikken for Kleivaveien 27 slik realiteten og Sivilombudsmannen instituerer. Så må vedtakets ordlyd endres iht. dette og ny beregning med 3 – tre – bunnfradrag gjøres.

Jeg imøteser nytt og korrekt vedtak med tilhørende beregning.

Med hilsen

Svar Svar til alle Videre-send

KONTROLLUTVALGET I BODØ KOMMUNE - SAKSBEHANDLING - FORVALTNINGSLOVEN - GOD FORVALTNINGSSKIKK OG SIVILOMBUDSMANNEN

Inge Sund [isund@broadpark.no]

Til: Lars Hansen

9. mars 2018 15:19

Du svarte 13.03.2018 08:12.

TIL Kontrollutvalgets sekretær!

Denne e-post går utelukkende til utvalgets sekretær. Den gjelder to saker, begge omhandlende eiendomsskatt og saksbehandlingen.

20.12.2107 sendte jeg klage til utvalget på kommunens påstand om at Kulturveien 36 - gnr. 88 / bnr. 11 skal være bolig og ikke fritidsbolig.

04.03.2018 sendte jeg klage til utvalget på kommunens påstand om at Kleivaveien 27 - gnr. 31 / bnr. 390 ikke skal ha 3 bunnfradrag.

Påstanden i begge saker understøttes til fulle av refererte uttalelser fra Sivilombudsmannen.

KULTURVEIEN 36 – saksnr. 2017/2329-68.

I vedtaket gjort av «Sakkyndig klagenemnd» 8.12.2017, går det tydelig fram at nemndas hovedbegrunnelse er utledet av «matrikkelen»s opplysninger. Nemnda tror altså ikke på mine.

Av «matrikkelen» går det fram at bygningene (bolig og uthus) skal være til bruk i «jordbruk, skogbruk og fiske». Dette er historiske, IKKE korrekte data, men likevel tatt med i denne oversikten. Kartverket eller Geodata vil ikke korrigere. Kommunaldirektøren er orientert.

Derfor ber jeg om at Kontrollutvalget får seg forelagt; i sin helhet, min 4 siders klage av 1.11.2017 medfølgende 3 kopier av rettsdokumenter, del av innvilget søknad om vanntilknytning og for øvrig dokumentasjon på bygningens tekniske status, alt til Sakkyndig klagenemnd. **De tre rettsdokumenter er bevis for Domstolen for at Kulturveien 36 er fritidseiendom.** I tillegg kommer **Sivilombudsmannens vurdering, nemlig bruken av eiendommen**, omhandlet i klagen av 20.12.2017 til Kontrollutvalget.

Ingen av nemndene synes å ha vurdert enn si tatt hensyn til de rettslige dokumenter. De har 100% utsagnskraft som bevis, mens Kartverket tar forbehold, både for bonitet og veritet. Det er ikke holdbart. Bodø kommune kan ikke neglisjere bevis for Domstolen. Og når det er bevist at Kartverket ikke bruker eller unnlater å ta med korrekte data, bør kommunen ikke unnlate å

TIL Kontrollutvalgets sekretær!

Denne e-post går utelukkende til utvalgets sekretær. Den gjelder to saker, begge omhandlende eiendomsskatt og saksbehandlingen.

20.12.2107 sendte jeg klage til utvalget på kommunens påstand om at Kulturveien 36 - gnr. 88 / bnr. 11 skal være bolig og ikke fritidsbolig.

04.03.2018 sendte jeg klage til utvalget på kommunens påstand om at Kleivaveien 27 - gnr. 31 / bnr. 390 ikke skal ha 3 bunnfradrag.

Påstanden i begge saker understøttes til fulle av refererte uttalelser fra Sivilombudsmannen.

KULTURVEIEN 36 – saksnr. 2017/2329-68.

I vedtaket gjort av «Sakkyndig klagenemnd» 8.12.2017, går det tydelig fram at nemndas hovedbegrunnelse er utledet av «matrikkelen»s opplysninger. Nemnda tror altså ikke på mine.

Av «matrikkelen» går det fram at bygningene (bolig og uthus) skal være til bruk i «jordbruk, skogbruk og fiske». Dette er historiske, IKKE korrekte data, men likevel tatt med i denne oversikten. Kartverket eller Geodata vil ikke korrigere. Kommunaldirektøren er orientert. Derfor ber jeg om at Kontrollutvalget får seg forelagt; i sin helhet, min 4 siders klage av 1.11.2017 medfølgende 3 kopier av rettsdokumenter, del av innvilget søknad om vanntilknytning og for øvrig dokumentasjon på bygningens tekniske status, alt til Sakkyndig klagenemnd. **De tre rettsdokumenter er bevis for Domstolen for at Kulturveien 36 er fritidseiendom.** I tillegg kommer **Sivilombudsmannens vurdering, nemlig bruken av eiendommen**, omhandlet i klagen av 20.12.2017 til Kontrollutvalget.

Ingen av nemndene synes å ha vurdert enn si tatt hensyn til de rettslige dokumenter. De har 100% utsagnskraft som bevis, mens Kartverket tar forbehold, både for bonitet og veritet. Det er ikke holdbart. Bodø kommune kan ikke neglisjere bevis for Domstolen. Og når det er bevist at Kartverket ikke bruker eller unnlater å ta med korrekte data, bør kommunen ikke unnlate å ta affære.

Saksbehandlingen følger verken Forvaltningsloven eller god forvaltningsskikk. Den må korrigeres.

KLEIVAVEIEN 27 - saksnr. 2018/1335-231

Jeg formoder, enda en gang, at saksbehandler har sin arbeidsplass i samme bygning som byggesaksarkivet befinner seg. I alle fall befinner Geodata-kontoret seg der og har tilgang til alt kart- og annet bygnings-materiale. Da pålegger loven forvaltningen å legge fram adekvat og tilstrekkelig materiale for nemndene. Det er åpenbart ikke gjort. "Matrikkelen" tilfredsstiller ikke lovens krav.

Hovedhuset er bygget i 1952 og godkjent for 2 husholdninger; med 2 kjøkken og 2 bad, samt oppholdsrom. Sivilombudsmannen kan ikke misforstås og bygningen skal ha 2 bunnfradrag.

Min far bodde her inntil han døde. I mellomtiden bygget jeg i 1999 enebolig vegg i vegg med hans bolig; for å ta vare på ham i hans siste levedager. Også min bolig er «godkjent som selvstendig enebolig» og skal følgelig har 1 bunnfradrag.

Likevel «støtter» nemndene seg uten videre til «matrikkelen», selv om Kartverket tar forbehold, ikke tar med «historiske» opplysninger og selv om kommunen har fullstendige opplysninger i eget hus; Herredshuset. Saksbehandlingen følger verken Forvaltningsloven eller god forvaltningsskikk. Den må korrigeres.

Jeg tillater meg med dette å be Kontrollutvalgets sekretær påse at utvalget får seg forelagt ALLE ovenfor nevnte dokumenter; i begge saker, selv om saksbehandler må gå ned i kjelleren e.a. steder i det bygget han arbeider. Jeg mottar gjerne bekreftelse på at dette er gjort og forelagt Kontrollutvalget før vedtak fattes.

Med hilsen

Elsa Hogndal Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø

Svar Svar til alle Videre send

Re: SV: KONTROLLUTVALGET I BODØ KOMMUNE - SAKSBEHANDLING - FORVALTNINGSLOVEN - GOD FORVALTNINGSSKIKK OG SIVILOMBUDSMANNEN

Inge Sund [isund@broadpark.no]

Til: Lars Hansen

13. mars 2018 11:12

Til sekretariatsleder Lars Hansen!

Av praktiske hensyn tillater jeg meg å besvare spørsmål i nederste avsnitt ved å videresende anmodninger til kommunen. Siden klagen gjelder to eiendommer, vil jeg benytte flere oversendelser.

Med hilsen

Elsa Hogndal Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø

On 13.03.18 08:13, **Lars Hansen** <lars.hansen@salten.no> wrote:

Til Elsa Hogndal Sund,

Jeg viser til ditt brev til kontrollutvalget datert 04.03.2018 der du tar opp spørsmål tilknyttet kommunens behandling av eiendomsskatt for Kleivaveien 27. Videre viser jeg til din epost datert 9. mars 2018, der du tar opp spørsmål tilknyttet samme eiendom, men også Kulturveien 36.

Når det gjelder Kleivaveien 27 har jeg henvendt meg til eiendomskattekontoret og fått oversendt sakens dokumenter. Når det gjelder Kulturveien 36 har jeg i dag rettet en henvendelse til samme kontor, og bedt om denne sakens dokumenter.

Dine henvendelser (brev 4. mars, og epost 9. mars) vil bli lagt frem for kontrollutvalget sammen med de to sakenes dokumenter. I ditt brev av 4. mars skriver du at "*Denne klage bes oversendt kontrollutvalget*". Brevet ditt avsluttes med "*Jeg imøteser nytt og korrekt vedtak med tilhørende beregning*". Jeg skylder å gjøre oppmerksom på at kontrollutvalget ikke er en egen klageinstans i kommunen. Utvalget kan imidlertid velge å undersøke henvendelser som kan tyde på svikt i den kommunale saksbehandlingen, eller at kommunen ikke følger de lover og retningslinjer som den er underlagt.

Jeg legger ved kopi av ett av dokumentene jeg har fått oversendt fra kommunen. Dette er et brev fra kommunen til deg med tittelen "Klage på eiendomsskatt - gnr 31/bnr 390". I dette brevet står det bl.a følgende: "*Klagenemnda legger til grunn at matrikelopplysningene det påklagede vedtaket bygger på er korrekte. Ta kontakt med Geodatakontoret for endring av matrikelopplysninger*". Du skriver i din epost 9. mars: "*Kartverket eller Geodata vil ikke korrigere.*"

Betyr dette at du har sendt inn krav til kommunens Geodatakontor, eventuelt vedlagt dokumentasjon, med krav om retting av feil og mangler i matrikkelen? Kan jeg i så tilfelle be deg om kopi av ditt krav og kommunens svar?

Svar Svar til alle Videre-send

Re: SIVILOMBUDSMANNEN, Eiendomsskatt – bunnfradrag og begrunnelse 31/390

Elsa Hogndal Sund [elsahs@broadpark.no]

Til: Lars Hansen

13. mars 2018 11:48

Til sekretariatsleder !

Nedenforstående er sendt til kommunen, nemndsleder og kommunaldirektør. For sistnevnte er dette bare repetisjon og om noen, skulle det være han som tar tak. Men det gjør han ikke. (Rødfargen er påført av meg i dag.)

Med hilsen
Elsa Hogndal Sund
Kleivaveien 27
8009 Bodø

Mobil 90 50 20 66

On 04-02-18 21:00, "**Elsa Hogndal Sund**" <elsahs@broadpark.no> wrote:

Bodø kommune

Til inngående postjournal: **Sak 2017/2405 – 31/390 – Kleivaveien 27**

Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen) redegjør på følgende nettsted

<https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/eiendomsskatt-bunnfradrag-og-begrunnelse/> for bunnfradrag. Jeg ber om at det legges merke til at SOM ikke behandler politiske saker. Sakkyndig klagenemnd har dog behandlet også den del av saken som er av forvaltningsrettslig art. Det tilligger neppe denne nemnd. Vedtaket er ugyldig; både i tilkomst så vel som i resultat, for så vidt gjelder tolkningen av Eiendomsskattelovens §11 og forutsetningene for bunnfradragene.

Bodø kommune bør vite at «matrikkelen» er ufullstendig og til tider feil. De data som faktisk trengs til behandlingen ligger til overmål i kommunens eget («Byggesak») arkiv. Det er (salgs)verdien av eiendommen som skal fastsettes og den er ikke avhengig av antall «residerende» eller husholdninger p.t.

Den eldste delen av bebyggelsen er fra 1952. Tegninger, som altså forefinnes i kommunens eget arkiv, er utarbeidd av «Boligdirektoratet», betegnet «Type 217», datert 15-3-1949, har påskriften «brukt som tomannsbolig» og er godkjent «for lånesøknad til Husbanken». Vennligst se vedlegg.

Bygningen ble delfinansiert av Husbanken. Det vil gå fram av Grunnboken. Vilåret for slik finansiering var at boligen skulle ha TO husholdninger i minst 5 år. Vilåret innebærer dermed at arealene «er godkjent til varig opphold» (SOM s. 4). Vilårene ble oppfylt til punkt og prikke.

Jeg er ansvarlig for dette budet. «Infrastruktur» er en av de mange og ulike budene. Det

Til sekretariatsleder !

Nedenforstående er sendt til kommunen, nemndsleder og kommunaldirektør. For sistnevnte er dette bare repetisjon og om noen, skulle det være han som tar tak. Men det gjør han ikke. (Rødfargen er påført av meg i dag.)

Med hilsen
Elsa Hogndal Sund
Kleivaveien 27
8009 Bodø

Mobil 90 50 20 66

On 04-02-18 21:00, "**Elsa Hogndal Sund**" <elsahs@broadpark.no> wrote:
Bodø kommune

Til inngående postjournal: **Sak 2017/2405 – 31/390 – Kleivaveien 27**

Stortingets ombudsmann for forvaltningen (Sivilombudsmannen) redegjør på følgende nettsted

<https://www.sivilombudsmannen.no/uttalelser/eiendomsskatt-bunnfradrag-og-begrunnelse/> for bunnfradrag. Jeg ber om at det legges merke til at SOM ikke behandler politiske saker. Sakkyndig klagenemnd har dog behandlet også den del av saken som er av forvaltningsrettslig art. Det tilligger neppe denne nemnd. Vedtaket er ugyldig; både i tilkomst så vel som i resultat, for så vidt gjelder tolkningen av Eiendomsskattelovens §11 og forutsetningene for bunnfradragene.

Bodø kommune bør vite at «matrikkelen» er ufullstendig og til tider feil. De data som faktisk trengs til behandlingen ligger til overmål i kommunens eget («Byggesak») arkiv. Det er (salgs)verdien av eiendommen som skal fastsettes og den er ikke avhengig av antall «residerende» eller husholdninger p.t.

Den eldste delen av bebyggelsen er fra 1952. Tegninger, som altså forefinnes i kommunens eget arkiv, er utarbeidd av «Boligdirektoratet», betegnet «Type 217», datert 15-3-1949, har påskriften «brukt som tomannsbolig» og er godkjent «for lånesøknad til Husbanken». Vennligst se vedlegg.

Bygningen ble delfinansiert av Husbanken. Det vil gå fram av Grunnboken. Vilkåret for slik finansiering var at boligen skulle ha TO husholdninger i minst 5 år. Vilkåret innebærer dermed at arealene «er godkjent til varig opphold» (SOM s. 4). Vilkårene ble oppfylt til punkt og prikke.

Jeg er oppvokst i dette huset. «Infrastrukturen»; vann og avløp er ikke endret. Det elektriske er oppgradert iht. nye krav, men ellers ikke endret.

Den nyeste delen er fra 1999. Den er komplett. Jeg har bodd her siden 1.11.1999.

Geodatakontoret endrer ikke opplysninger i matrikkelen og det gjør heller ikke Kartverket. Det vet kommunaldirektøren.

Jeg står nå på reise fot og vil ikke være tilbake før rundt neste månedsskifte. **Denne tiden kunne kanskje forvaltningen benytte til å korrigere**; på bakgrunn av faktiske forhold og etter **Sivilombudsmannens anvisninger**; og deretter anvende 3 - tre bunnfradrag, slik bygningsmassen er arrondert og utstyrt. Under denne forutsetning bør det være nok at klagenemnda gir administrasjonen «kontorfullmakt» til å korrigere vedtaket iht. klagen (over

saksbehandlingen OG vedtaksgrunlaget) slik at eiendommen tilgodeses med i alt 3 – tre – bunnfradrag.

Hvis kommunen til månedsskiftet feb./mars ikke har gjort eller ikke synes å ville gjøre om vedtaket, må jeg gjerne forfølge saken?

Med hilsen

Elsa Hogndal
Kleivaveien 27
8009 Bodø

Mobil 90 50 20 66

Svar Svar til alle Videre-send

Re: SV: SV: SV: Gbnr 88/11 - SKYLDDELINGSFORRETNINGEN / BUNNFRADRA G / SAKSBEHANDLING

Inge Sund [isund@broadpark.no]

Til: Lars Hansen

13. mars 2018 13:59

En del av innholdet i denne meldingen er blokkert for å beskytte dine personlige opplysninger. Hvis du er sikker på at denne meldingen er fra en klarert avsender og vil reaktivere de blokkerte funksjonene, klikk her.

Til sekretariatsleder !

Nedenstående gjelder Kulturveien 36, men viser mye annet. Det avstår jeg p.t. å kommentere.

Korrespondansen starter med min henvendelse til kommunaldirektøren. Ingen innbyggere utenom de som er ansatt i kommunen, trenger å vite hvem i Bodø kommune som er saksbehandler. Om det er "Byggesak" eller "Geodata" som skal korrigere, er likegyldig. ALL dokumentasjon ligger i kommunens arkiver, enten de er digitalisert, eller ei. Det gjelder også for Kleivaveien 27. En direktør dirigerer.

Jeg tillater meg å gjøre oppmerksom på at jeg har lest Kontrollutvalgets mandat fra bystyret; om "demokratisk innsyn og kontroll med alle sider".... Så kan jeg selvsagt ta feil, men i tillegg til nedenstående, vil jeg peke på "vedtaksbrev" av 12.02.2018 som er taushetsbelagt! Det er ikke lett å forstå, verken i forhold til de som har fattet vedtaket eller i forhold til hjemmelshaver.

Hvis Klagenemnda ikke kan stå for sitt vedtak, så er det enda et moment. Eier har ikke bedt om hemmelighold.

Mvh. og p.v.a.

Elsa Hogndal Sund

Hjemmelshaver

Inge Sund

Kleivaveien 27, 8009 Bodø

Mob. 90092661

On 27.10.17 12:25, "**Inge Sund**" <isund@broadpark.no> wrote: til Øyvind Næss <Oyvind.Naess@bodo.kommune.no>

Det er ikke uvanlig at det oppstår feil ved digitalisering av manuelle registre. Når man så leser ukritisk og heller ikke undersøker hva eier av eiendommen meddeler, oppstår det gjerne konflikt. Den vises tydelig på "Avtale 10663" i feltet "OPPLYSNINGER - BYGNINGER". Skylddelingsforretningen (se vedlegget; foto av side 3) er helt klar på at gnr. 88 / bnr. 11 "Alfheim" i Bodø ikke var ment for landbruk ("opdyrkes"), men for å skulle bebygges. Begrepet våningshus er en alminnelig betegnelse på bolig ifm. landbruk. Det har det aldri vært i Kulturveien 36. Påstanden om at også uthuset har landbruksformål og er tatt i bruk 1.1.1800, er av samme kategori.

Både bolighus og uthus er satt opp etter dokumentets forutsetninger samt vanlig byggesaksbehandling i Bodin kommune.

Til sekretariatsleder !

Nedenstående gjelder Kulturveien 36, men viser mye annet. Det avstår jeg p.t. å kommentere.

Korrespondansen starter med min henvendelse til kommunaldirektøren. Ingen innbyggere utenom de som er ansatt i kommunen, trenger å vite hvem i Bodø kommune som er saksbehandler. Om det er "Byggesak" eller "Geodata" som skal korrigeres, er likegyldig. ALL dokumentasjon ligger i kommunens arkiver, enten de er digitalisert, eller ei. Det gjelder også for Kleivaveien 27. En direktør dirigerer.

Jeg tillater meg å gjøre oppmerksom på at jeg har lest Kontrollutvalgets mandat fra bystyret; om "demokratisk innsyn og kontroll med alle sider".... Så kan jeg selvsagt ta feil, men i tillegg til nedenstående, vil jeg peke på "vedtaksbrev" av 12.02.2018 som er taushetsbelagt! Det er ikke lett å forstå, verken i forhold til de som har fattet vedtaket eller i forhold til hjemmelshaver.

Hvis Klagenemnda ikke kan stå for sitt vedtak, så er det enda et moment. Eier har ikke bedt om hemmelighold.

Mvh. og p.v.a.

Elsa Hogndal Sund

Hjemmelshaver

Inge Sund

Kleivaveien 27, 8009 Bodø

Mob. 90092661

On 27.10.17 12:25, "**Inge Sund**" <isund@broadpark.no> wrote: til Øyvind Næss <Oyvind.Naess@bodo.kommune.no>

Det er ikke uvanlig at det oppstår feil ved digitalisering av manuelle registre. Når man så leser ukritisk og heller ikke undersøker hva eier av eiendommen meddeler, oppstår det gjerne konflikt. Den vises tydelig på "Avtale 10663" i feltet "OPPLYSNINGER - BYGNINGER". Skylddelingsforretningen (se vedlegget; foto av side 3) er helt klar på at gnr. 88 / bnr. 11 "Alfheim" i Bodø ikke var ment for landbruk ("opdyrkes"), men for å skulle bebygges. Begrepet våningshus er en alminnelig betegnelse på bolig ifm. landbruk. Det har det aldri vært i Kulturveien 36. Påstanden om at også uthuset har landbruksformål og er tatt i bruk 1.1.1800, er av samme kategori.

Både bolighus og uthus er satt opp etter dokumentets forutsetninger samt vanlig byggesaksbehandling i Bodin kommune.

Nåværende eier har funnet andre tinglyste hjemmelsdokumenter som underbygger denne eiers forståelse, men jeg nøyer meg med å vise til søknad av 19.09.2012 og ordlyden "bare som fritidsbolig". Bodø kommune er adressat. Undertegnede er ikke hjemmelshaver.

Manglende korreksjon av nemndas beslutningsgrunnlag vil være ugyldighetsgrunn. Det er dokumentinnholdet som styrer, ikke digitale registre. Det er forvaltningsorganet som har ansvar for at saken er adekvat og tilstrekkelig forberedt. Vedtaket i sak 2017/2329-68 er ugyldig.

Med hilsen
Inge Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90092661.

P.S. Tilsendte fotos har uleselig format/navn; ~navn er RAMversjon av HD-arkivets. Kfr.
innsynsretten og o.a.
D.S.

On 27.10.17 09:26, **Øyvind Næss** <Oyvind.Naess@bodo.kommune.no> wrote:

Hei,

Du har sendt inn en klage på fastsettelse av eiendomsskattetaksten. Med mindre du skriftlig trekker klagen vil derfor saken bli behandlet på vanlig måte.

Søknad om bruksendring må du sende til byggesakskontoret.

Med vennlig hilsen

Øyvind Næss
juridisk rådgiver, Geodata

Teknisk avdeling

Telefon: 75 55 53 89

Postadresse: Postboks 319, 8001 Bodø
oyvind.naess@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Fra: Inge Sund [mailto:isund@broadpark.no]
Sendt: 26. oktober 2017 20:53
Til: Øyvind Næss
Emne: Re: SV: SV: Gbnr 88/11

Kommunaldirektøren har ikke gitt pålegg til byggesak.

Verken Sakkyndig nemnd eller Sakkyndig klagenemnd (politiske organer) er gitt som mandag (vedtektene kap. V) fra Bystyret å "rydde" i grunnbok eller matrikkel. Derimot er dette er krav til forvaltningsorganet, hjemlet i Forvaltningsloven. Se nedenfor.

Først må, imidlertid, administrasjonen bevise sin påstand om at påstående bolig er landbrukseiendom, kfr. § 3-2 om innretning og bruk. Og da bør kommunaldirektøren være den som fordeler arbeidsoppgaver. Klagen kan derfor ikke behandles av noen av nemndene.

Med hilsen
Inge Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90092661

On 26.10.17 16:22, **Øyvind Næss** <Oyvind.Naess@bodo.kommune.no> wrote:

Hei,

Jeg regner med at byggesakskontoret vil kunne svar på dine spørsmål.

Med vennlig hilsen

Øyvind Næss
juridisk rådgiver, Geodata

Teknisk avdeling

Telefon: 75 55 53 89

Postadresse: Postboks 319, 8001 Bodø
oyvind.naess@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Fra: Inge Sund [<mailto:isund@broadpark.no>]
Sendt: 26. oktober 2017 15:08
Til: Øyvind Næss
Emne: Re: SV: Gbnr 88/11

Så vidt jeg husker, kom PBL i 1985. Kommunene ble sammensluttet i 1968, mens 88/11 ble utskilt i 1935.

Det er forvaltningsorganet som har plikt til å utrede fakta. Jeg skulle tro Bodin kommune hadde byggesakskontor, eller lignende, også i 1935 og har dette organet gjort feil, så er det nå Bodø kommune som må rydde opp.

Med hilsen
Inge Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90092661

On 26.10.17 13:56, **Øyvind Næss** <Oyvind.Naess@bodo.kommune.no> wrote:

Hei,

Pbl § 20-1 lister opp hvilke tiltak som er søknadspliktige.

Den videre diskusjon om dette må tas med byggesakskontoret.

Din klage vil bli behandlet i nemnda, og de vil treffe en beslutning i saken.

Med vennlig hilsen

▪

Øyvind Næss
juridisk rådgiver, Geodata

Teknisk avdeling

Telefon: 75 55 53 89

Postadresse: Postboks 319, 8001 Bodø
oyvind.naess@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Fra: Inge Sund [<mailto:isund@broadpark.no>]
Sendt: 26. oktober 2017 13:40
Til: Øyvind Næss
Emne: Re: Gbnr 88/11

Det har aldri vært drevet jordbruk på 88/11. Jeg tillater meg å be om hjemmel for påstanden om å søke om bruksendring.

Med hilsen
Inge Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90092661

On 26.10.17 12:32, **Øyvind Næss** <Oyvind.Naess@bodo.kommune.no> wrote:

Hei,

En endring fra bolig (våningshus) til fritidsbolig er søknadspliktig. Søknad om bruksendring må sendes til byggesakskontoret. Geodatakontoret kan ikke endre disse opplysningene.

Når eiendomsskatten utskrives bygger kommunen på faktaopplysninger om eiendommen registrert i matrikkelen. Disse opplysningene fremgår av tidligere tilsendte skattesedler.

Vi utleverer ikke opplysninger om ansatte i Bodø kommune. Det er medlemmene i sakkyndig nemnd som har truffet vedtaket.

Etter klage ble eiendomsskattetaksten endret fra kr 942 000 til kr 706 000.

Vedlagt følger bildene som er tatt av bygningene.

Prisstatistikk finnes ved å søke her <https://www.ssb.no/priser-og-prisindekser/statistikker/kvadenebol/aar/2016-03-31#content>

Til orientering vil klagen behandles på vanlig måte.

Med vennlig hilsen

▪

Øyvind Næss

juridisk rådgiver, Geodata

Teknisk avdeling

Telefon: 75 55 53 89

Postadresse: Postboks 319, 8001 Bodø

oyvind.naess@bodo.kommune.no

www.bodo.kommune.no

Fra: Øyvind Næss

Sendt: 24. oktober 2017 12:29

Til: Inge Sund

Kopi: Knut Andreas Hernes

Emne: SV: ANMODNING OM Å KORRIGERE GALE OPPLYSNINGER - <http://www.seeiendom.no/>

Hei,

Jeg sitter i møte hele dagen og morgendagen.

Denne saken vil bli behandlet på vanlig måte i klagenemnda.

Øyvind Næss

Fra: Inge Sund [<mailto:isund@broadpark.no>]

Sendt: 24. oktober 2017 10:25

Til: Øyvind Næss

Kopi: Knut Andreas Hernes

Emne: Re: ANMODNING OM Å KORRIGERE GALE OPPLYSNINGER - <http://www.seeiendom.no/>

Hei !

Se nedenstående. Det er ikke lett å komme fram på telefon, så jeg tillater meg å minne om saken på dette vis.

Jeg regner med å kunne frekventere Herredshuset i løpet av formiddagen, i morgen og vil tro at opplysningene er korrigert til da. I tillegg til korrigert avtale 10 663, må jeg be om

liste over følgende for gnr. 88 / bnr. 11 - Kulturveien 36 (alt hjemlet i de to styringsdokumenter):

Faktaopplysninger; bruksegenskap og innretning

Offentlig salgsstatistikk for området

Besiktigelsesmannens navn og rolle (teknisk kompetanse) i Bodø kommune

Fotos fra besiktigelsen

Besiktigelsesmannens vurdering av ytre og indre faktor

PROTOKOLL fra forhandlingen i Sakkyndig nemnd.

TAKK så lenge.

Mvh

Elsa Hogndal Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90502066

On 16.10.17 08:01, **Knut Andreas Hernes** <Knut.Andreas.Hernes@bodo.kommune.no> wrote:

Din henvendelse er oversendt Eiendomsskattekontoret v/Øyvind Næss for videre behandling.

Mvh Knut A. Hernes

Sendt fra min iPhone

15. okt. 2017 kl. 22:52 skrev Inge Sund <isund@broadpark.no>:

Herr kommunaldirektør!

Jeg er hjemmelshaver til Kulturveien 36, gnr. 88/bnr. 11 i Bodø kommune. Som sådan

har jeg nylig mottatt "Svar på klage ---" vedr. eiendomsskatten, med vedlegg "Avtale nr.: 10663". Denne inneholder vesentlige feil, formentlig innhentet fra Statens Kartverk; "opplysninger" som er gale og ukjent for meg. Vennligst se vedlegg: "Kartverkets opplysninger".

Gnr. 88/11 ble skilt ut fra nabobruket og kjøpt av min mormor og morfar i 1935. Der bygget de (jordmor-)bolig og uthus. Kartverket bruker begrepet "våningshus", åpenbart som bolig i.f.m. landbruksvirksomhet. Det er feil. Uthuset er også gitt karakter av landbruksorientering, men det har aldri vært brukt til annet enn vedskjul og verksted for min morfar. Typebetegnelsen må korrigeres.

Min mormor; Olga Kvarv (f. Benjaminsen) var statsjordmor i Bodin (for bl.a. Tuv og Valnes) fra før 1. verdenskrig til hun ble pensjonist. Jordmødre driver ikke med jord og kreaturer. Hun døde i 1979. Min morfar; Normann Kvarv, var snekker. Han drev verken med "Jordbruk, skogbruk" eller "fiske". Han døde i 1966.

Deretter har ingen bodd helårlig i boligen i og med at min mormor flyttet fra Tuv etter at min morfar døde og bodde hos min mor og min far (i mitt barndomshjem) fram til hun fikk plass på sykehjem.

Eiendommen ble, underveis, overdratt til min far og deretter til meg; i arveskifte. Jeg kjenner eiendommen og ikke minst kjente jeg mine besteforeldre! Statens Kartverk har gale opplysninger om anvendelsen.

Hensikten med å bygge på Tuv skulle kunne forstås på bakgrunn av hennes "område" og samferdselsmulighetene, på den tiden. Elektrisk lys kom ikke før etter 2. verdenskrig, isen på Valnesvannet var ikke alltid til å stole på og Saltstraumens farer tør være kjent. Kommunaldirektørens lokalkunnskaper burde være tilstrekkelige til at jeg ikke behøver å tvære dette ut.

Så ser det ut til at nemnda ikke er forelagt utslippstillatelsen. Den er temmelig begrensende for bruken og gjør eiendommen til fritidseiendom. Vennligst se vedlegg: utslippstillatelsen.

Resten er forklart og illustrert nokså nøye i klagen av 23.3.2017. Det burde derfor ikke være vanskelig å korrigere opplysningene som sakkyndig nemnd faktisk har fattet (feil) vedtak på grunnlag av. Dermed kan Sakkyndig nemnd gjøres i stand til å korrigere og fatte vedtak på korrekt grunnlag, slik forvaltningsretten instituerer.

Jeg motter gjerne tilbakemelding på at mine anmodninger er tatt til kunnskap og at fakta er oppdatert. Jeg regner med at Sakkyndig nemnd, deretter, vil fatte nytt vedtak på bakgrunn av korrekte opplysninger om eiendommen.

Med hilsen

Elsa Hogndal Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90502066

Med all respekt, orienteres leder av Sakkyndig nemnd, med dette.
D.s.

<Utslippstillatelsen.pdf>

<Kartverkets opplysninger.jpg>

--

Inge Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90092661

--

Inge Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90092661

--

Inge Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90092661

--

Inge Sund
Kleivaveien 27, 8009 Bodø
Mob. 90092661